

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
§ 13 bygg	Feil brukt benevnelse om særskilt brannobjekt.	
A (klassifiseringsbetegnelse - offshore)	Angivelse av brannmotstandsevnen til et brannskille.	Skille utført i ubrennbare materialer som oppfyller følgende kriterier: a) det er tiltrekkelig avstivet, b) det hindrer spredning av flammer og røyk i minst én time av normert brannprøve, c) det er utformet slik at gjennomsnittstemperaturen og temperaturen ikke på noe enkeltpunkt på uekspontert side stiger mer enn henholdsvis 140 °C og 180 °C over den opprinnelige temperaturen innenfor følgende tider: - klasse A-60: 60 minutter, - klasse A-30: 30 minutter, - klasse A-15: 15 minutter, - klasse A-0: 0 minutter, d) eventuelle isolasjonsmaterialer er brannprøvd ved en institusjon som er internasjonalt eller nasjonalt anerkjent på fagområdet.
A (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av bygningsdels brannmotstandsevne (bæreevne, isolasjonsevne og integritet).	En A-konstruksjon skal praktisk talt helt bestå av ubrennbare materialer. Bygningsdeler deles opp i følgende klasser: A10, A30, A60, A90 m.fl.
A1 (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt gulvbelegg). Se Euroklasse.	
A1 _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
A2 (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt gulvbelegg). Se Euroklasse.	
A2 _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
ABA-anlegg	Fellesbetegnelse for automatiske brannalarmanlegg.	
absolutt fuktighet	Fuktighetsinnhold i luft målt i vektenhet vanndamp per volumenhet luft, måles i [g/m ³].	
absolutt nullpunkt	Den laveste temperatur som er mulig å nå. Det er nullpunktet på Kelvin-skalaen [K] og ca. -273,16°C.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
absorberende materiale	Materiale beregnet for å suge opp og holde på flytende farlige stoffer for å hindre spredning av forurensning, blant annet sagflis, leire, trekull og polyolefin-fibre.	
absorpsjon	Elektromagnetisk stråling som tas opp av et legeme og blir til varme.	Differansen mellom det som stråler inn på et legeme, og det som reflekteres tilbake.
adiabatisk flammetemperatur	Den teoretisk høyeste temperaturen som kan oppnås i en flamme uten varmetap.	
ADN	Forkortelse for: European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by inland waterways.	
ADR	Forkortelse for: Accord Européen relatif au Transport International des Marchandises Dangereuses par Route.	Fransk for: den europeiske avtalen om internasjonal veitransport av farlig gods. Inngått i Geneve den 30. september 1957.
adresserbar detektor	Detektor i et alarmsystem som kan identifiseres på sentralapparatet	
adresserbart alarmanlegg	Alarmanlegg der plasseringen av detektorene kan identifiseres.	
aerosol	Finfordelte partikler av fast stoff eller væske i en gass.	Størrelsen på partiklene varierer fra mindre enn 10 nanometer til over 100 mikrometer i diameter. Aerosol kan være en form for støv eller fordampede partikler.
aerosolbeholder	Beholder som produserer aerosol.	Aerosolbeholder kan være sprayboks eller sprayflaske.
AFFF	Forkortelse for: Aqueous Film Forming Foam	Et av flere typer slokkeskum.
AGA	Forkortelse for: Air Ground Air.	Luft-til-bakke-kommunikasjon innen luftfart.
aggreattilstand	Stoffer har tre aggregattilstander eller faser: fast fase, væskefase og gassfase.	
akselerator	Innretning i et sprinkleranlegg som hurtig registrerer fall i lufttrykk eller inertgassstrykk og akselererer åpning av en tørr alarmventil eller en alternerende alarmventil i tørr modus ved utløsning av sprinklerhoder.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
akseptkriterier	Kriterier basert på forskrifter, standarder, erfaringer og/eller teoretisk kunnskap som legges til grunn for beslutninger om akseptabel risiko. Akseptkriterier kan uttrykkes med ord eller være tallfestet.	
aksesnett - Nødnett	Radio- og telelinjer i transmisjonsnettet i Nødnett som går mellom basestasjoner.	
aksjon	Organiserte tiltak for å avverge, begrense og håndtere skader og ulemper som følge av uønsket hendelse.	Aksjonen omfatter varsling og mobilisering, utrykning og innsats, ledelse og organisering, demobilisering og normalisering og kan være på både taktisk, operativt og strategisk nivå.
aksjonsinstruks	Kortfattet instruks for hvilke tiltak som skal iverksettes ved utløst alarm. Skal finnes ved sentralapparatet.	
aksjonsledelse	Aksjonsleder med tilhørende stab og støttefunksjoner.	
aksjonsleder	Den som har overordnet ansvar for en aksjon og beslutter målsetting og tildeling av ressurser innenfor hele aksjonsområdet.	
aksjonsområde	Definert geografisk område for en aksjon.	Aksjonsleder definerer dette området som omfatter steder der innsats ikke er påbegynt, pågår eller er avsluttet og eventuelt andre områder som angår aksjonen.
aksjonsordre	Kortform for ordre fra aksjonsleder.	
aksjonsplan	Plan som aksjonsleder utarbeider for en aksjon, som ivaretar overordnede strategiske føringer og som gir rammer, begrensninger og oppgaver for en innsats og dennes relasjon til samfunnet.	
aktiv røykkontroll	Røykkontroll som aktiveres automatisk eller manuelt.	
aktiveringstid	Tid fra brannen oppstår til beskyttede brennbare materialer antennes.	
aktivitetsdetektor	Detektor i trygghetsalarmanlegg beregnet for å konstatere normal virksomhet/bevegelse innenfor klientens/pasientens bolig.	
aktivt brannsikringstiltak	Teknisk brannsikringstiltak med en funksjon som aktiveres etter at brann er detektert, automatisk brannalarm er utløst eller brann er varslet.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
aktivt endeledd	Endeledd som består av elektronisk krets, og som inngår som et aktivt ledd i overvåkningen av detektorsløyfen.	
akustisk varselsignal	Sirene montert på et utrykningskjøretøy, som skal brukes for å gjøre oppmerksom på at utrykning pågår.	
akutt kjemikalieuhell-bil	Utrykningskjøretøy med verneutstyr, annet utstyr og materiell beregnet til å håndtere akutte kjemikalieuhell.	
akutfase	Tiden fra første innsatsstyrke har ankommet og fram til innsatsstedet er stabilisert og situasjonen er erklært under kontroll.	
akutthjelper	Personell som er opplært i førstehjelp og bruk av defibrillator. Kan kalles ut ved akuttmedisinske hendelser.	Tidligere kalt first responder.
alarm	Signal som informerer om hendelse eller tilstandsending, f.eks. brann, og som krever øyeblikkelig handling.	
alarmanlegg	Anlegg som ved visse hendelser eller tilstandsendringer, f.eks. brann og innbrudd, skal gi alarm. Et alarmanlegg består vanligvis av detektorer og/eller meldere, sentralapparat, alarmorgan og ledningsnett.	
alarmering	Videreføring av alarm til hjelpeinstans.	Se også varsling og melding.
alarmeringssystem	System som mottar alarm/informasjon, og som alarmerer hjelpeinstanser.	
alarmeringstid	Tiden fra første melding om brann eller annen ulykke mottas av nødalamsentralen til de styrkene som i henhold til rutine skal rykke ut, er alarmert.	
alarmeringsutstyr	Utstyr for alarmering av hjelpeinstanser.	
alarmgiver	Enhet, f.eks. en ringeklokke, horn, tyfon eller sirene, som gir et alarmsignal med tilstrekkelig styrke og med et signal som klart skiller seg fra annen bakgrunnstøy. For hørselshemmede benyttes optisk og/eller følbare alarm (vibrator).	
alarmhorn	Akustisk signalgiver basert på elektronisk eller elektromekanisk oppbygning.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
alarmklokke	Ringeklokke for å varsle om en alarmtilstand.	
alarmklokkekurs	Bruk alarmkurs.	
alarmknapp	Enhet for manuell alarmering, f.eks. brannmelder, overfallskontakt.	Innen f.eks. trygghetsalarm, sykesignal o.l. er gjerne alarmknappen kombinert med akustisk/optisk beroligelsesmarkering.
alarmkontakt	Fellesbetegnelse for forskjellige typer kontakter/detektorer, f.eks. dørkontakt, vinduskontakt.	
alarmkurs	Den eller de kabler som forbinder brannalarmsentralen med alarmgiverne.	
alarmmottaker	Mottakerdel i alarmoverføringssystem. Kan motta signal fra én eller flere alarmsendere.	
alarmmottakersentral	Alarmmottaker som mottar signaler fra flere alarmsendere.	
alarmmottakerutstyr	Bruk alarmmottaker.	
alarmområde	Bruk overvåket område.	
alarmorgan	Bruk alarmgiver.	
alarmoverføringssystem	System for overføring av alarmsignal.	
alarmsender	Senderdel i alarmoverføringssystem. Kan sende signal til én eller flere alarmmottakere.	
alarmsentral	Bruk nødmeldesentral.	
alarmsentralapparat	Sentralapparat i et alarmanlegg.	
alarmsignal	Signal, vanligvis elektrisk, for overføring av alarminformasjon.	
alarmsikre	Sikre et område eller objekt med alarmanlegg.	
alarmsikring	Sikring med kontaktfunksjon som muliggjør varsel ved sikringsbrudd.	
alarmskilt	Skilt som angir plasseringen av nødstopppinnretninger, alarmknapper, evakueringssignaler og avstengningsmekanismer.	
alarmstasjon	Sted hvor alarmer og meldinger tas imot.	110-, 112- og 113-sentraler benevnes nødalarmsentraler.
alarmsystem	System hvor en hendelse eller tilstand, f.eks. brann eller innbrudd, initierer tiltak (handling) rettet mot denne hendelse eller tilstand.	Omfatter vanligvis lokalt alarmsystem som via overføringssystem og alarmeringssystem utløser nødvendige tiltak.
alarmtablå	Bruk orienteringstablå.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
alarmtelefon	System for alarmering/varsling av politi/brann/sykehus ved ulykke.	Bruk av vanlig telefon (110, 112, 113) blir også betegnet alarmtelefon.
alarmtrykk	Bruk alarmknapp.	
alarmutløser	Bruk alarmkontakt.	
alarmventil (1)	Tilbakeslagsventil i et sprinkleranlegg av våt, tørr eller kombinert type som også utløser en hydraulisk alarmklokke når sprinkleranlegget utløses.	
alarmventil (2)	«Alarmutgang» hvor det vil strømme en begrenset mengde vann til en hydraulisk alarmklokke når sprinkleranlegget utløses. Det benyttes forskjellig type ventil tilpasset de ulike typer anlegg (våtanlegg-våtventil, tørranlegg-tørrventil osv.)	
alarmventil (3)	En tilbakeslagsventil som starter vannturbinmotoren for alarmklokken når en sprinkler løser ut.	
alarmventil, preaction	Alarmventil i et sprinkleranlegg egnet for preactionanlegg.	
alarmventil, tørr	Alarmventil i et sprinkleranlegg egnet for bruk i tørranlegg og/eller i sammen med en alarmventil for våtanlegg eller for alternerende installasjon.	
alarmventil, våt	Alarmventil i et sprinkleranlegg egnet for bruk i våtanlegg.	
ALARP	Forkortelse for: As Low As Reasonably Practicable	Engelsk for: så lavt som rimelig gjennomførbart. Beskriver det laveste akseptable risikonivået.
alias - Nødnett	Navn som normalt består av tolv alfanumeriske tegn og som identifiserer den individuelle radioterminal eller bruker.	Alias fastsettes av hver brukerorganisasjon. Talegrupper har også alias.
alkoholresistent skumkonsentrat	Væske som blandet med vann og tilsatt luft er beregnet til å danne skum for brannslukking, og som ikke blir brutt ned av alkohol.	
alternerende anlegg	Bruk: sprinkleranlegg, alternerende.	
alvorlig hendelse - redningstjeneste	Hendelse der det kan være et høyt antall skadde, en kompleks evakueringssituasjon eller en hendelse som vil kreve bistand utenfor egne ressurser på vakt i området.	Hendelsesnivå 2 i redningstjenesten.
A-manometer	Manometer montert på sprinklerventilen som viser trykket til vanntilførselen.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
amplitudedetektor	Volumdetektor som påvirkes av støy.	
analog detektor	Detektor i et alarmsystem som overfører et analogt signal til sentralapparatet, som tolker dette ut fra forutbestemte kriterier.	
analyseobjekt - risikoanalyse	Geografisk, teknisk, organisatorisk, miljømessig eller menneskelig faktor som omfattes av risikovurderingen, herunder eksisterende forebyggende tiltak og beredskap.	
andregradsforbrenning	Brannskade i hud som oppstår ved ytre varmepåvirkning, gjør huden rød, hoven og smertefull, i tillegg til at overhuden løsner, at hudflatene væsker og at det oppstår væskefylte hudblærer.	
anerkjent norm	Standard, bransjenorm, veiledning mv. som er internasjonalt og/eller nasjonalt anerkjent innenfor et fagområde.	
angrepslinje	Linje med slokkeutstyr for å avgrense eller angripe brannen direkte.	Brukes i forbindelse med skog- og utmarksbrann.
angrepslange	Slange med strålerør som er påsatt vanntrykk og som benyttes til offensiv innsats.	
angrepsstrålerør	Strålerør som er ferdig koplet på en brannslange.	
angrepstid	Bruk riggetid	Termen angrepstid er benyttet i Forskrift til lov om brannvern av 29. mai 1970, om brannvesenets størrelse, organisering og utstyr.
angrepstrapp	Trapp i angrepsvei.	
angrepsvei	Tilrettelagt adkomst til en bygning beregnet for brannvesenets innsatsmannskap.	
ankerpunkt	Bruk forankringspunkt	
ankomstmelding	Kort situasjonsrapport som avgis ved ankomst til en hendelse.	
anmerkning	Se tilsyn, anmerkning	
anropsenhet	Enhet i sykesignalanlegg for tilkalling av hjelp.	Enheten plasseres i pasientens nærhet i sykerom, toalett, bad og oppholdsrom.
ansvarlig foretak	Foretak som kommunen har tildelt ansvar i en byggesak.	Den tidligere personlige funksjonen ansvarshavende er utgått.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
ansvarlig kontrollerende (KPR / KUT)	Foretak som er ansvarlig for kontroll etter kontrollplanen i en byggesak.	Forkortes ofte KPR (kontrollerende for prosjektering) og KUT (kontrollerende for utførelse). Se for øvrig forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK).
ansvarlig prosjekterende (PRO)	Foretak som er ansvarlig for at søknaden i en byggesak er tilstrekkelig dokumentert og viser at tiltaket er prosjektert slik at det tilfredsstillende alle krav gitt i eller i medhold av plan og bygningsloven.	Forkortes ofte PRO. Se for øvrig forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK).
ansvarlig søker (SØK)	Foretak som er ansvarlig for at tiltaket (i en byggesak) blir utført i samsvar med den gitte tillatelsen og bestemmelser gitt i eller i medhold av plan og bygningsloven.	Forkortes ofte SØK. Se for øvrig plan og bygningsloven §93b, og forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK).
ansvarlig utførende (UTF)	Foretak som er ansvarlig for at tiltaket (i en byggesak) blir utført i samsvar med gitte tillatelser og bestemmelser gitt i eller i medhold av plan og bygningslov.	Forkortes ofte UTF. Se for øvrig forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK).
ansvarshavende	I forbindelse med byggesaker: ansvarlig foretak	
ansvarsprinsippet - redningstjeneste	Den som har ansvaret for en sektor, funksjon eller tjeneste i en normalsituasjon, har også ansvaret ved ekstraordinære hendelser og kriser.	
antenne	Starte en forbrenning.	
antennelig	Som kan antennes.	
antennelighet	Mål på hvor lett et prøvelegeme kan antennes av en ekstern varmekilde under angitte prøvingsbetingelser.	
antennelighetsgrad	Mål på hvor lett et prøvelegeme kan antennes av en ekstern varmekilde under angitte prøvingsbetingelser.	
antennelse	Starten av en forbrenning.	
antennelsesenergi	Den minste varme/energi [J] som må til for å kunne antenne et materiale.	
antennelseskilde	Varmekilde som starter en brann.	DSBs brannårsaksstatistikk er ikke så detaljert at den angir antennelseskilder. For eksempel hvis brannårsak er åpen ild, kan innenfor åpen ild være mange alternative antennelseskilder: brennende fyrstikk eller stearinlys, glødende sigarett, glødende gnister fra bremsende tog, flyvebrann.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
antennelsesmetode	Måte et materiale tilføres tilstrekkelig energi til at det antennes.	
antennelsestemperatur	Den laveste temperatur der et materiale antennes og oppnår vedvarende forbrenning under angitte prøvingsbetingelser.	Antennelsestemperatur skiller seg fra flammepunkt ved at forbrenningen vedvarer. Antennelsestemperatur angis i °C. Engelsk: fire point, ignition temperature.
antennelsestid	Bruk minste tid til antennelse.	
antennes	Begynne å brenne med vedvarende, synlig flamme.	
antipanikklys	Lys til bruk i arealer med udefinerte rømningsveier f.eks. i haller eller områder med stort antall publikum eller ansatte, for å unngå risiko for panikk og å skaffe tilstrekkelig nødlis fram til utganger (rømningsveier).	Brukes ikke i norsk regelverk.
arbeidsbrakke	Bygning som nyttes til opphold bare i arbeidstiden, f.eks. hvile- og spisebrakke, verktøy- og redskapsbrakke, kontorbrakke o.l.	
arbeidsbygning	Bygning med arbeidsplasser.	
arbeidsposisjon	Del av en teig der samme type arbeid utføres.	Termen brukes ikke i forbindelse med innsats på sjø.
arbeidsslange	Slange med strålerør som er påsatt vanntrykk.	
arbeidsstrømkopling	Koplingsprinsipp hvor en funksjon settes i gang ved innkopling av strøm i en normalt ikke overvåket strømløs krets.	
arealsikring	Sikring av utendørs område slik at personers bevegelse innen området utløser alarm.	
ARK	Forkortelse for: Arkitekt.	
arnested	Sted der brannen har startet.	
arnestedsområde	Området i en branntomt hvor et arnested antas å befinne seg.	Området utpekes av etterforskerne for å avgrense den tekniske etterforskningen.
ASET	Forkortelse for: Available Safe Escape Time.	Engelsk for: tilgjengelig rømningstid
aske	Rest av uorganisk materiale etter fullstendig forbrenning.	I folkelig tale blir ofte aske forbundet med en blanding av sot og uorganisk materiale.
assistert rømning	Planlagt bistand til rømning tilrettelagt ved organisatoriske tiltak.	
ASTM	Forkortelse for: American Society for Testing and Materials.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
atmosfæretrykk	Det trykk som atmosfæren skaper ved havoverflaten [Atm.].	
autentisering - Nødnett	Det at hver radioterminal identifiseres i nettet samtidig som radioterminalen selv gjenkjenner og aksepterer Nødnett før pålogging.	
automatisk alarmanlegg	Alarmanlegg som aktiveres ved detektorer.	
avbrenning	Forebyggende eller konsekvensreduserende tiltak som går ut på å etablere en begrensning ved å brenne av et område kontrollert.	Tiltaket som gjøres før en skog- og utmarksbrann eller før en skog- og utmarksbrann når dit.
avbrenningsleder	Den som er ansvarlig for avbrenningen.	
avgass	Gass fra forbrenning av fast, flytende eller gassformig brensel.	
avgrening	Rør i et sprinkleranlegg, mindre enn 0,3 m fra siste seksjon i et grenrør, som forsyner et enkelt sprinklerhode.	
avkjølingsfase	Stadium i brannutviklingen etter at brannen har nådd sin maksimale intensitet, der varmeavgivelseshastigheten og temperaturen i brannen avtar.	
avskalling	Biter eller flak som faller av.	I brann kan dette skje med bergvegg, betong, murverk og murpuss og skyldes som regel eksplosjonstrykk, damptrykk eller temperaturendringer.
avskjærende sprinkling	Del av sprinkleranlegg som kan beskytte en konstruksjon som ikke er dokumentert god nok.	
avsnitt	Geografisk område hvor én klart definert innsatsstyrke arbeider under én ledelse. Et avsnitt består av flere sektorer.	
avstandsfaktor	Forholdet ($z=l/h$) mellom synsavstanden (l) og et skilts høyde (h), som brukes for å bestemme hvor langt unna et skilt kan leses.	
avstikker	Bruk avgrening.	
avstillingsenhet	Enhet i signal- og alarmanlegg for avstilling av alarm/signal. Må ikke forveksles med forbikopler.	
avtrekksluft (1)	Luft som fjernes fra et rom.	
avtrekksluft (2)	Luft som føres bort fra et rom enten direkte til det fri, eller gjennom andre rom til det fri.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
avvik	Mangel på oppfyllelse av et krav.	Avvik fra lov og forskrift krever dispensasjon.
A-væske	Væske med flammepunkt høyst +23°C.	
B (klassifiseringsbetegnelse - offshore)	Angivelse av brannmotstandsevnen til et brannskille.	Skille utført i ubrennbare materialer som oppfyller følgende kriterier: a) det hindrer spredning av flammer i minst en halv time av normert brannprøve, b) det er utformet slik at gjennomsnittstemperaturen på ueksponert side ikke stiger mer enn 140 °C over den opprinnelige temperaturen. Temperaturen skal heller ikke på noe enkelt punkt stige mer enn 225 °C over den opprinnelige temperaturen innenfor følgende tider: - klasse B-30: 30 minutter, - klasse B-15: 15 minutter, - klasse B-0: 0 minutter.
B (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angivelse av bygningsdels brannmotstandsevne (bæreevne, isolasjonsevne og integritet).	En B-konstruksjon kan inneholde brennbare materialer dersom den oppfyller sin branntekniske funksjon. Bygningsdeler deles opp i følgende klasser: B15, B30, B60, B90 m.fl.
B (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt gulvbelegg). Se Euroklasse.	
B _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
backdraft	Tilluftsantennelse med så rask forbrenning at volumøkningen av branngassene gir en eksplosjon, og flammer presses ut av rommet.	Flammen kan i enkelte tilfeller være i form av en ildkule.
backlayer	Bruk motstrømningssjikt.	
badstueeffekt	Følge av at en brann slokkes med vann og det genereres vanndamp.	Vanndamp overfører mer varme inn mot huden enn tørr luft, og den økte varmeoverføringen oppleves som en temperaturøkning.
bakketrekk	Luftstrøm som oppstår på grunn av at luft suges inn mot forbrenningsområdet i en skog- og utmarksbrann.	
baklinje	Bakkant av brannen eller avbrenningen i motsatt retning av hovedspredningsretningen.	Baklinje er mellom flankenes bakerste punkt. Denne linjen er en dynamisk linje og trenger ikke være rett, men følger bakkanten av brannen eller avbrenningen.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
balanserte sløyfer	Bruk sløyfebalansering.	
BAPS	Forkortelse for Brann-Akuttmedisin-Politi-Samvirke og er felles talegrupper forbeholdt kommunikasjon mellom nødetatene	
bar ild	Bruk åpen ild.	
barn	Person yngre enn 16 år.	Gjelder ved rapportering om skadde og omkomne i branner.
barnesikker lighter	Lighter som er utformet på en slik måte at den under normale og forutsigbare bruksforhold ikke skal kunne tennes av barn under 51 måneder, for eksempel på grunn av de krefter som kreves for å betjene den, dens utforming eller beskyttelse av tenmekanismen, eller på grunn av kompleksiteten eller rekkefølgen av de operasjoner som er nødvendige for tenning.	
basepunkt	Sted der røykdykkerinnsats påbegynnes og avsluttes og hvor røykdykkerlederen befinner seg. Basepunktet kan flyttes under pågående innsats.	Sikringsslange skal ligge på basepunktet. Basepunkt(ene) skal være kjent for alle ledere.
baseradio - Nødnett	Radio som styrer radiotrafikken på basestasjonen og har fire kanaler; en for kontrollsignaler og tre for tale.	For å øke kapasiteten i Nødnett kan man sette inn flere baseradioer på en basestasjon som sammen benytter kanalen for kontrollsignaler.
basestasjon - Nødnett	Radiostasjon som formidler signalene mellom Nødnett-radioterminalene.	En Nødnett-basestasjon inneholder radiosendere, transmisjonsutstyr, reservestrømløsning og strømtilførsel.
battenburg	Mønster med store sjakkruiter på sidene av utrykningskjøretøyer, i fargene rød og gul, der rød er reflekterende og gul er reflekterende og fluoriserende, for økt synlighet og gjenkjennelighet.	
bearbeidingsamtale	Samtale med de involverte i en alvorlig hendelse for å bearbeide inntrykk og følelser.	
begrenset flammebrann	Brann som er begrenset til del av et objekt.	I rom er det en begrenset flammebrann fram til eventuell overtenning. Se også lokal brann.
begrensningslinje	Linje som skal forhindre at en skog- og utmarksbrann sprer seg videre.	Kan være naturlig (vann, elver, myrer, åpent lende), bygd (veier, jernbanelinje, kraftlinjer) eller kunstig (branngate, vernebrannt område, grøfter, jordstreng, fuktet område).

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
beksot	Seigt, glatt og glinsende belegg av uforbrente karbonpartiker blandet med tjære som avsettes på veggene inne i skorstein ved fyring.	Beksot antennes lett, og brenner med stor varmeavgivelse. Kan under forbrenning løses i glødende flak og spres som flygebranner.
bekymringsmelding	Melding som indikerer at liv, helse, miljø eller materielle verdier kan være truet på en slik måte at det er behov for innsats.	
belysningsstyrke	Angivelse av lysfluks (hvor mye lys) som faller på en flate (lm/m^2). Måleenhet er lux (lx).	
beredskap	Ordning som sikrer at personell er disponibelt for innsats på kort varsel.	
beredskapsplan	Plan for håndtering av en bestemt type hendelse. Den omfatter varsling, organisering og ressursoversikter, og skal benyttes som utgangspunkt for utarbeidelse av aktuelle aksjons- og innsatsplaner.	
beredskapsstyrke	Det totale antall mannskaper som inngår i brann- og redningstjenestens beredskap.	
beredskapstegning	Tegning som er en del av en objektplan.	Tegningen bør angi minst rømningsveger og nødrom, angrepsveger, plassering av håndsløkkemateriell og nødtelefoner, slokkevannsuttak og øvrige branntekniske installasjoner.
beregningspunkt (1)	Et punkt i rørnett der trykk- og vannmengde blir beregnet. Hvert beregningspunkt er en referanse i hydrauliske beregninger.	
beregningspunkt (2)	Punkt på fordelerrøret i en pre-kalkulert installasjon der rørnettets nedstrømspunkt dimensjoneres fra tabeller og oppstrøms ved hydraulisk beregning.	
berging	Akutt tiltak som iverksettes ved et ulykkestilfelle for å hindre tap av, eller begrense skade på, miljø og materielle verdier. For liv og helse: se redning.	
bergingsaksjon	Se berging.	
bergsprengning	Bruk av eksplosjonsfarlig stoff i berg/fjell og annet materiale, over og under jord, for å fragmentere, drive ut eller knuse masse, samt demolering av byggverk eller faste installasjoner som kan medføre risiko for liv, helse eller materielle verdier.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
berøringsspenning (U_T)	Del av potensialstigning ved jordfeil som kan påvirke en person ved at strømmen går gjennom kroppen fra hand til fot (horisontal avstand en meter fra utsatt del).	
beskyttelsesart	Spesifikke forholdsregler brukt på elektrisk utstyr som skal hindre at utstyret antenner en omliggende eksplosjonsfarlig atmosfære.	
beskyttet på stedet	Strategi ved redning av liv der personer forutsettes å bli der de er, fremfor å evakuere.	Motsatsen til vanlig strategi som er evakuering til annet sted. Tilsvarer det engelske begrepet "defend in place".
beslutningstid	Tiden fra varslingen er oppfattet til beslutning om handling er tatt.	
bisentral	Bruk undersentralapparat.	
bistandsavtale	Skriftlig avtale som legger til rette for at brannvesen eller andre raskt og effektivt kan motta eller avgi ressurser ved behov i akutte brann- eller ulykkessituasjoner.	
bistandsressurs	Innsats- eller ledelsesressurs som etter anmodning bistår innsatsleder i forbindelse med håndtering av en hendelse.	
blaffing	Tilstedeværelse av flammer som opptrer gjentakende i korte tidsrom på eller over overflaten av et prøvestykke.	Tidsrommene har typisk varighet kortere enn 1 s.
blanksot	Bruk beksot.	
BLEVE	Forkortelse for: Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion.	Eksplasjon som har oppstått når en beholder med brennbar væske eller kondensert brennbar gass under trykk blir ødelagt som en følge av oppvarming.
blind alarm	Bruk unødig alarm.	
blindkorridor	Korridor eller del av korridor som kun har én rømningsretning.	
blindlokk	Lokk som benyttes for å beskytte unyttede tilkoplingsmuligheter.	
blinker	Optisk indikator uten lys.	
blow-up	Hurtig økning i en branns intensitet eller spredningshastighet som gjør det utelukket med direkte innsats.	I skogbrann ofte fulgt av voldsomme termiske strømmer, av og til med tendenser til brannstorm.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
blålys	Blinkende eller roterende blått lys på et utrykningskjøretøy som viser at utrykning pågår.	
B-manometer	Manometer på et sprinkleranlegg som er forbundet med en alarmventil og er plassert på samme nivå som den som viser vanntrykket oppstrøms alarmventilen.	
boligsprinkleranlegg	Forenklet sprinkleranlegg tilpasset boliger.	
bonitet	Markas evne til å produsere trevirke.	I Norge brukes H40-systemet. Systemet angir gjennomsnittshøyden av de ti groveste trærne per dekar når alderen er 40 år, etter at treet har nådd en høyde på 1,3 m.
bow-tie model	Bruk sløyfediagram	
brann	Uønsket eller ukontrollert forbrenningsprosess som kjennetegnes av varmeavgivelse ledsaget av røyk, flamme eller gløding.	
brann i gras/kratt	En type utmarksbrann.	
brann- og redningsregion	To eller flere kommuner som samarbeider om gjennomføring av brann- og redningstjenestens oppgaver.	
brann- og redningstjeneste	Organisasjon som kommunen har satt til å ivareta brannforebyggende oppgaver og beredskapsoppgaver i henhold til lov.	
brann- og røykspjeld	Spjeld med brannmotstand som hindrer brann- og røykspredning i ventilasjonskanal. Spjeldet lukkes ved signal fra røykdetektor.	Klassifiseres E1 tt S. tt angir tiden i minutter som klassifiseringskriteriet tilfredsstilles.
brannaktiveringsrisiko	Parameter som tar hensyn til sannsynligheten for antennelse, branncellearealets funksjon og tiltenkt bruk.	
brannalarm	Varsling av brann, enten av en person eller av et automatisk anlegg.	
brannalarmanlegg (1)	Permanent installasjon for deteksjon og varsling av brann.	Anlegg for deteksjon og for alarm av brann bestående av branndetektor, alarmgiver, sentralapparat og eventuelt med orienteringstablå. Kilde: Byggeforskrift 1987 (1987-1997)
brannalarmanlegg (2)	Anlegg for deteksjon og for alarm av brann bestående av branndetektor, alarmgiver, sentralapparat og eventuelt med orienteringstablå.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannalarmsentral	Sentralapparatet i et brannalarmanlegg.	
brannalarmtablå	Tilleggstablå for presentasjon av alarmsted og betjening ved brannalarm. Tablået skal primært plasseres ved brannvesents ankomstveier og betjenes av brannvesenet.	
brannareal	Horisontalt areal som bidrar til brann.	I temaveiledning om røykventilasjon legges det til grunn 500 kW per m ² brannareal. Typisk kontorbrann er målt til 300-400 kW per m ² , spritbranner 800-1000 kW per m ² mens bensinbranner kan nå 2000 kW per m ² .
brannavsnitt	Bruk brannseksjonering.	Gammelt uttrykk.
brannbalkong	Balkong langs husfasader som inngår i en rømningsvei.	
brannball	Bruk ildkule.	
brannbelastning	Bruk brannenergi.	
brannbelte	Bruk sikringsbelte.	
brannbestandig materiale	Dette er ikke en materialegenskap og bør ikke brukes.	
brannbil	Utrykningskjøretøy for brannvesenet.	
brannbilde	Helhetsinntrykket av en brann som pågår.	Tolking av brannbildet brukes som grunnlag for planlegging av innsats.
brannbryter	Bryter for å slå av elektrisk høyspenning. Den plasseres slik at den er lett tilgjengelig for innsatspersonell.	
brannbåt	Motorbåt med pumpe og utstyr beregnet for brannslukking.	
branncelle (1)	Hel eller avgrenset del av byggverk hvor en brann fritt kan utvikle seg uten å spre seg til andre bygninger eller deler av byggverket i løpet av en fastsatt tid.	Avgrenset del av en bygning hvor en brann i løpet av en fastsatt tid fritt kan utvikle seg uten å spre seg til andre deler av bygningen. Kilde: NS 3900:1994. Brannprøving - Terminologi. Termer og definisjoner
branncelle (2)	Del av en bygning som strekker seg over én eller flere etasjer, og som er avgrenset ved hjelp av skillende bygningsdeler, slik at en brann under den aktuelle branneksoneringen er forhindret i å spre seg til andre brannceller i bygningen.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
branndekke	Eldre begrep. Horisontal, bærende bygningsdel, minst A 120 opplagt på konstruksjon med minst samme brannmotstand. Ved spesifikk brannbelastning over 400 MJ/m ² kreves høyere brannmotstand, slik at dekket bibeholder de egenskaper som kreves av det under brann.	
branndepot	Lagerrom med enkelt utstyr for brannbekjempelse.	
brann-detektor	Fellesbetegnelse på forskjellige typer detektorer for automatisk oppdaging av brann.	
brann-dynamikk	Læren om bevegelser til røyk og forbrenningsgasser i forbindelse med en brann.	Brukes som samlebegrep for kjemiske og fysiske prosesser herunder de fluiddynamiske prosessene som foregår i forbindelse med en brann.
brann-dør	Eldre begrep, bruk brannklassifisert dør.	Forskrift om vern mot brann i herberge, pleieanstalt m.v. - 1963: dør som etter klassifisering er offentlig godkjent som tilfredsstillende bestemte branntekniske krav.
brann-egenskaper	Endringer i, eller opprettholdelse av, fysiske eller kjemiske egenskaper til et objekt som er eksponert for brann.	
brann-eksponering	Påkjenning på personer, dyr eller objekter fra en brann.	
brann-energi	Summen av varmemengde som frigis ved forbrenning av alle faste og mobile brennbare materialer i et område.	
brann-fare	Fysisk objekt eller tilstand som kan forårsake uønskete konsekvenser ved brann.	
brann-farlig aerosolbeholder	Brannfarlig aerosolbeholder som ved prøving medfører tilordning til GHS.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
brann-farlig aerosolbeholder, kategori 1	Brannfarlig aerosolbeholder som ved prøving medfører tilordning til GHS kategori 1.	
brann-farlig aerosolbeholder, kategori 2	Brannfarlig aerosolbeholder som ved prøving medfører tilordning til GHS kategori 2.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannfarlig fast stoff	Pulver, (metall)spon, granulat, pastaformig eller lignende fast stoff, som ved prøving medfører tilordning til GHS.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
brannfarlig fast stoff, kategori 1	Pulver, (metall)spon, granulat, pastaformig eller liknende fast stoff, som ved prøving medfører tilordning til GHS kategori 1.	
brannfarlig fast stoff, kategori 2	Pulver, (metall)spon, granulat, pastaformig eller liknende fast stoff, som ved prøving medfører tilordning til GHS kategori 2.	
brannfarlig gass	Gass som er brennbar og som har et eksplosjonsområde i luft ved 20°C og standard trykk på 101,3 kPa.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
brannfarlig gass, kategori 1	Gass som ved 20 °C og standard trykk på 101,3 kPa: a) kan antennes i en blanding på 13 % eller mindre med luft; eller b) har et eksplosjonsområde i luft på minst 12 prosentpoeng uavhengig av nedre eksplosjonsgrense, tilsvarende GHS kategori 1.	
brannfarlig gass, kategori 2	Gass som har et eksplosjonsområde i luft ved 20 °C og standard trykk på 101,3 kPa og ikke er brannfarlig gass, kategori 1	
brannfarlig stoff	Fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som i kraft av sitt flammepunkt, kontakt med andre stoffer, trykk, temperatur eller andre kjemiske egenskaper representerer en fare for brann.	
brannfarlig vare	Brannfarlig væske - vare i flytende eller halvfast form som har et flammepunkt på høyst 55 °C, samt - uansett flammepunkt - motorbrensel og fyringsolje. Brannfarlig gass - gass som etter antennelse kan forbrenne i luft.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannfarlig væske	Brennbar væske med flammepunkt lavere eller lik 60°C.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
brannfarlig væske klasse A	Væske med flammepunkt høyst +23°C.	Gammel klassebetegnelse. Se brannfarlig væske kategori 1.
brannfarlig væske klasse B	Væsker med flammepunkt over +23°C, men ikke over +55°C.	Gammel klassebetegnelse. Se brannfarlig væske kategori 2.
brannfarlig væske klasse C	Motorbrendsel og fyringsolje med flammepunkt over +55 °C samt de væsker som Direktoratet for Samfunnssikkerhet og beredskap bestemmer skal regnes som brannfarlig vare.	Gammel klassebetegnelse. Se brannfarlig væske kategori 3.
brannfarlig væske, kategori 1	Væske med flammepunkt < 23 °C og kokepunkt <= 35 °C tilsvarende GHS kategori 1.	
brannfarlig væske, kategori 2	Væske med flammepunkt < 23 °C og kokepunkt > 35 °C tilsvarende GHS kategori 2.	
brannfarlig væske, kategori 3	Væske med flammepunkt ≥ 23 °C og ≤ 60 °C, tilsvarende GHS kategori 3.	
brannflanke	Strekningen mellom brannryggen og brannfronten.	
brannflate	Bruk brannareal.	
brannfløy	Område foran brannflanken og på siden av brannfronten som ikke brenner.	
brannforebyggende arbeid	Tiltak som reduserer risikoen for brann.	
brannforløp	Brannens utvikling fra antennelse til den har sloknet eller er blitt sloknet.	
brannfront	Stedet der en brann forflytter seg raskest.	
branngass	Bruk røykgass.	
branngassantennelse	Antennelse av en blanding av luft og brennbare gasser fra en brann.	
branngasseksplisjon	Antennelse av branngasser med påfølgende rask forbrenning som skaper trykkøkning.	Blandingen må ligge i nærheten av optimal gassblanding.
branngassventilasjon	Bruk røykventilasjon.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
branngate	Område foran en brann hvor alt brennbart materiale er fjernet eller gjort tungt antennelig for å redusere muligheten for antennelse, ved motbrann, fjerne eller fukte brennbart materiale.	
branngrop	Lokal innbrenning/gjennombrenning i treverk og annet brennbart materiale som skiller seg fra omgivelsene ved dypere innbrenning.	
brannhake	Langt skaft med en metallhake på enden, beregnet til å rive ned himlinger og lignende for å komme til brennende konstruksjoner.	
brannhansker	Del av verneutstyr som tilfredstiller spesifikke funksjonskrav for bruk ved brannslukking.	
brannheis	Heis som har en sikret spesifikk funksjonstid under brann. Heisen skal være tydelig merket og administreres eksklusivt av den aktuelle innsatsledelsen.	
brannhemmende middel	Stoff som er tilsatt eller behandling som er brukt på et	
brannherdig bygning	Eldre begrep. Bygning som med hensyn på motstand mot brann er utført i samsvar med bestemmelser gitt i Byggeforskrift 1969.	
brannherdig dør	Eldre begrep. Selvlukkende dør med brannmotstand minst 30 minutter.	
brannherdig rom	Eldre begrep. Rom som er skilt fra tilstøtende rom og fra det	
brannhjelme	Del av verneutstyr som tilfredstiller spesifikke funksjonskrav for bruk ved brannslukking.	
brannhund	Hund som er trent opp til å markere når den lukter brennbar væske.	
brannhydrant	Fast montert utstyr over bakken som er beregnet for kopleing til brannvesenets armatur og slanger for å distribuere trykkvann til brannslukking.	
branninstruks	Veiledning som angir handlinger i forbindelse med brann eller varsel om brann.	
brannisolasjon	Isolasjon som ved standardisert brannprøving tilfredstiller gitte kriterier til brannmotstand i spesifisert tid.	
brannisolert kanal	Kanal med klassifisert brannmotstand.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannkilde	Bruk antenneskilde	
brannklasse	Angivelse av klasse i samsvar med et klassifiseringssystem.	Det finnes ulike klassifiseringssystemer knyttet til skog, byggverk, konstruksjoner, produkter, slökkemiddel etc.
brannklasse - byggverk	Klasse for byggverk ut fra den konsekvens en brann kan innebære for skade på liv, helse, samfunnsmessige interesser og miljø.	
brannklasse - skap	Klasse som angir hvor lenge innvendig temperatur i brannsikre skap er akseptabel for oppbevaring av papir eller elektroniske datalagre, ved en standardbrann.	For lagring av papir aksepteres innvendig temperatur maksimalt 150 °C, for harddisker maksimalt 50 °C og for disketter 30. Tiden angis i minutter, vanligvis 60,90 og 120. Eksempel: NT Fire 017 - 90 Paper
brannklasse - slökkemiddel	Klasse som angir hvilken type brensel et slökkemiddel er egnet for.	A: egner seg for brann i faste materialer B: egner seg for brann i væsker C: egner seg for brann i gasser D: egner seg for brann i metaller E: gammel klasse som ikke brukes lenger F: egner seg for brann i fett og matoljer
brannklassifisering	Angivelse av branntekniske egenskaper basert på standardiserte prøvemethoder og tilhørende klassifiseringskriterier.	
brannklassifisert dør	Dør skiltet med dokumentert brannmotstand i henhold til anerkjent standard.	I Norge NS-EN 13501-2, tidligere NS 3919.
brannkonsept	Sammenstilling av krav og ytelse som er grunnlaget for detaljprosjektering.	Benyttet i SAK10. Vil vanligvis også omfatte branntegninger.
brannkonstabel	Person i innsatsstyrke uten lederansvar.	
brannkum	Fast montert utstyr i kum, som er beregnet for kopling til brannvesenets armatur og slanger for å distribuere trykkvann til brannsløkking.	
brannkurve for hydrokarbonbrann	Nominell tid-temperaturkurve som tilnærmet tilsvare virkningene av en hydrokarbonbrann.	
brannlidt	Person som har mistet livet, blitt skadet eller mistet verdier i brann.	
brannlomme	Sted der en forbrenning fortsetter etter at brannen er antatt sløkket.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannmann	Person som er (eller har vært) ansatt i et brannvesen og som utfører innsats ved akutte hendelser.	
brannmannsheis	Bruk brannheis.	
brannmannspanel	Eget panel for avlesing av meldinger, samt avstilling og tilbakestilling av utløst brannalarm.	
brannmannøks	Liten, spesielt utformet øks som kan bæres i brannbelte.	
brannmelder	Trykknapp som ved manuell betjening utløser alarm.	
brannmelding	Verbal melding om brann til nødalarmsentral.	
brannmotstand (1)	En konstruksjons evne til i en gitt tid å opprettholde bæreevne, stabilitet, integritet og varmeisolering slik at den tilfredsstiller angitte krav ved standardisert brannprøving.	Se ISO 834.
brannmotstand (2)	Evne en konstruksjon, en del av en konstruksjon eller en enkelt konstruksjonsdel har til å oppfylle påkrevde funksjoner (lastbærende funksjon og/eller brannskillende funksjon) under et angitt lastnivå, under en angitt branneksposering og i en angitt tidsperiode.	
brannmur	Ubrennbar vegg eller del av vegg som skal forhindre antennelse fra ildsted, røykrør eller skorstein.	Dersom brannmuren er av betong, lettbetong, murverk, teglstein eller lignende skal den være minst 100 mm tykk.
brannobjekt (1)	Enhver bygning, anlegg, lager, område m.v., hvor brann kan oppstå og true liv, helse, miljø, eiendom eller produksjon.	Se også særskilt brannobjekt (1).
brannobjekt (2)	Enhver bygning, konstruksjon, anlegg, opplag, tunnel, virksomhet, område m.m. hvor brann kan oppstå og true liv, helse, miljø eller materielle verdier.	Se også særskilt brannobjekt (2).
brannområde	Område hvor det brenner eller har brent.	
brannordning	Beskrivelse av hvordan kommunen skal sikre at brannvesenet og feiervesenet er bemannet, organisert og utstyrt på en slik måte at de oppgaver som følger av loven til enhver tid kan gjennomføres i kommunen på en tilfredsstillende måte, og i samsvar med forskrifter fastsatt av departementet.	Brannordningen skal inneholde all nødvendig dokumentasjon, og vedtas av kommunestyret. Den vedtatte brannordning skal forelegges Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern som kan gi pålegg om endringer som finnes påkrevd i ordningen.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannplan	Bruk branntegning, brannalarmtablå, objektplan eller innsatsplan, avhengig av hva som passer.	
brannprøving	Prøving som måler en brannutvikling eller som eksponerer et objekt for effekter fra en brann.	Resultatene fra en brannprøving kan brukes til å kvantifisere brannens alvorlighetsgrad eller til å bestemme prøvestykkets brannmotstand eller materialers egenskaper ved brannpåvirkning.
brannprøving - fullskala	Test som simulerer et gitt bruksområde, og som tar i betraktning den reelle skalaen, installasjonen, bruken og omgivelsene.	
brannprøving - mellomskala	Brannprøving utført på et prøvestykke med middels store dimensjoner.	Brannprøving utført på et prøvestykke der de maksimale dimensjonene er mellom 1 m og 3 m blir vanligvis kalt en mellomskala brannprøving.
brannprøving - småskala	Brannprøving som utføres på et prøvestykke med små dimensjoner.	Brannprøving som utføres på et prøvestykke der største dimensjon er mindre enn 1 m blir vanligvis kalt en småskala brannprøving.
brannprøving - storskala	Brannprøving som ikke kan utføres i et mindre laboratorierom, og som utføres på et prøvestykke med store dimensjoner.	Brannprøving utført på et prøvestykke der den maksimale dimensjonen er større enn 3 m blir vanligvis kalt en storskala brannprøving.
brannpåkjenning	Den påkjenningen som et objekt utsettes for i form av varme og flammer i løpet av en brann.	Brannpåkjenningen kan være angitt over et tidsintervall, eller som en øyeblikksverdi.
brannrisiko	Kombinasjon av sannsynlighet for at en uønsket brann kan forventes å inntreffe, og omfanget av skaden som kan forventes hvis brannen inntreffer.	
brannrom	Rom der det er eller har vært brann.	
brannrygg	Sted der en brann forflytter seg minst, vanligvis i den enden av brannområdet som vinden eller bakketrekken kommer fra.	
brannrøyk	Bruk røyk.	
brannsakkyndig	Person som skal vurdere fare for tap av menneskeliv eller utstrakt ødeleggelse av fremmed eiendom ved brann.	Relaterer seg til straffeloven §355.
brannscenario	Kvalitativ beskrivelse av forløpet av en brann med hensyn til tid, med angivelse av spesifikke hendelser som karakteriserer den analyserte brannen og skiller den fra andre mulige branner.	Typiske hendelser som er definert er antennelse og brannvekst, stadiet for fullt utviklet brann, avkjølingsfasen og systemer som påvirker forløpet av brannen.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannseksjon	Del av en større bygning skilt med seksjoneringsvegg(er) på en slik måte at en brann ikke vil spre seg utover brannseksjonen den startet, med forutsatt innsats fra brannvesenet.	
brannsentral	Bruk brannalarmsentral.	
brannsentralskap	Bruk brannalarmsentral.	
brannsignalanlegg	Bruk brannalarmanlegg.	
brannsikkerhet	Summen av organisatoriske tiltak og tekniske tiltak i den hensikt å redusere sannsynligheten for og konsekvensen av brann.	
brannsikkerhetshåndtering	Anvendelse og vedlikehold av prosedyrer som skal føre til at mål for brannsikkerheten blir oppnådd.	Prosedyrer inkluderer sikringstiltak mot brann, rømningsplaner, evakueringsplaner og øvelser for brukerne i å anvende slike tiltak og planer.
brannsikkerhetsstrategi	Overordnet plan for hvordan fastsatte mål for brannsikkerhet skal oppnås.	Omfatter verifikasjon av mål for brannsikkerheten og beskrivelse av brannkonseptet.
brannsikring	Gjennomføring av tiltak for å forhindre eller redusere konsekvensen av en brann.	
brannsikringstiltak	Tiltak med formål å forebygge brann eller redusere konsekvensene av brann.	
brannsimuleringsmodell	Beregningsmetode som beskriver et system eller en prosess knyttet til brannutvikling, og som inkluderer brannodynamikk og effekter av brann.	
brannsimuleringsmodell, fysisk	Laboratorieprosess, inkludert apparaturen, miljøet og prosedyren for brannprøvingen, som er ment å representere en gitt fase i en brann.	
brannsimuleringsmodell, numerisk	Matematisk representasjon av en eller flere ulike sammenkoblede fenomener som styrer utviklingen av en brann.	
brannsjef	Den som forestår den daglige ledelsen av brannvesenet i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven.	
brannskade	Primærskade som følge av brann.	
brannskadebilde	Skadesituasjonen umiddelbart etter at en brann er slokkt.	
brannskille	Naturlig hinder eller tiltak som har til hensikt å forsinke eller forhindre brannspredning.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannskille - petroleumsvirksomhet	Avstand eller skille utført i ubrennbare materialer.	
brannskillende bygningsdel	Bygningsdel som opprettholder sine brannskillende egenskaper i et gitt tidsrom ved spesifiserte betingelser.	Bygningsdelen må opprettholde sin integritet (E), og kan i tillegg også måtte opprettholde termisk isolasjonsevne (I), strålingsmotstand (W), bæreevne (R) og mekanisk motstandsevne (M).
brannskillende funksjon	En brannskillende bygningsdels evne til å hindre brannspredning eller antenning bakenfor den eksponerte flaten i den forutsatte brannsituasjonen.	
brannslag	Bruk backdraft	
brannslange	Slange beregnet for transport av sløkkemiddel og som skal tilfredstille spesifikke krav i forhold til tiltenkt bruksområde.	
brannsløkkeanlegg	Manuelt eller automatisk anlegg som er beregnet for å slukke eller kontrollere en brann.	
brannsløkkesystem	Bruk brannsløkkeanlegg.	
brannsløkkeutstyr	Fellesbetegnelse for manuelt eller automatisk utstyr som er beregnet for å slukke eller kontrollere en brann.	
brannsløkking	Prosess som stopper en brann.	
brannsluse (1)	Branntrygt rom som danner rømnings- eller forbindelsesveg gjennom en branntrygg vegg. Brannslusens dører og luker skal være selvlukkende og utført slik at slusen kan passeres uten at mer enn en dør eller luke må åpnes samtidig.	Se også brannsluse (2) og brannsluse (3).
brannsluse (2)	Branntrygt rom som danner rømnings- eller forbindelsesveg gjennom et brannteknisk skille. Brannslusens dører og luker skal være selvlukkende og utført slik at slusen kan passeres uten at mer enn en dør eller luke må åpnes av gangen. Ventilasjon av brannslusen skal ikke foregå gjennom åpninger til de rom som betjenes av slusen.	Se også brannsluse (1) og brannsluse (3).

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannsluse (3)	Rom som er skilt fra resten av bygningen med bygningsdeler med brannmotstand minst EI 60/A2-s1,d0 (A60). Dør til brannsluse må ha brannmotstand EI 60-CSm/A2-s1,d0 (A60S med terskel). Brannslusen skal ha tilstrekkelig størrelse og være slik utført at den kan passeres uten at mer en dør eller luke må åpnes av gangen. Ventilasjon av brannsluser skal ikke foregå gjennom åpninger til de rom som betjenes av slusen.	
brannsmekker	Metallvifte på et skaft beregnet til å slokke gras- og skogbranner.	
brannspjeld	Spjeld med brannmotstand som hindrer brannspredning i ventilasjonskanal. Spjeldet lukkes ved varme eller signal fra detektor.	Klassifiseres E tt eller EI tt. tt angir tiden i minutter som klassifiseringskriteriet tilfredsstilles.
brannspjeld	Spjeld med brannmotstand montert i en åpning for å opprettholde brannmotstanden i konstruksjonen.	Lukker ved varme eller på detektorstyring. Beregnet for inntil 300 Pa undertrykk. Klassifiseres E xx eller EI xx.
brannstasjon	Bygning for brannvesenets kjøretøy, utstyr og personell.	
brannsted	Hele eller deler av et innsatssted hvor det pågår en brann.	
brannstiftelse	Det å tenne på eller på annen måte anstifte en brann.	Handlingen kan være uaktsom, grovt uaktsom eller forsettlig.
brannstifter	Person som med hensikt starter en brann.	Motivet kan være hva som helst, for eksempel skape oppmerksomhet, skape "action", selv komme i helterolle, økonomisk vinning, hevn, mm.
brannstoffer	Gasser, partikler eller aerosoler som dannes ved forbrenning eller pyrolyse av et materiale.	
brannstorm	Meget sterke luftstrømmer som skapes av meget store branner og som drar med seg brennende partikler og materialer.	
brannstrategi	Bruk brannsikkerhetsstrategi.	
brannstøvel	Del av verneutstyr som tilfredstiller spesifikke funksjonskrav for bruk ved brannslukking.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannsyn	Eldre begrep. Brannteknisk inspeksjon av objekter for å påse at disse er sikret mot brann etter gjeldende bestemmelser, og for å føre tilsyn med forhold som har betydning for redning og slokking.	Se tilsyn.
branntegning	Tegning som gir en oversikt over branntekniske forhold i og omkring et byggverk.	Kan inneholde rømningsveier, brannteknisk oppdeling og aktive tiltak, som grunnlag for prosjektering, drift og dokumentasjon ved tilsyn.
brannteknisk prosjektering	Prosjektering av brannteknisk hovedutforming eller branntekniske systemer og løsninger i et byggverk.	Kan være prosjektering på to nivåer; overordnet brannsikkerhetsstrategi eller detaljprosjektering av f.eks. bærende konstruksjoner, alarm- eller slokkeanlegg etc.
brannteknisk prosjektering, analytisk	Anvendelse av ingeniørmessige metoder basert på vitenskapelige prinsipper for utvikling eller vurdering av utforming i et byggverk ved analyse av spesifikke brannscenarier, eller ved kvantifisering av risiko for en gruppe av brannscenarier.	
brannteknisk prosjektering, forenklet	Prosjektering ved anvendelse av preaksepterte ytelser.	
brannteknisk sakkyndig	Person som blir benyttet til å vurdere hva som er årsak til en brann og det faktiske spredningsbildet, herunder materialers, konstruksjoners og tilgang på forbrenningslufts innvirkning på brannforløpet.	
brannteppe	Ubrennbart eller tungt antennelig teppe spesielt beregnet til å slokke små branner.	
branntetting	Tetting av åpninger i brann- og røykbegrensende konstruksjoner.	Produkter eller systemer som brukes til branntetting skal ha dokumentert tilstrekkelig brannmotstand.
branntid	Tid i minutter en brann vil kunne påvirke bygningens konstruksjoner.	
branntilløp	Utsiktet ulming, gløding eller flamme som ikke nødvendigvis utvikler seg til brann.	
branntomt	Stedet der det har vært en brann.	
branntrygt rom	Eldre begrep. Rom skilt fra tilstøtende rom og fra det fri ved bygningsdel A 60, og på fundament i samme klasse. Dør eller vindu til det fri kan utføres uten krav til brannmotstand hvis brann ikke kan spres gjennom slike åpninger.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannvann	Vannkilde som er spesielt tilrettelagt for bruk til å slokke brann.	Vanntank, vannreservoar, høydebasseng, tønner eller annen tilgjengelig vannkilde med tilstrekkelig kapasitet til brannslukking.
brannvannsforsyning	Se slokkevannsforsyning.	
brannvannskapasitet	Se slokkevannskapasitet.	
brannvarslingsanlegg	Bruk brannalarmanlegg.	
brannvegg (1)	Stabil vegg minst A 120 på fundament med minst samme brannmotstand. Ved spesifikk brannbelastning over 400 MJ/m ² kreves høyere brannmotstand, slik at veggen bibeholder de egenskaper som kreves av den under brann.	
brannvegg (2)	Vegg som erstatter avstand mellom høye bygg med tilstrekkelig brannmotstand og utført i materialer som hindrer ekstern antennelse, slik at en brann ikke kan spre seg den ene eller den andre veien mellom bygningene.	
brannvekst	Brannens økning i avgitt effekt i forholdet til tiden.	
brannvekstfase	Periode i brannutvikling der varmeavgivelseshastigheten og temperaturen i brannen øker.	
brannveksttid	Den tiden en (teoretisk) brann med kvadratisk veksthastighet bruker for å nå 1 000 kW (1 MW).	Brannveksttid betegnes med tg.
brannventil - vannforsyning	Ventil i vannledningsnett beregnet til uttak av vann for brannslukking.	
brannventil - ventilasjonsanlegg	Ventil med brannmotstand i kanalavslutning, for tilluft eller avtrekk.	
brannventilasjon	Bruk røykventilasjon.	
brannvern	Tiltak for å hindre at brann oppstår, og for å begrense omfang og konsekvensene av brannen.	
brannvernleder	Person som skal ivareta brannvernet i en virksomhet, og som tilsynsmyndigheten kan forholde seg til.	Brannvernleder kan være eier selv eller en representant for eier.
brannvernregion	To eller flere kommuner som samarbeider om gjennomføring av brannvesenets oppgaver. Kommunene innenfor en brannvernregion har felles brannsjef.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brannvesen	Den organisasjonen som kommunen har satt til å ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i henhold til lov.	
brannvifte	Bruk røykvifte.	
brannviftemønster	V-formet brannspor på en vertikal flate i form av sotavsetninger, innbrenninger eller bortbrenninger.	
brannøks	Spesielt utformet øks beregnet til bruk i brann- eller redningssituasjoner.	
brannårsak	Direkte grunn til at brann oppstår.	I Norge har vi statistikk over brannårsaker, med en en ganske grov inndeling, slik at innenfor hver brannårsak er flere alternative tennkilder. Se antennelseskilde.
brennbar	I stand til å brenne ved bestemte prøvebetingelser.	Kan brenne med flamme eller ved gløding eller ulming.
brennbarhet	Evnen et materiale eller produkt har til å brenne ved spesifiserte betingelser.	Kan brenne med flamme eller ved gløding eller ulming.
brennbarhetsgrense	Se nedre eksplosjonsgrense og øvre eksplosjonsgrense.	
brennbarhetsområde	Se eksplosjonsområde.	
brennbart materiale	Materiale som ved prøving ikke fyller kravene til ubrennbart materiale.	
brennende biter	Materiale som blir avgitt fra et brennende objekt, og som fortsetter å flamme i løpet av en brann eller en brannprøving.	
brennende dråper	Smeltet materiale som blir avgitt fra et brennende objekt, og som fortsetter å flamme i løpet av en brann eller en brannprøving.	
brennstoff	Bruk brensel.	
brennverdi	Bruk forbrenningsvarme.	
brensel	Fast materiale, gass, væske som lar seg antenne, og som utvikler varme ved forbrenning med luft.	
brenselcelle	Et elektrokjemisk utstyr som omdanner kjemisk energi i et brennstoff til elektrisk energi, varme og reaksjonsprodukter	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
brenselcellemotor	En innretning som forsyner utstyr med kraft og som består av en brenselcelle og dens drivstofforsyning, enten den er integrert eller separate fra brenselcellen og inkluderer alle innretninger som er nødvendig for dens funksjon	
brenselfattig forbrenning	Forbrenning der ekvivalensforholdet er mindre enn 1.	I godt ventilerte branner er brensel/luft-blandingen brenselfattig, og fullstendig forbrenning kan forekomme.
brenselrik forbrenning	Forbrenning der ekvivalensforholdet er større enn 1.	I ventilasjonskontrollerte branner er brensel/luft-blandingen brenselrik, noe som fører til relativt høye konsentrasjoner av produkter fra pyrolyse og fra ufullstendig forbrenning.
brenselslager	Lager av fast, flytende og gassformig brensel i bygning.	
brenselstyrt brann	Brann hvor tilgangen på brensel og brenselets egenskaper er bestemmende for brannens videre utvikling.	Brannen har tilstrekkelig tilgang på luft og høy nok temperatur.
brenseltank	Beholder for flytende brensel.	
brifing	Bruk forhåndsorientering.	
BRIS	Forkortelse for: Brann og redning, innrapportering og statistikk.	BRIS er DSB sitt rapporteringssystem med oversikt over hvilke oppdrag brann- og redningstjenesten håndterer.
bruker	Den som i egenskap av eier, eller i henhold til avtale med eier har total eller partiell bruksrett til et brannobjekt, og som har tiltrådt bruksretten.	
bruksareal	Areal som omfatter nettoarealet og arealet av bruksenhetens innvendige vegger.	
bruksenhet (1)	En samling bygninger, rom eller lokaler som sammen anvendes i en bestemt hensikt (f.eks. bolig, kontor). Bruksenhet kan bestå av én eller flere brannceller.	En bruksenhet kan være én bygning, f.eks. kontorbygg, eller flere bygninger, f.eks. sykehus, men kan også være del av en bygning, f.eks. boenhet (bolig), kontorenhet, eller for eksempel en avdeling eller post på et sykehus
bruksenhet (2)	Rom eller samling av rom og åpne deler som sammen anvendes i en bestemt hensikt av en bruker, som kan være eier, leier eller annen bruksretthaver.	En bruksenhet kan være en bygning f.eks. kontorbygg, eller flere bygninger, f.eks. sykehus, men kan også være en del av en bygning, f.eks. boenhet (bolig), kontorenhet, eller f.eks. avdeling eller post på et sykehus.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
BS	Forkortelse for: British Standard	Engelsk for: Britisk standard.
bulldog	Ekspedisjonsord som angir at påfølgende melding skal ha høyeste prioritet.	Utropsord som brukes når det inntreffer eller er fare for at det kan oppstå uforutsette forhold som gjør at det må gis en viktig melding.
B-væske	Væske med flammepunkt over +23°C, men ikke over +55°C.	
byggverk	Med byggverk menes bygning, konstruksjoner og anlegg.	
bygningsbrannklasse	Eldre begrep. Et sett krav til brannmotstand hos en bygnings bærende og skillende konstruksjoner.	
bygningmessig rømningstiltak	Tilrettelegging av flukt- og rømningsveier, slik at de er tilgjengelige og sikre, for at personer skal kunne bevege seg fra ethvert sted i et byggverk til et sikkert sted.	
bærbar pumpe	Pumpe inkludert motor og ramme, som er så lett at den kan bæres av en eller flere personer.	
bærbar slangetrommel	Slange med strålerør rullet på trommel med liten diameter beregnet for hurtig manuell utlegging av slanger.	
bæreevne	Bygningsdel sin evne til å bære en gitt last i en gitt tid ved standardisert brannprøving.	Se også R.
bærende hovedsystem	Konstruksjoner som sikrer stabilitet og bæreevne til hele byggverket.	Svikt i bærende hovedsystem betyr at byggverket helt, eller i stor grad, kollapser.
bærende konstruksjoner (offshore)	De delene av en innretning som har som hovedoppgave å overføre belastninger.	
C (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angir at en dør, luke e.l. lukker automatisk.	
C (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt gulvbelegg). Se Euroklasse.	
C _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
CAFS	Forkortelse for: Compressed Air Foam System.	Engelsk for: trykkluftskumsystem. Slokkesystem med skum hvor skumkonsentrat og luft blandes med vann før skummet pumpes ut i slangen.
call-out	Bruk utalarmering.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
CBRNE	Forkortelse for: Chemical, Biological, Radiological, Nuclear, and Explosive.	CBRN er den internasjonalt mest brukte fellesbetegnelse for skadelige kjemikalier, biologiske eller strålefarlige stoffer. Da de fleste forsettlige hendelser involverer eksplosiver i en eller annen form, brukes også ofte betegnelse CBRNe eller CBRN(E) i forbindelse med terror-relaterte hendelser.
ceiling jet	Bruk: Horisontal røykstrøm under tak.	
CEN	Forkortelse for: Comité Européen de Normalisation.	Fransk for: Den europeiske standardiseringsorganisasjonen.
CENELEC	Forkortelse for Comité Européen de Normalisation Électrotechnique.	Fransk for den europeiske standardiseringsorganisasjonen for elektroniske og elektrotekniske produkter.
CFD-modell	Beregningsmodell hvor rommet som simuleres, deles inn i en rekke mindre volum for å beregne røyk- eller flammespredning.	Se også sone-modell.
CGA	Forkortelse for: Compressed Gas Association.	
chevron	Mønster med omvendt fiskebeinsmønster bak på utrykningskjøretøyer, i fargene rød og gul, der rød er reflekterende og gul er reflekterende og fluoriserende, for økt synlighet og gjenkjennelighet.	
C-manometer	Manometer på et sprinkleranlegg som er forbundet med en alarmventil og er plassert på samme nivå som den, som viser vanntrykket nedstrøms alarmventil.	
CO ₂ -anlegg	Stasjonært anlegg basert på slokkeprinsippet kveling og består i at luftens oksygenandel på ca. 21 % senkes til under 15 % ved innblåsing av CO ₂ , slik at vanlig forbrenning ikke kan foregå.	
cold sone	Bruk grønn sone.	
credible worst case	Bruk verstefallsscenario.	
CSI	Forkortelse for: Criticality Safety Index.	Norsk oversettelse: Kritikalitetssikkerhetsindeks
C-væske	Motorbrensel og fyringsolje med flammepunkt over +55°C samt de væsker som Direktoratet for brann- og elsikkerhet bestemmer skal regnes som brannfarlig vare.	Direktoratet for brann- og elsikkerhet er nå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
D (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt gulvbelegg). Se Euroklasse.	
d ₀ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produksjon av brennende dråper ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
d ₁ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produksjon av brennende dråper ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
d ₂ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av produksjon av brennende dråper ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
D _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
dagkasernert vakt	Kasernert vakt innenfor ordinær arbeidstid	
dagsløyfe	Detektorsløyfe som består av ledningspar som ved sabotasje utløser alarm om anlegget ellers er avslått.	
dagstilling	Koplingstilstand i innbruddsalarmanlegg eller brannalarmanlegg som tillater bevegelse og aktivitet i det ellers overvåkede området.	Kan f.eks. innebære: (1) at alarmoverføring er sperret, (2) at visse detektorer er frakoplet.
damptrykk	Det trykk hvor det oppstår likevekt mellom damp og væske ved en bestemt temperatur.	
datamodem - Nødnett	Radioterminaler uten tale, men som kan sende og motta data eller SDS.	
dataprosessorbasert alarmsystem	Alarmsystem der hele eller deler av de logiske funksjoner utføres og kontrolleres av en mikroprosessor enten automatisk og/eller etter manuell initiering.	
DDI - Nødnett	Forkortelse for: Direct Dial In.	DDI er et 8-sifret telefonnummer som radioterminaler eventuelt kan konfigureres med. Dette gjør det mulig å ringe en radioterminal direkte fra kommersielle telenett.
debriefing	Bruk oppsummeringsmøte.	
defensiv innsats	Tiltak som har til hensikt å hindre spredning av brann eller skade utover et taktisk bestemt område.	
deflagrasjon	Eksplasjon der forbrenningsbølgen sprer seg med underlydshastighet i forhold til ubrent gass forut for flammen.	
defusing	Bruk bearbeidingsamtale.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
dekningsareal, sprinklerhode	Det arealet det enkelte sprinklerhodet i et sprinkleranlegg skal forsyne med slokkevann.	Inngår som en parameter i sprinkleranleggets konstruksjon/beregningsgrunnlag.
dekningsflate, detektor	Gulvareal som blir overvåket av en branddetektor.	
deltidsbrannkonstabel	Bruk deltidspersonell.	
deltidsbrannmann	Bruk deltidspersonell.	
deltidspersonell	Personell tilsatt i brannvesenet i stilling med definert omfang mindre enn heltidsstilling, eller personell med annen tilknytning til brannvesenet med definert omfang mindre enn heltidsstilling.	
delugeanlegg	Sprinklerinstallasjon, enten en selvstendig installasjon eller et tilknyttet delanlegg, forsynt med åpne sprinklerhoder eller spraydyser tilknyttet delugeventil eller et flerfunksjons styringsarrangement, som medfører at alle hodene leverer vann når anlegget utløses.	
delugeventil	Ventil egnet for bruk i delugeanlegg. Ventilen kan enten styres automatisk av branddetektor eller manuelt.	
densitet	Bruk massetetthet.	
depotmannskap	Frivillig brannmann knyttet til et branndepot.	
det lokale elektrisitetsilsyn	Den enhet hos netteier som utfører tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr.	
deteksjonssone	Definert del av et objekt som gjør at stedsangivelse raskt kan presenteres på sentralapparatet.	
deteksjonstid	Tiden fra brannstart til brannen detekteres automatisk eller manuelt.	
detektor	Enhet som på forutbestemt måte automatisk påvirkes av hendelser eller tilstandsendringer (akustiske, elektriske, kjemiske, mekaniske, optiske, termiske osv.).	
detektorsløyfe	Kabel eller kabler som forbinder brannalarmsentralen med detektorene og brannmelderne innenfor et geografisk, avgrenset område. Et brannalarmanlegg kan ha mange detektorsløyfer.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
detektorsprinklerhode	Lukket sprinklerhode montert på et trykksatt rørnett som brukes til å styre en delugeventil.	Utløsning av detektorsprinklerhodet forårsaker trykkfall i rørnettet som medfører at delugeventilen åpner.
deterministisk analyse	Analyse av ett eller et begrenset antall brannscenarier med formål å undersøke konsekvensene.	Se også deterministisk beregningsmodell. Eksempler på deterministisk analyse er bergning av røykutvikling og beregning av nødvendig rømningstid.
deterministisk beregningsmodell	Modell som bruker vitenskapelig baserte matematiske uttrykk til å produsere det samme resultatet hver gang metoden anvendes med det samme settet av inngangsdata	
detonasjon	Eksplasjon der trykkbølgen sprer seg med overlydshastighet i det aktuelle materialet.	
DGNA - Nødnett	Forkortelse for: Dynamic Group Number Assignment.	Innebærer at kontrollrom kan utføre dynamisk tildeling av talegrupper til radioterminaler.
diesel og fyringsoljer	Gassolje, diesel og lett fyringsolje med flammepunkt høyere eller lik 60°C og lavere eller lik 100°C.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
diesel og fyringsoljer	Gassolje, diesel og lett fyringsolje med flammepunkt ≥ 60 °C og 100 °C.	
differensialdetektor	Detektor som påvirkes når hendelser eller tilstandsendringer skjer med en viss hastighet.	
differensialvarmedetektor	Tidligere betegnelse på varmedetektor som påvirkes av	
diffusjonsflamme	Flamme der forbrenning foregår i en sone der brensel og oksidasjonsmiddel blir blandet.	
diffusjonsforbrenning	Forbrenning som foregår der brensel og oksidasjonsmiddel blir blandet.	
dimensjonerende brann	Kvantitativ beskrivelse av antatte karakteristiske parametere ved brann innenfor det dimensjonerende brannscenario.	Dette er typisk en idealisert beskrivelse av hvordan de viktigste variablene i en brann varierer over tid. Viktige variable er hastighet for varmeavgivelse, flammespredningshastighet, hastighet for røykproduksjon, utbytte av giftgasser og temperatur.
dimensjonerende brannscenario	Spesifikt brannscenario som en deterministisk analyse av brannsikkerheten tar utgangspunkt i.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
dimensjonerende spesifikk brannenergi	Spesifikk brannenergi som anvendes for å fastsette termiske påvirkninger ved branndimensjonering. Verdien tar hensyn til usikkerheter.	
dimensjonerende ulykkeslast (offshore)	Ulykkeslast som en innretning eller en funksjon skal kunne motstå i et gitt tidsrom.	
dimensjonerende vanntetthet	Den miste vanntetthet i millimeter vann per minutt som et sprinkleranlegg er dimensjonert for, beregnet som utslippet i liter vann per minutt fra en bestemt gruppe sprinklerhoder dividert med området i kvadratmeter som sprinklerhodene dekker.	
direkte slokking	Påføring av slokkemiddel direkte på det materialet som brenner.	
direktemodus	Se DMO	
DLE	Forkortelse for: Det lokale elektrisitetstilsyn.	
DMO - Nødnett	Forkortelse for: Direct Mode Operation.	Radioterminaler kan kobles i direktemodus (DMO) slik at radioterminaler kan kommunisere med hverandre uten å være tilkoblet Nødnett.
DMO Gateway - Nødnett	Overfører tale mellom DMO og TMO.	
DMO Repeater - Nødnett	Radioterminal som utvider rekkevidden mellom terminaler i DMO modus.	
dobbelt grenrør	Armatyr som benyttes i slangeutlegg eller røropplegg og som har to eller flere inntak og to eller flere uttak.	
dobbeltsløyfe	Detektorsløyfe som består av en kabel som føres fra sentralapparat til detektorer/meldere og tilbake.	
doblingsprinsippet	Utvikling der en størrelse blir dobbelt så stor for hvert konstante tidsintervall som er lik doblingstiden.	En brann kan vokse i henhold til dette prinsippet målt i for eksempel areal, effekt eller flammelengde.
doblingstid	Den tiden som er nødvendig for at en gitt størrelse skal bli fordoblet.	Se doblingsprinsipp.
dosimeter	Enhet for måling av radioaktiv stråling som en person har tatt imot i løpet av en bestemt tidsperiode.	
driftsalarm	Alarmanlegg i forbindelse med kontroll og overvåkning av teknisk utstyr i produksjon og/eller drift (temperatur, trykk, fuktighet osv.)	
dryppekanne	Utstyr for kontrollert påtenning av vegetasjon ved avbrenning.	Blandingsforholdet til den brennbare væsken bør være ca. 1 del bensin og 4 deler diesel.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
DTG	Forkortelse for: datotidsgruppe.	Består av seks sifre: de to første angir dagen i måneden, de fire siste angir klokkeslett. Eksempel: 23. juni kl. 1120 => DTG 231120.
duplex	Bruk halv duplex eller full duplex.	
dykkerbil	Kjøretøy som er beregnet til å frakte nødvendig utstyr og personell for vanddykking.	Oftest tilrettelagt for at personellet skal kunne kle på seg dykkerdrakt og dykkerutstyr under utrykning.
dykkerleder	Fellesbetegnelse for røykdykkerleder og kjemikaliedykkerleder.	
dørholdemagnet	Elektromagnet på dør i brannskille som man ønsker å holde åpen, men som skal lukkes i en brannsituasjon.	
E (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angir en bygningsdels integritet.	
E (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av produkters egenskaper ved brannpåvirkning	
E <i>tt</i> (klassifiseringsbetegnelse)	Ytelse til bygningsdel som bevarer sin integritet (E) i <i>tt</i> minutter ved standardisert brannprøving.	<i>tt</i> står for antall minutter f.eks. E 30 eller E 60.
E _{fi} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
EC ₅₀	Effektiv konsentrasjon 50. Konsentrasjon av en giftgass eller røykgass, som ut fra statistiske beregninger basert på konsentrasjons-respons-data, fører til en spesifisert effekt i 50 % av en populasjon av gitte individer i løpet av en spesifisert eksponeringstid og etter-eksponeringstid.	
effekt	Arbeid per tidsenhet. Målenhet 1W=1J/s.	
effektivt tverrsnitt	Resttverrsnitt fratrukket deler med redusert styrke og stivhet.	Brukes om trekonstruksjoner utsatt for brann.
egenbeskyttelsestiltak	Tiltak som personer eller virksomheter iverksetter for sin eiendom eller virksomhet for beskyttelse av liv, helse, miljø og materielle verdier.	
egenlast	Last av bygningsdel eller bygningsdels tyngde.	
egensikker	Type av beskyttelse basert på begrensning av elektrisk energi i apparatet og tilhørende kabling som utsettes for eksplosiv atmosfære til et nivå lavere enn tenningsnivået som gnister og varme kan skape.	Se også Ex i.
egenvekt	Bruk massetetthet.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
EI <i>tt</i> (klassifiseringsbetegnelse)	Ytelse til bygningsdel som bevarer sin integritet (E) og isolasjonsevne (I) i <i>tt</i> minutter ved standardisert brannprøving.	<i>tt</i> står for antall minutter f.eks. EI 30 eller EI 60.
eier	Den som har grunnbokshjemmel til et brannobjekt.	
ejektorpumpe	Mekanisk innretning som skal sørge for vanntilførsel til en pumpe ved å skape undertrykk på sugesiden.	
eksoterm reaksjon	Kjemisk reaksjon som avgir varme.	
ekspedisjonsord	Ord eller uttrykk i forbindelse med samband der betydningen angir et ønske eller krav fra avsender om en gitt reaksjon av mottaker.	Ekspedisjonsordene er begrenset til ett sett innenfor bruksområdet.
eksplosiv atmosfære	Bruk eksplosjonsfarlig atmosfære	
eksplosiv vare	Eksplosjonsfarlig stoff som helt eller delvis består av eller inneholder slikt emne at varen kan eksplodere eller forbrenne på eksplosjonsartet måte.	Er inndelt i følgende hovedslag: a) sprengstoff, slik som nitroglyserin, nitriocellulose, trinitrotoluen, hexogen, dynamitt og nitratsprengstoff, b) krutt, slik som røksvakt krutt og svartkrutt, c) tennmidler av enhver art som brukes i samband med andre eksplosiver unntatt tennmidler som faller inn under hovedslaget ammunisjon, d) ammunisjon, slik som patroner bestående av prosjektil, hylse, drivladning og tennmiddel, hylser av enhver art forsynt med ladning eller tennmiddel, prosjektiler forsynt med ladning, sporlys eller tennmiddel, håndgranater, bomber, raketter og miner samt lys-, brann- og røkbokser, e) pyroteknisk vare, slik som fyrverkeri, fyrstikker og lys-, røk- og brannsatser eller andre pyrotekniske satser.
eksplosivmeter	Apparat for å måle konsentrasjonen av brannfarlig gass eller damp, som også kan gi signal når alarmkriterier overskrides.	
eksplosjon - kjemisk	Brå utvidelse av gass, med eller uten temperaturøkning, som kan skyldes en rask oksidasjon eller dekomponeringsreaksjon.	Eksplosjon kan ha andre årsaker enn kjemisk reaksjon som f.eks. mekanisk eller nukleær.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
eksplosjonsfarlig atmosfære (1)	Blanding, under atmosfæriske forhold, av luft og brennbare stoffer i form av gasser, damper, tåker eller støv der forbrenningen spres til hele den ubrente blandingen etter antenning.	
eksplosjonsfarlig atmosfære (2)	En blanding, under atmosfæriske forhold, av luft og brennbare stoffer, i form av gasser, damper, tåker eller støv, der forbrenningen spres til hele den ubrente blandingen etter antenning.	
eksplosjonsfarlig område - sone 0	Område med en eksplosiv atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke.	
eksplosjonsfarlig område - sone 1	Område hvor en eksplosiv atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke kan forekomme ved normal drift.	
eksplosjonsfarlig område - sone 2	Område med en eksplosiv atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke sannsynligvis ikke vil forekomme ved normal drift.	Hvis den eksplosive atmosfæren skulle inntreffe, vil det bare være unntaksvis og i korte perioder.
eksplosjonsfarlig område (1)	Område hvor en eksplosiv atmosfære er eller kan være tilstede i slike mengder at det kreves spesielle foranstaltninger i forbindelse med bl.a. konstruksjon, installasjon og bruk av elektrisk utstyr eller andre tennkilder.	
eksplosjonsfarlig område (2)	Område hvor en atmosfære kan bli eksplosiv som følge av stedlige forhold eller driftsforhold.	
eksplosjonsfarlig stoff	Fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding, eller stoff som forekommer i kombinasjon av slike tilstander, som i kraft av sine egenskaper lett vil kunne forårsake eksplosjon ved støt, gnidning, eller ved kontakt med tennkilder eller andre stoffer.	
eksplosjonsområde	Området mellom nedre og øvre eksplosjonsgrense.	Området varierer med temperatur og trykk, og kalles også brennbarhetsområde.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
eksplosjonssikker/beskyttelsesart "d"	En type beskyttelse der komponenter som kan antenne en eksplosjonsfarlig atmosfære er plassert i en kapsling som kan motstå trykket som utvikles under en intern eksplosjon av en eksplosjonsfarlig blanding, og som hindrer en forplantning av eksplosjonen til atmosfæren som omgir kapslingen.	
eksponeringsdose	Mål på den maksimale mengde av en giftgass eller røykgass som er mulig å puste inn, beregnet ved å integrere arealet under en konsentrasjon-tid-kurve.	
ekstern alarm	Lokal utendørs alarm.	
ekstinksjonsareal	Bruk lysdempingsareal.	
ekstinksjonskoeffisient	Bruk lysdempingskoeffisient.	
ekvivalensforhold	Forholdet mellom brensel og luft dividert med det forholdet av brensel/luft som er nødvendig for en støkiometrisk blanding.	
ekvivalent branneeksponeringstid	Eksponeringstid for standard tid-temperaturkurven som antas å ha samme varmekvinnning som en virkelig brann i branncellen.	
elektrisk borhammer	Tung elektrisk drill med samme virkemåte og beregnet til samme formål som en pneumatisk drill.	
elektrisk lavspenningsanlegg	Anlegg med høyeste nominell spenning til og med 1.000 V vekselspenning eller 1.500 V likespenning.	
elektrisk sjokk (elektrisk støt)	Virkning på kroppen som følge av elektrisk strøm gjennom et menneske eller dyr.	
elektrisk utstyr	Enhver artikkel eller gjenstand for produksjon, omforming, overføring, fordeling, bruk eller måling av elektrisk energi slik som bruksgjenstander, transformatorer, omformere, måleinstrumenter, vern, installasjonsmateriell, eller sammenstillinger av slike.	
elektrisk varmgang	Varme som oppstår i punkter eller ledere der strømmen som passerer, møter større motstand enn forutsatt.	Det er som oftest i punkter med dårlig kontakt (se serielysbue) eller i ledninger og kabler som er forlagt slik at varmen som oppstår når det går strøm gjennom, ikke får avløp for eksempel i vegger med meget god isolasjon).
elimineringmetode	Metode for å bestemme årsak til en hendelse ved å utelukke teoretisk mulige årsaker.	Brukes ofte for å bestemme brannårsak.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
ELS	Forkortelse for: Enhetlig ledelsessystem	
emissivitet	Faktor mellom 0 og 1 som angir graden av stråling fra et materiale.	Emissiviteten er mest avhengig av materialets overflatefarge. Et svart legeme har en emissivitet lik 1.
empirisk formel	Formel utledet basert på observasjoner eller eksperiment.	I motsetning til formler basert på grunnleggende og etablerte naturlover.
EN	Forkortelse for: european norm.	Engelsk for: europeisk standard.
endeledd	Avslutning på enkel detektorløyfe.	Se også enkeltløyfe.
endemotstand	Bruk endeledd.	
endoterm reaksjon	Kjemisk reaksjon som krever tilført varme.	
energi	Evnen til å utføre arbeid. 1J = 1Nm.	
enhetsstrålerør	Strålerør hvor vannføring, dråpestørrelse og strålevinkel ikke kan endres mens strålerøret benyttes.	Gammel type strålerør, som oftest laget slik at strålerørsdiameteren kan endres i flere trinn ved å skru av munnstykker, slik at vannføringen derved kan endres.
enkeltsløyfe	Detektorløyfe som består av (1) en ledning som føres fra sentralapparat til detektorer/meldere og tilbake til sentralen igjen, eller (2) et ledningspar som føres fra sentralapparat til detektorer/meldere og avsluttes med endeledd.	
enkeltvedtak	Vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer.	
ensidig rørgometri	Bruk rørsystem, ensidig.	
ensonemodell	Brannsimuleringsmodell som forutsetter homogene gasstemperaturer i branncellen.	
en-til-en-samtale - Nødnett	En kommunikasjon mellom to radioterminaler der det bare er de to som kan kommunisere med hverandre.	
EP	Forkortelse for: evakueringspunkt.	
etasjeplan	Tegning som viser en etasje i byggverket angitt med etasjenummer.	
ETSI - Nødnett	Forkortelse for: The European Telecommunications Standards Institute.	TETRA-teknologien som Nødnett er basert på, er spesifisert av ETSI.
etterarbeidsfasen	Etterslokking og arbeid utover den videre innsats fram til innsatsstedet er tilgjengelig for andre enn innsatsstyrker og klar til rydding.	
ettereksponeringstid	Tidsperiode etter eksponeringstiden, der effekter av eksponeringen blir vurdert.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
etterflamme	Fortsettelse av flamme etter at tennkilden er fjernet.	
etterflammetid	Tid et materiale under angitte prøvingsbetingelser fortsetter å flamme etter at tennkilden er fjernet.	
etterforskning	Den undersøkelse som politiet foretar for å finne ut om det foreligger et straffbart forhold som skal forfølges av det offentlige.	Formålet med etterforskningen er å skaffe til veie materiale for å avgjøre om det skal reises siktelse eller tiltale mot en bestemt person.
ettergløding	Vedvarende gløding av et materiale etter at flammen har sloknet, eller etter at tennkilden er fjernet hvis materialet ikke flammer.	
etterglødningstid	Tid et materiale under angitte prøvingsbetingelser fortsetter å gløde etter at tennkilden er fjernet eller etter at flammen har sloknet.	
etterlysende materiale	Materiale med evne til å oppta, lagre og avgi lysenergi.	
etterlysende merking	Merking på gulv, vegger og dører som lades fra lyskilde.	
etterslokke	Slokke brann etter at den er brakt under kontroll, hvor avkjølingen av brennbare materialer/stoffer fortsetter til pyrolyse opphører.	
ettersyn	Enkel egenkontroll av tilstand eller funksjon av brannsikringstiltak.	Gjelder både aktive og passive brannsikringstiltak.
ettertenning	Varm fet gassblanding av branngasser som ved innblanding av luft spontanantenner ved øvre eksplosjonsgrense.	
euroklasse	Klassifiseringsbetegnelse for produkters egenskaper ved brannpåvirkning i det harmoniserte systemet under EUs byggevaredirektiv.	Klassene for byggeprodukter unntatt gulvbelegg angis som A1, A2, B, C, D, E og F, der kravene til klasse A1 er de strengeste. Tilsvarende angis klassene for gulvbelegg med A1fl, A2fl, Bfl, Cfl, Dfl, Efl og Ffl. Røykproduksjon angis med s1, s2 og s3, der det er strengest krav til klasse s1. Produksjon av brennede dråper angis med d0, d1 og d2, der d0 betyr at det ikke er observert brennede dråper under prøving.
EVAK	Forkortelse for: samleplass for evakuerte.	
evakuering	Prosess der mennesker og dyr ved egen hjelp eller assistert av andre forflytter seg eller forflyttes til et sikkert sted etter at varsling om evakuering er gitt.	Se også rømmning.
evakueringsakse	Se evakueringslinje	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
evakueringslinje	Transportvei fra innsatsområde til sykehus, legevakt eller evakuertsenter.	
evakueringsplan	Plan som skal sikre at alle personer i byggverket kommer seg til sikkert sted før kritiske forhold oppstår.	Denne planen skal være tilpasset det enkelte byggverk, bruk, virksomhet og enkeltpersoner som har behov for assistanse. For nye byggverk er utarbeidelse av evakueringsplanen en del av prosjekteringen.
evakueringspunkt	Kontrollpunkt for registrering av pasienter på vei ut fra innsatsområde.	Politiet har operativt ansvar for evakueringspunktet (EP) og kan eventuelt assisteres av helsetjenesten.
evakueringstid	Summen av reaksjonstid og handlingstid.	
evakueringsvei	Se evakueringslinje	Veg, sti eller åpne områder som kan benyttes for å komme seg i sikkerhet.
evakuertsenter	Sted som uskadde personer som har vært involvert i hendelsen, blir evakuert til.	
Ex d	Forkortelse for: eksplosjonssikkert ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Flameproof. Beskyttelsesteknikk hvor kapsling er konstruert slik at den tåler en indre eksplosjon, uten at eksplosjonen skader kapslingen eller sprer seg til utsiden av kapslingen.
Ex e	Forkortelse for: tennsikkert ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Increased Safety. Beskyttelsesteknikk hvor kapslinger er utformet for å ta spesielle konstruktive hensyn for å hindre uakseptable høye temperaturar og mot dannelsen av gnister og lysbuer inne i kapslingen.
Ex i	Forkortelse for: egensikkert ex-utstyr	Oversatt fra engelsk: Intrinsic Safety. Beskyttelsesteknikk hvor energien i elektriske kretser begrenses slik at systemet ikke kan antenne gasser p.g.a. gnister eller høy overflatetemperatur.
Ex ia	Undergruppe av Ex i.	Strømkrets som ikke kan antenne eksplosiv blanding av gass eller damp under normal drift eller ved en enkelt feil eller kombinasjon av to.
Ex ib	Undergruppe av Ex i.	Strømkrets som ikke kan antenne eksplosiv blanding av gass eller damp under normal drift eller ved en enkelt feil.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
Ex m	Forkortelse for: innstøpt ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Encapsulated. Beskyttelsesteknikk hvor deler som er i stand til å antenne en eksplosiv blanding enten ved gnister eller varme, er innstøpt i et material (typisk harpiks) slik at den eksplosive blandingen ikke kan komme i kontakt med antenneskilden.
Ex o	Forkortelse for: oljefylt ex-utstyr	Oversatt fra engelsk: Oil Filled. Beskyttelsesteknikk hvor deler som er i stand til å antenne en eksplosiv blanding, er nedsenket i en væske slik at den eksplosive blandingen ikke kan komme i kontakt med antenneskilden
Ex p	Forkortelse for: trykksatt ex-utstyr eller overtrykkskapsling.	Oversatt fra engelsk: pressurised/purged. Beskyttelsesteknikk hvor kapsling er trykksatt for å hindre at eksplosive blandinger av gass eller damp trenger inn i kapsling med antenneskilde.
Ex q	Forkortelse for: sandfylt ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Sand/Powder/Quartz Filled. Beskyttelsesteknikk hvor deler som er i stand til å antenne en eksplosiv blanding, er nedsenket i kvartssand eller annet pulver slik at den eksplosive blandingen ikke kan komme i kontakt med antenneskilden.
Ex s	Forkortelse for: spesialutført ex-utstyr.	Oversatt fra engelsk: Special. Ex-utstyr som ikke tilfredstiller noen av de andre beskyttelsestiltakene, men som er testet og som gir tilsvarende sikkerhet.
exhauster	Utstyr for hurtig evakuering av luft fra et tørt eller kombinert sprinkleranlegg, for å sikre en raskere åpning av alarmventilen.	
ex-utstyr	Elektrisk materiell beregnet for eksplosjonsfarlig område.	
F (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angir at en bygningsdel er flammestoppende og ikke slipper gjennom varme gasser som medfører integritetssvikt.	En F-konstruksjon kan inneholde brennbare materialer dersom den oppfyller sin branntekniske funksjon.
F (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av materialers egenskaper ved brannpåvirkning (unntatt gulvbelegg). Se Euroklasse.	
F _{fl} (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av egenskaper for gulvbelegg ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
fagleder industrivern	Rådgiver for innsatsleder, med ansvar for industrivern og den skadelidte bedrift, og uten sektoransvar.	Skal ha på seg gul vest med tydelig funksjonstittel.
fallrør	Vertikalt fordelingsrør som forsyner fordelingsrør eller grenrør nedenfor.	
falsk alarm	Alarm i ond hensikt uten at brann har oppstått.	Se også unødig alarm.
FAR	Forkortelse for: Fatal Accident Rate.	FAR angir statistisk forventet antall omkomne per 100 millioner eksponeringstimer.
fare	Handling eller forhold som kan føre til en uønsket hendelse.	Handlingen eller forholdet kan være både tilsiktet (sikring/ Security) og utilsiktet (sikkerhet/ Safety)
faregruppe	Eksploder klassifisert etter farlighetsgrad i henhold til FNs rekommandasjoner om transport av farlig gods.	
fareklasse (1)	Inndeling av brennbar væske i forhold til flammepunkt.	Deles inn i klassene A, B og C.
fareklasse (2)	Inndeling av farlig gods.	Deles inn i klassene 1 til 9.
fareklasse (3)	Uttrykk for brannrisiko, brannenergi, spredningsfare og skadeomfang basert på skadeforsikringssekskapenes regler, som benyttes ved dimensjonering av sprinkleranlegg.	Hovedklassene er «Lav», «Middels» og «Høy». De to sistnevnte igjen er delt i 4 undergrupper.
faretemperatur	Den temperaturen hvor det skal iverksettes nødprosedyrer i tilfelle temperaturen ikke lenger lar seg kontrollere.	Gjelder i forbindelse med landtransport av farlig gods.
farlig gods	Varer definert i de til enhver tid gjeldende anbefalinger fra De forente nasjoner om transport av farlig gods.	
farlig stoff	Brannfarlig stoff, eksplosjonsfarlig stoff eller trykksatt stoff.	
fasadeslokkesystem, automatisk	Se sprinkleranlegg, fasade	
fasadeslokkesystem, manuelt	Fastmontert røropplegg med sprinklerhoder som må tilføres vann manuelt, og som har til hensikt å hindre brannsmitte fra nærliggende bygning, eller å hindre at brann i ett nivå sprer seg til et høyere nivå.	
fasadesprinkler	Se sprinkleranlegg, fasade.	
fast vannkanon	Vannkanon som er montert permanent til brannbil, brannbåt, maskinstige, heveplattform eller bygningskonstruksjon.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
FEA-F	Forkortelse for: Forskrift for elektriske anlegg forsyningsanlegg	
feiing	Rengjøring av røykkanaler og uttak av sot.	
feilalarm	Bruk feilvarsel.	
feilsignal	Signal som indikerer feil på en del av anlegget.	
feilstrøm	Strøm som flyter i et feilsted som følge av isolasjonssvikt.	
feiltre	Logisk diagram som illustrerer sammenhengen mellom en uønsket hendelse i et system og årsakene til denne hendelsen.	Den uønskede hendelsen utgjør treets topphendelse, og de forskjellige årsakene utgjør treets inngangshendelser.
feilvarsel	Varsel om feil ved utstyr eller anlegg.	
FEL	Forkortelse for: Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg.	
fet gassblanding	Blanding av brennbar gass og luft som er over øvre eksplosjonsgrense.	
fet overtenning	Ble feilaktig brukt tidligere for en antenning som skjer i øvre del av brannrøykens eksplosjonsområde.	
FEU (1)	Forkortelse for: Forskrift om elektrisk utstyr.	
FEU (2)	Forkortelse for: Federation of the European Union Fire Officer Associations.	
FG	Forkortelse for: Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd.	
FIG (P)	Forkortelse for: sivilforsvarets fredsinnsettingsgruppe - personell.	
FIGRA	Forkortelse for: Fire Growth Rate.	Indeks som angir hastigheten for brannutvikling, og som brukes til klassifiseringsformål.
filmdannende skumkonsentrat	Skumkonsentrat som lager skum som danner en tynn hinne på væskeoverflaten.	
first responder	Bruk akutthjelper.	
fjerdegradsforbrenning	Som tredjegradsforbrenning, men omfatter også muskler, sener og bein, og det foreligger livstruende skader.	
fjernalarm	Alarmsignal som overføres til et sted utenfor det overvåkede område, f.eks. til brannvesenet eller annet hjelpepersonell.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
flambar	I stand til å brenne med flamme ved spesifiserte betingelser.	Bruk heller "brenne med flamme". Se også brennbar.
flamme	Rask (subsonisk), selvoppholdende utbredelse av forbrenning i et medium i gassform, vanligvis med utsendelse av lys.	
flamme- og røykspjeld	Bruk brann- og røykspjeld.	
flammebrann	Forbrenningsprosess med åpen flamme, der brenselet er i gassfase.	
flammedetektor	Branndetektor som påvirkes av stråling fra en flamme.	
flammebestandig materiale	Ubrennbart materiale som beholder formen og ikke forvitrer under en flammefront.	Flammebestandig er ingen klassifiseringsbetegnelse. Se også ildfast materiale.
flammefront	Grensen av en flammefront på overflaten av et materiale eller i en gassblanding.	
flammehemmende materiale	Materiale som er behandlet med et flammehemmende middel.	
flammehemmende middel	Stoff som tilsettes, eller behandling som utføres på, et materiale, for å dempe eller forsinke flammer eller redusere flammespredningshastigheten.	Bruken av flammehemmende middel vil ikke nødvendigvis dempe en brann eller avslutte en forbrenning.
flamme høyde	Den høyden av en flamme er tilstede i 50 prosent av tiden.	
flamme lengde	Lengden fra den gjennomsnittlige posisjonen til flammespissen ned til et fast punkt.	Det faste punktet kan være flammens rot, øvre vinduskarm når flammer kommer ut av vindu, takflate, osv.
flamme punkt	Den laveste temperaturen der et materiale eller produkt avgir tilstrekkelig mengde brennbar gass til å antennes momentant ved eksponering for flamme ved angitte prøvingsbetingelser.	Flamme punkt skiller seg fra antennestemperatur ved at forbrenningen ikke vedvarer. Flamme punkt angis i °C. Engelsk: flash point, flash temperature.
flamme sikker	Frarådes brukt.	Eventuell bruk bare i sammenheng med klassifisering.
flamme skjerm	Fysisk skille som har til hensikt å forhindre eller redusere påkjenning av flammer.	En flammeskjerm kan være et horisontalt (f.eks. en balkong eller svalgang) eller vertikalt bygningselement.
flamme spredning	Utbredelse av en flammefront.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
flammespredningshastighet	Avstand en flammefront tilbakelegger per tidsenhet under angitte prøvingsbetingelser (m/s).	
flamming	Flamme på eller over en overflate i en angitt minimumsperiode.	
flanke	Sidekant av brannen eller avbrenningen.	Brannspredningen foregår langsommere på flankene enn i frontlinjen.
flatebrenning	Kontrollert brenning av hogstflate, for å bedre humustilstanden eller å brenne opp hogstavfall, slik at det blir lettere å drive skogkultur.	
fleetmap	Bruk sambandsstruktur.	
fluksmeter	Instrument som måler varmekraft.	Instrument som omformer varmestrålingsfluks til et elektrisk signal. (Hentet fra NS-EN ISO 13943).
fluktsone	Bruk fluktvei.	
fluktvei	Del av en branncelle, som brukes til rømning og evakuering fram til rømningsvei eller til sikkert sted.	
flygebrann	Se flyvebrann.	
flyktig stoff	Stoff som har lavt kokepunkt.	
flyttbar vannkanon	Vannkanon som er beregnet til å settes på bakken eller på liten tilhenger og som kan plasseres hvor som helst på brannstedet.	
flyveaske	Delene av løssot som er ubrennbar.	
flyvebrann	Brennende partikler eller gjenstander fra en brann som transporteres i luften eller faller ned og kan antenne brennbare materialer.	Kreftene som flytter partiklene kan være brannens termiske krefter, vind, annen strømning av røyk eller gasser eller tyngdekraften. Kan opptre både utvendig og inne i bygninger.
forankringspunkt	Sted der en begrensingslinje begynner.	
forbigående flamme	Flamme, på eller over overflaten av et prøvestykke, som varer i et definert kort tidsrom.	Se også overflateblaff og vedvarende flamme.
forblandet flamme	Flamme der forbrenning oppstår i en blanding av brensel og oksidasjonsmiddel.	
forblandet forbrenning	Forbrenning som foregår der brensel og oksidasjonsmiddel er blandet.	
forbrenning	Eksoterm reaksjon mellom brennbart stoff og en oksidant, vanligvis ledsaget av flammer, gløding eller røykutvikling.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
forbrenning med flamme	Forbrenning i gassfasen, vanligvis med utsendelse av lys.	
forbrenningseffekt	Den effekt [MW] som forbrenningen gir.	
forbrenningsfaktor	Faktor som beskriver forbrenningseffektiviteten, og som varierer mellom 1 for fullstendig forbrenning og 0 for fullstendig forhindret forbrenning.	
forbrenningsgass	Bruk røykgass.	
forbrenningsgrad	Forholdet mellom varmeavgivelse ved ufullstendig forbrenning og den teoretiske varmeavgivelsen ved fullstendig forbrenning.	Forbrenningsgrad kan bare beregnes i tilfeller der fullstendig forbrenning kan defineres. Forbrenningsgrad er en dimensjonsløs størrelse, og oppgis vanligvis i prosent.
forbrenningshastighet	Se masseforbrenningshastighet.	
forbrenningsprodukt	Fast, flytende eller gassformig stoff som dannes ved forbrenning.	Forbrenningsprodukter kan omfatte røykgasser, aske, forkullet materiale, klinker og sot.
forbrenningsrate	Se masseforbrenningshastighet.	
forbrenningszone	Området der blandingsforholdet mellom brennbar gass og luft er slikt at det pågår en forbrenning.	I forbrenningssonen er den brennbare gassen eller gassblandingen innenfor sitt eksplosjonsområde.
forbrenningstemperatur	Temperatur [°C] forbrenningen har på det varmeste punktet.	
forbrenningsvarme	Se brutto forbrenningsvarme, netto forbrenningsvarme og effektiv forbrenningsvarme.	
forbrenningsvarme, brutto	Forbrenningsvarme til et stoff når forbrenningen er fullstendig, og alt produsert vann er fullstendig kondensert ved spesifiserte betingelser.	Typisk enhet er kilojoule per gram (kJ/g)
forbrenningsvarme, effektiv	Varmemengde per masseenheter [MJ/kg] som frigjøres ved forbrenning av et materiale under angitte prøvebetingelser.	
forbrenningsvarme, netto	Varmemengde som avgis ved fullstendig forbrenning av en masseenheter av et materiale med dannet vann i dampfasen under angitte prøvingsbetingelser.	
forbrenningsvarme, praktisk	Det samme som forbrenningsvarme, effektiv.	
fordampningshastighet	Den mengde gass og damp som ved gitt trykk og temperatur avgis per tidsenhet fra en væskeoverflate.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
fordampningsvarme	Varmeenergi som kreves for å endre en masseenhet av et materiale fra kondensert fase til gassfase ved en gitt temperatur.	Typisk enhet er kilojoule per gram (kJ·g ⁻¹)
fordelerrør	Rør som forsyner enten et grenrør direkte eller et enkelt sprinklerhode på et grenrør lengre enn 300 mm (ikke siste del av grenrør).	
fordelingspunkt	Stedet mannskap med kjøretøy møter opp for å motta ordre om hvor de skal bevege seg videre.	
forenlige eksplosive varer	Eksplosive varer som i henhold til FNs rekommandasjoner om transport av farlig gods, kan transporteres eller oppbevares sammen uten at risikoen for ulykker øker.	
forflytningslengde	Den avstanden en person må forflytte seg fra et hvilket som helst punkt i et byggverk til sikket sted.	Forflytningslengden er summen av fluktvei og rømningsvei.
forflytningstid	Tid som er nødvendig for at alle personer i en gitt del av et byggverk skal kunne bevege seg til et sikkert sted.	
forgasse	Omdanne et materiale i fast eller flytende tilstand til gass.	
forhold ved forutsatt bruk	De forholdene som et objekt utsettes for i den normale brukstilstanden, når det brukes i henhold til produsentens anvisninger.	På engelsk: end-use condition
forhøyet sikkerhet "e"	Type av beskyttelse på elektriske apparater hvor ytterlige forholdsregler er tatt for å gi øket grad av sikkerhet mot for høy temperaturstigning og mulighet for gnister og lysbuer i normal drift eller under spesifiserte unormale forhold.	
forhåndsfukting	Påføring av vannbasert slökkemiddel på overflater av brensel som taktikk for å forhindre videre spredning av brann.	
forhåndsorientering	Orientering til innsatspersonell før håndtering av en hendelse.	
forkulle	Danne forkullet materiale.	
forkullet materiale	Kullholdig rest etter pyrolyse eller ufullstendig forbrenning av et materiale.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
forkullingsdybde	Avstand fra den opprinnelige overflaten og inn til forkullingsgrensen i forhold til branneksponeeringstiden og aktuell forkullingshastighet.	
forkullingsgrense	Grenselinje mellom det forkullede sjiktet og resttverrsnittet.	
forkullingshastighet	Mål for hvor fort forkullingen beveger seg innover i treverket.	Oppgis i mm/min.
formfaktor	For varmemestrålingsberegning: Se synsfaktor.	
forpufning	Forbrenning i gass med begrenset trykkøkning/utblåsning.	Kan opptre i ildsted ved plutselig tilgang på luft til en for fet gassblanding.
forsager	Eksplodiv vare som ikke er omsatt ved avfyring.	
forsamlingslokale	Rom til opphold for minst 150 personer eller med gulvareal over 120 m ² , galleri medregnet, men birom unntatt, f.eks. teater, konsertlokale, møtelokale, kinematograf, kirke.	
forskrift	Vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer.	Forskrifter kan vedtas og gjelder nasjonalt eller lokalt og må fattes i hht. hjemmel i gjeldende lover.
forspenningstid	Tid fra utrykningssignal er utløst på brannstasjon, kasserne eller hos vaktgående personell, til første utrykningsstyrke har kjørt ut fra brannstasjonen.	Se også innsatstid og utrykningstid.
fortolkningstid	Tid fra varslings er gitt til varslingen er oppfattet.	
forvarsel	Varsel om tilstandsending som kan føre til alarm.	
fotoluminiserende	Bruk etterlysende materiale.	
Fouriertransformasjon infrarød spektroskopi (FTIR)	Analytisk kjemisk teknikk, basert på spektroskopi der en gassprøve utsettes for eksitasjon av molekylære bindinger av pulset, bredspektrert stråling i det infrarøde området, og der den matematiske metoden Fouriertransformasjon anvendes for å oppnå et absorpsjonsspektrum	FTIR kan brukes for samtidige målinger av konsentrasjon(er) av gasskomponenter i en gassblanding, og er derfor en nyttig metode for å analysere røykgasser. Metoden kan også benyttes på faste stoffer og væsker.
fraksjonell effektiv dose (FED)	Forholdet mellom eksponeringsdosen for et kvelende stoff og den eksponeringsdosen av det kvelende stoffet som er forventet å føre til en gitt effekt i et eksponert individ med gjennomsnittlig følsomhet.	FED kan referere til en hvilken som helst definert effekt som f.eks. udyktiggjøring, kvalme og død.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
fraksjonell effektiv konsentrasjon (FEC)	Forholdet mellom konsentrasjonen til en irritant og den konsentrasjonen som er forventet å føre til en gitt effekt i et eksponert individ med gjennomsnittlig følsomhet.	Gjelder også for narkotiske branngasser.
fravik	Mangel på oppfyllelse av en preakseptert ytelse.	Fravik betyr at det er valgt en alternativ ytelse som krever verifikasjon for oppfyllelse av forskriftskrav.
fremskutt enhet	Beredskapsmessig enhet som er plassert nærmere en potensiell risiko for en hendelse enn der beredskapsstyrken normalt befinner seg.	Må ikke forveksles med en utrykningsenhet på brannstasjonen som har til hensikt å komme først frem til hendelsen.
frie radikaler	Reaktive, elektrisk ladde deler av et molekyl.	
frigjøringsverktøy	Utstyr for å få løs personer og dyr som sitter fast.	
friksjon	Kraft mellom to legemer i kontakt med hverandre som motvirker den relative bevegelsen mellom dem.	
friksjonsvarme	Varme som utvikles ved friksjon.	Eksempler er smergling, sliping, varmgang i lagre, oppbremsing med mere.
friskluftutstyr	Bruk pusteluftapparat.	
frivillig brannmann	Brannmann som deltar i et brannvesen på frivillig grunnlag, uten stilling og uten betaling.	
frontlinje	Fremkant av brannen eller avbrenningen i hovedspredningsretningen.	Frontlinje er mellom flankenes fremste punkt. Denne linjen er en dynamisk linje og trenger ikke være rett, men følger fremkanten av brannen eller avbrenningen.
frostendeanlegg	Variant av våtrørsanlegg hvor vann i frostutsatte områder er erstattet med glykol.	
FRR	Forkortelse for: felles ressursregister.	Felles ressursregister inneholder informasjon om ressurser som operative etater kan søke opp og bruke ved behov. Informasjon om en ressurs eies og vedlikeholdes av ressurseieren selv eller den som disponerer ressursen til daglig. Dette kan være etater, frivillige eller offentlige organisasjoner og private virksomheter. Se også https://www.barentswatch.no/artikler/Felles-ressursregister/

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
FSE	Forkortelse for: Fire Safety Engineering	Anvendelse av ingeniørmessige metoder basert på vitenskapelige prinsipper for å utvikle og vurdere utforming av byggverk gjennom analyse av spesifikke brannscenarier eller gjennom kvantifisering av risiko for et antall brannscenarier.
FSH	Forkortelse for: Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av høyspenningsanlegg.	
FSL	Forkortelse for: Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av lavspenningsanlegg.	
full brannutvikling	Utvikling til en tilstand hvor alle overflater på brennbare materialer deltar i en brann.	
full duplex	Radiosamband hvor det sendes og mottas på to forskjellige frekvenser, og hvor begge kan snakke samtidig.	
fullsprinkling	Sprinkling av et helt byggverk i henhold til gjeldende dimensjoneringsstandarder eller -regler.	Melding HO-1/1999 definerer uttrykket slik: Sprinkling av alle rom (også skjulte rom) i den bygning som skal sikres, og tilsvarende sprinkling av tilgrensende, nærliggende bygning eller brennbart opplag som kan representere brannsmittfare fordi avstand er < 8 m, med mindre disse er skilt fra den bygning som skal sikres med brannvegg.
fullstendig brannforløp	Brannens utvikling fra antennelse til den har sloknet.	Forløpet av en brann som får utvikle seg fritt uten aktiv slokkeinnsats.
fullstendig forbrenning	Forbrenning der alle forbrenningsproduktene er fullstendig oksidert.	
fullt utviklet brann	Tilstand der alle brennbare materialer bidrar i en brann.	
funksjonsbasert utforming	Utforming som er prosjektert for å tilfredsstille spesifiserte mål og akseptkriterier.	Spesifiserte mål kan være funksjonskrav i forskrift.
funksjonskrav	Overordnet målsetting eller oppgave som skal oppfylles.	Et funksjonskrav vil vanligvis være angitt kvalitativt (beskrevet med ord). Kan gjelde byggverket som helhet eller bygningsdeler, installasjoner og utearealer.
fyllingsgrad	Den masse gass i en trykkbeholder ferdig til bruk i forhold til den masse vann ved 15°C som fullstendig ville fylle samme trykkbeholder;	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
fyringsanlegg	Ildsted, sentralvarmekjel eller varmluftsaggregat der varme produseres ved forbrenning av fast, flytende eller gassformig brensel, inklusive røykkanal og eventuelle matesystem for brensel.	
fyringsolje	Olje med flammepunkt over +60°C.	
fyrrom	Oppstillingsrom for sentralvarmeanlegg (fyrkjele).	
fyrverkeri	Er en type eksplosiv vare og tilhører gruppen pyroteknisk vare.	Fyrverkeri deles inn i følgende klasser: Ia, Ib, II, III og IV.
fødeslange	Slange som er påsatt vanntrykk fra vannkilde til pumpe eller mellom pumper.	
føler	Anordning/enhet som på forutbestemt måte påvirkes av fysiske tilstander og kontinuerlig overvåker endringer i disse.	
følgemaske	Ansiktsmaske som via trykkslange påkoples dykkernes pressluftapparat under redning av personer i røykfylte og/eller giftige omgivelser.	
førstegradsforbrenning	Brannskade i hud som oppstår ved ytre varmepåvirkning, gjør huden rød, hoven og smertefull.	
førsteinnsats	Innsats som utføres av den først ankomne komplette styrken, fram til forsterkninger er satt i arbeid innenfor samme innsatssted.	Det henvises til veiledning til «Dimensjoneringsforskriften»:2003, som krever minimum 1+3 mannskaper.
førstetrykning	Antall og typer kjøretøy som i henhold til brannvesenets rutiner skal rykke ut til førsteinnsats.	
G (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angivelse av et gulvbeleggs evne til å begrense brannspredning i belegg og underlag, og evne til medvirkning av røykutvikling.	
G (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angir evnen skorsteiner, piper og røykrør har til å motstå sotbrann, både med hensyn til lekkasje og isolasjonsevne.	
ganglinje	Tenkt linje 0,3 m fra håndlist langs en trapps ytre begrensnig. Ganglinjen følger en sirkelbue der trappen svinger.	
garasje	Rom for kjøretøy som drives av forbrenningsmotor, f. eks. motorvogn, traktor, arbeidsmaskin o.l.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
garasje under jorden	Garasje hvor gulvet ligger minst 3,0 m under veinivå eller planert terreng på innkjøringsiden.	
gassdetektor	Enhet som på forutbestemt måte påvirkes av endring i gasskonsentrasjonen.	
gassdetektor for brannfarlig gass	En detektor som gir alarm når konsentrasjonen av en bestemt brannfarlig gass i luft overstiger en viss grense.	
gassflaske	Transportabel trykkbeholder med volum ikke over 150 liter vannkapasitet (se også Gassflaskebatteri).	
gassflaskebatteri	Transportabel samling av gassflasker som er holdt fast sammen og innbyrdes forbundet med et samlerør. Totalvolumet får ikke være større enn tilsvarende 3000 liter vannkapasitet med unntak av gassflaskebatterier som er beregnet på transport av giftig gass i klasse 2 (grupper som begynner med bokstaven T ifølge 2.2.2.1.3 i ADR/RID) som skal ha et maksimalt volum tilsvarende en vannkapasitet på 1000 liter.	Ved transport står flaskene i en ramme.
gassfri	Om atmosfære i tank, rom eller rørledning: Som inneholder mindre enn 1 % av nedre eksplosjonsgrense av brannfarlig vare.	
gassverndrakt	Bruk kjemikalieverndrakt.	
gateway - Nødnett	En funksjon som virker som et bindeledd mellom radioterminaler i DMO og radioterminaler tilkoblet nødnettet (TMO).	
gel	Et flytende medium som er omgitt av et nettverk av fast materialele.	Gelen dannes gjennom at det tverrbundne nettverket sveller gjennom å binde til seg store mengder av et løsningsmiddel. En gel består altså av to faser: en fast fase (polymernetttverket) og en flytende fase (løsningsmiddelet).
GHS	Forkortelse for: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals.	System for klassifisering og merking av kjemikalier. Utgitt av De forente nasjoner (FN). GHS henviser til FNs prøvingsmetoder for fysiske og kjemiske egenskaper (Recommendations on the Transport of Dangerous Goods, Manual of Tests and Criteria)

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
GHS-kategori	Et sett av kriterier for klassifisering av gasser, aerosoler, væsker og faste stoffer i forhold til risiko for helse, miljø og sikkerhet.	Kriteriene er relatert til giftighet, brennbarhet og kjemisk reaksjonsevne.
giftig gass	Gass med $LC_{50} \leq 2500$ ppmV.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
giftig gass, kategori 1	$LC_{50} < 100$ ppmV, tilvarende GHS kategori 1.	
giftig gass, kategori 2	$100 < LC_{50} < 500$ ppmV, tilvarende GHS kategori 2.	
giftig gass, kategori 3	$500 < LC_{50} < 2500$ ppmV, tilsvarende GHS kategori 3.	
giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 1	Stoff som avgir damp med $LC_{50} \leq 0,5$ mg/l og stoff med $LC_{50} \leq 0,05$ mg/l i støv eller tåkeform. Tilsvarende GHS kategori 1.	
giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 2.	Stoff som avgir damp med $0,5 < LC_{50} \leq 2,0$ mg/l og stoff med $0,05 < LC_{50} \leq 0,5$ mg/l i støv eller tåkeform. Tilsvarende GHS kategori 2.	
giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 3	Stoff som avgir damp med $2,0 < LC_{50} \leq 10$ mg/l og stoff med $0,5 < LC_{50} \leq 1,0$ mg/l i støv eller tåkeform. Tilsvarende GHS kategori 3.	
gittergeometri	Bruk gittersystem.	
gjennomføringsplan	Samlet plan for gjennomføring av tiltaket, med synliggjøring av ansvarsområder, tiltaksklasser, ansvarlige foretak, gjennomføring av kontroll og ferdigstillelse av tiltaket.	
gjenoppblussing	Brann som anses som sløkket, men som blusser opp igjen til flammebrann.	Det at brannen anses som sløkket innebærer også at den er ettersløkket.
gjenopplivning	Tiltak for at en person skal få tilbake eller opprettholde hjerte- og lungefunksjoner.	
gjentenning	Flammebrann som straks etter den er sløkket, antenner på nytt fordi omgivelsene eller tennkilden ikke er tilstrekkelig nedkjølt.	Dette skjer oftest mens sløkking av flammebrann pågår.
glassgård	Bruk heller overbygd gate eller gård.	
glassklokkefølelse	Opplevelse av stillhet i startfasen av en overtenning.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
glidestang	Fastmontert stang i brannstasjon for rask vertikal forflytning ved utrykning.	
glo	Partikkel eller legeme som lyser fordi det er varmt.	Se også gnist.
global konstruksjonsanalyse	Konstruksjonsanalyse der hele konstruksjonen eller en del av den eksponeres for brann. Indirekte brannpåvirkning vurderes for hele konstruksjonen.	
glødebrann	Forbrenning i et fast materiale uten flamme, men med utsendelse av lys fra forbrenningssonen.	
glødeskall	Oksidlag som dannes på uedle metaller ved høy temperatur i luft, og som kan løsne.	
gløding	Se glødebrann.	
gnist	Liten glødende og svevende partikkel av et fast stoff som lyser på grunn av varme.	
godkjenningsområde	Innhold i en godkjenning som gis til et ansvarlig foretak, og som bestemmes av fagområde, funksjon og tiltaksklasse.	
gransking ¶us	Besiktigelse eller undersøkelse av en ting eller en person under en rettssak.	Gransking utføres som regel av den dømmende rett. Når retten finner at gransking krever særlig kyndighet, tilkalles sakkyndige. I visse tilfeller kan gransking overlates til de sakkyndige, som da gir erklæring til retten om granskingen.
gransking ¶undersøkelse	Undersøkelse som foretas for å få klarlagt om en person eller en offentlig myndighet har opptrådt på en måte som kan kritiseres.	Foretas som regel av et utvalg som oppnevnes i det enkelte tilfelle.
grenrør	Armatyr som benyttes i slangeutlegg eller røropplegg og som har ett eller flere inntak og to eller flere uttak.	Brukt motsatt vei betegnes det samlerør.
gruppe - innsatsorganisering	Alle lag innenfor en sektor eller et sjøområde som rapporterer til samme leder.	
gruppeutløsningssystem	I forbindelse med sprinkleranlegg: Se delugeanlegg.	
grønn sektor	Politiets fargekode for venstre siden av en bygning sett forfra (hvit sektor).	
grønn sone	Den ytterste sonen i et innsatsområde som har moderat grad av fare, og der det ikke stilles krav til personlig verneutstyr.	Se også gul sone og rød sone.
GSSI - Nødnett	Forkortelse for: Group Short Subscriber Identity.	Alle talegrupper har et eget GSSI-nummer (identitet).

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
gul sone	Den midterste sonen i et innsatsområde som har stor grad av fare, og der det stilles krav til bruk av personlig verneutstyr.	Se også grønn sone og rød sone.
gulvbelegg	Øverste del av gulvkonstruksjonen.	
H (klassifiseringsbetegnelse - offshore)	Angivelse av brannmotstandsevnen til et brannskille.	Skille utført i ubrennbare materialer som oppfyller følgende kriterier: a) det er tiltrekkelig avstivet, b) det hindrer spredning av flammer og røyk i minst to timer av normert brannprøve, c) det er utformet slik at gjennomsnittstemperaturen og temperaturen ikke på noe enkeltpunkt på ueksponert side stiger mer enn henholdsvis 140 °C og 180 °C over den opprinnelige temperaturen innenfor følgende tider: - klasse H-120: 120 minutter, - klasse H-60: 60 minutter, - klasse H-0: 0 minutter, d) eventuelle isolasjonsmaterialer er brannprøvd ved en institusjon som er internasjonalt eller nasjonalt anerkjent på fagområdet.
hakestige	En enkeltstige påmontert en krok i enden slik at den kan henges i vinduskarm, brystninger eller takutspring i den hensikt å kunne klatre opp en bygningsfasade.	
hakestykke	Klo for feste av stender på en vannforsyningsventil i en brannkum.	
halon	Fellesbetegnelse på slokkegasser som inneholder ulike halogener.	Disse er nå generelt ikke tillatt brukt.
halonanlegg	Stasjonært slokkeanlegg med halon som slökkemiddel.	
halv duplex	Radiosamband hvor det sendes og mottas på to forskjellige frekvenser. Én kan snakke om gangen.	
handlingstid	Tid fra beslutning om handling er tatt til forflytningstiden er over og man er kommet til sikkert sted.	Inkluderer i tillegg til forflytningstid også tid til annen rasjonell eller irrasjonell handling. Dette kan være tid for personen til å orientere seg eller til eventuelt å ta med seg personer eller verdier.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
harmonisert standard	Europeisk standard som er utarbeidet i overensstemmelse med mandat fra EU-kommisjonen og EFTA, og som er offentliggjort i EF-tidende og i EØS-tillegget til disse.	En harmonisert produktstandard gir opplysninger om byggevarens egenskaper, hvilket kontrollomfang som er nødvendig og informasjon om CE-merking.
HC-kurve	Forkortelse for: Tid-temperaturkurve for hydrokarbonbrann.	
heltids brannmann	Bruk heltidspersonell	
heltidspersonell	Personell som har heltidsstilling i brannvesenet.	
hendelsestre	Logisk diagram som viser mulige hendelseskjeder og utfall som kan føre til skade etter en uønsket hendelse.	
hevepute	Armert gummipute som kan blåses opp med pressluft beregnet til å løfte eller bevege tunge laster.	
hogstklasse	Klasse som beskriver skogbestandets alder- og utviklingstrinn.	Det finnes klasser fra snau skogmark til hogstmoden skog.
hoppepute	Oppblåsbar pute som brukes til å dempe fallet til personer som hopper fra store høyder.	
hoppeseil	Sterkt seil som holdes av brannmenn for å dempe fallet til personer som hopper fra store høyder.	
hot sone	Bruk rød sone.	
hot spot	Bruk varmflekk	
hovedbæresystem	Bruk bærende hovedsystem.	
hovedredningssentral	Offentlig organ for ledelse og koordinering av redningsaksjoner.	Forkortes HRS.
hovedrømningsvei	Rømningsvei i et byggverk som er tilrettelagt for flest personer.	Et byggverk kan ha flere likeverdige hovedrømningsveier.
hovedsentral	Bruk hovedsentralapparat.	
hovedsentralapparat	Sentralapparat i et lokalt alarmsystem som består av flere alarmanlegg med øvrige sentralapparater tilknyttet som undersentraler.	
HRS	Forkortelse for: hovedredningssentral.	
hurtigutrykningsenhet	Kjøretøy som er spesielt beregnet for hurtig utrykning.	Er ofte en liten bil eller en motorsykel som kan komme raskt frem i trafikken.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
husbrannslange	Bruk brannslange	Tidligere blant annet definert slik: Fast montert formfast vannslange med innvendig diameter på minimum 10 mm eller slange med tilsvarende slokkekapasitet og klargjøringstid.
hvilestrømkopling	Koplingsprinsipp hvor det gis signal når strømmen brytes/endres i en normalt strømførende krets. I et anlegg med hvilestrømkopling blir anleggets normale tilstand overvåket av den strømmen som går gjennom detektorløyfen.	
hvilestrømsløyfe	Bruk hvilestrømkopling.	
hvit sektor	Politiets fargekode for fronten til en bygning.	
hydraulisk saks	Verktøy drevet av oljetrykk med funksjon å klippe.	
hydraulisk spreder	Verktøy drevet av oljetrykk med funksjon å skyve objekter fra hverandre. Kan også benyttes til å samle og løfte.	
hydraulisk verktøy	Verktøy drevet av oljetrykk med én eller flere funksjoner, som brukes til å skyve, samle, klippe eller løfte.	
hyperventilering	Høyere pustefrekvens eller dypere åndedrett enn normalt.	
hørselvern	Utstyr som skal beskytte hørselen mot støy.	
høy løpebrann	Skogbrann som beveger seg høyere oppe fra marken enn lav løpebrann, oftest i eldre ungskog ved at ilden via markvegetasjonen når opp i baret på ungsbogen med normal spredningshastighet 10-30 meter per minutt.	
høyderedskap	Bil utstyrt med maskinstige eller snorkel.	
høydesystem	Sprinklersystem der det høyest beliggende sprinklerhodet er plassert mer enn 45 m over det laveste beliggende sprinklerhodet eller over sprinklerpumpen, avhengig av hvilken enhet som ligger lavest.	
høyeksplosiv	Se sprengstoff.	
høyeste arbeidstrykk	Det høyeste trykket en transporttank skal kunne bli utsatt for ved normal bruk, inkludert tømming og fylling.	Høyeste arbeidstrykk (overtrykk)

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
høyspenningsinstallasjon	Anlegg med nominell spenning høyere enn 1000 V vekselspenning eller høyre enn 1500 V likespenning.	
håndpumpe	En liten, bærbar dobbeltvirkende manuell pumpe med kort slange og strålerør.	
håndslukker	Bærbart brannslukkeapparat som er testet og sertifisert i samsvar med kravene i forskrift 9. juni 1999 nr. 721 om trykkpåkjent utstyr, og som i tillegg er typegodkjent av anerkjent sertifiseringsorgan etter NS-EN 3 eller annen likeverdig standard med hensyn til funksjonalitet og effektivitet.	
håndvinsj	En manuelt operert vinsj som er lett å finjustere, og som brukes i redningssituasjoner for eksempel stabilisering av et kjøretøy.	
I (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en bygningsdels varmeisolasjonsevne.	Dette er evnen til å motstå brannpåkjenning på en av sidene, uten at brannen sprer seg gjennom bygningsdelen som en følge av betydelig varmeledning fra eksponert side til ueksponert side.
IAEA	Forkortelse for: International Atomic Energy Agency.	
IATA	Forkotelse for: The International Air Transport Association.	Engelsk for: Den internasjonale lufttransportorganisasjonen. Denne organisasjonen regulerer bl.a. transport av farlig gods med luftfartøy.
IC ₅₀	Konsentrasjon av en giftgass eller røykgass, statistisk beregnet fra data over konsentrasjon og respons, som forårsaker udyktiggjøring av 50 % av en populasjon av en gitt art i løpet av en gitt eksponeringstid og etter-eksponeringstid.	
ICAO	Forkortelse for: International Civil Aviation Organization.	
ICCS	Forkortelse for: Integrated Communication and Control System.	Engelsk forkortelse for nødalarmersentralenes kommunikasjonsenhet i Nødnett.
identifikasjonsbrikke for røykdykkere	Brikke med navn som skal leveres røykdykkerleder straks før innsats, slik at vedkommende kan notere tidspunkt for start av innsats og lufttrykk til den enkelte røykdykker.	
ikke-brennbar	Se ubrennbar.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
ikke-flambar	Ikke i stand til å brenne med flamme ved spesifiserte betingelser.	Bruk heller "ikke brenne med flamme". Se også ubrennbar.
IL	Forkortelse for: innsatsleder.	Skal ha på seg grønn vest.
IL brann	Forkortelse for: innsatsleder for brannvesenet.	Skal ha på seg rød vest.
IL helse	Forkortelse for: innsatsleder helse	Skal ha på seg hvit vest med funksjonstittel. Forkortes også ILH.
ild	Forbrenningsprosess med varme- og flammedannelse.	
ildfast materiale (1)	Ubrennbart materiale som motstår påvirkninger av høy temperatur.	Materialet hverken brenner, smelter, blir flyktig eller på annen måte forandres i vesentlig grad. Ildfast er ingen klassifiseringsbetegnelse. Se også flammefast materiale.
ildfast materiale (2)	Materialer og konstruksjoner som uten å miste sin form eller bæreevne gjennom lengre tid (8 timer) kan motstå den under en branns vanlig forekommende maksimale temperatur (ca. 1200 °C)	Gammelt uttrykk
ildkule	Svært turbulent og hurtig forbrenning av gass og svevende væskedråper, med kraftig oppdrift.	Oppdriften skyldes store temperaturforskjeller. Forbrenningssonen er formet som en kule på grunn av hurtig ekspansjon i alle retninger, og er typisk forekommende ved BLEVE, backdraft og branngasseksplisjon.
ildsikkert materiale	Materialer og konstruksjoner som gjennom kortere tid (30 minutter) kan motstå ild og yte lett antennerlige gjenstander (papir, tre) effektiv beskyttelse mot antennerlse ved brann	Gammelt uttrykk
ildspåsetter	Se brannstifter.	
ildsted	Mindre varmeproduserende enhet for lokal oppvarming.	F.eks. frittstående vedovn, peis, peisinnatts, parafinkamin hvor dagtank er montert i samme branncelle, kombinerte ved- og parafinkaminer, åpent ildsted eller peisovn for lokal oppvarming samt gassbrennere som mates med flaske.
ildtornado	Bruk virvelbrann	
ILH	Forkortelse for: innsatsleder helse.	Skal ha på seg hvit vest med funksjonstittel.
IL-KO	Forkortelse for: innsatsleders kommandoplass.	
IMDG Code	Forkortelse for: International Maritime Dangerous Goods Code	Engelsk for: Det internasjonale regelverket for sjøtransport av farlig gods.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
immobil brannbelastning	Se brannenergi.	
IMO	Forkortelse for: International Maritime Organization.	
implosjon	Prosess hvor det oppstår en trykkbølge som forplanter seg innover i et avgrenset rom.	Hvis det er undertrykk i et rom og veggene bryter sammen, vil luften eller væsken omkring presses innover i rommet og rive veggene med seg. Som eksempel på denne formen for implosjon kan nevnes evakuerte (lufttomme) lyspærer, som klapper sammen. Vanligvis lages slike rør slik at de ikke kan implodere (implosjonssikre rør).
In1 (klassifiseringsbetegnelse)	Innvendig overflate som er svakt antennelig, svakt varmeavgivende og svakt røykutviklende.	
In2 (klassifiseringsbetegnelse)	Innvendig overflate som er normalt antennelig, normalt varmeavgivende og normalt røykutviklende.	
indikasjonspanel	Eget panel for avlesing av meldinger.	Normalt kan ikke brannalarmanlegget betjenes fra et slikt panel.
indirekte brannpåvirkning	Indre krefter og momenter forårsaket av termisk utvidelse.	
indirekte slokking	Det å påføre overflater som ikke brenner, vann i den hensikt å «knuse»/fordampe vannet.	
individrisiko	Mål på risiko begrenset til en enkelt person.	Kan blant annet være basert på personens levemønster.
indre ganglinje	Tenkt linje 0,3 m fra håndlist langs trappens indre begrensning.	
indre sperring	Sperring, vanligvis rundt et skadested, som hindrer adgang for andre enn innsatspersonell.	
industribrannvesen	Privat brannvesen som primært ivaretar brannberedskapen innenfor eget industri- eller bedriftsområde.	
industrivern	Ordning som sikrer at kvalifisert personell i en virksomhet er tilgjengelig for innsats på kort varsel.	
industrivernberedskap	Se industrivern.	
industrivernpliktig virksomhet	Virksomhet som plikter å etablere industrivern etter forskrift om industrivern.	
inert gass	Ubrennbar gass som brukes som slokkemiddel eller som brannforebyggende tiltak ved fortrenging av luft/oksygen.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
infrarød linjedetektor	Linjedetektor med infrarød lyskilde og en mottaker med lysfølsomt element.	
inhibitor	Stoff som reduserer hastigheten i en kjemisk reaksjon, hemningsmekanisme.	Se også katalysator.
initialbrann	Bruk startbrann	
inkubasjonsperiode	Tiden fra antennelse til det blir flammebrann med rask vekst.	
innbrenning	Dybde av forbrent eller forkullet materiale.	
innbrenningshastighet	Hastighet som forbrenningen forplanter seg med innover i dybden av et materiale.	Se også innbrenning.
innbrenningsvifte	Bruk brannviftemønster.	
innfyrt varmeeffekt	Varmemengde per time avgitt fra et brensel til et forbrenningskammer.	Angis i kW.
innmark	Gårdsplass, hustomt, dyrket mark, engslått, kulturbeite, skogsplantefelt, område for industrielt formål samt lignede områder hvor almenhetens ferdsel vil være til utilbørlig fortrengsel for eier, bruker eller andre. Udyrkete, mindre grunnstykker som ligger i dyrket mark eller engslått eller er gjerdet inn sammen med slikt område, regnes også like med innmark.	
innretning (petroleumsvirksomhet)	Installasjon, anlegg og annet utstyr for petroleumsvirksomhet, likevel ikke forsynings- og hjelpefartøy eller skip som transporterer petroleum i bulk. Innretning omfatter også rørledning og kabel når ikke annet er bestemt.	
innsats - beredskap	Tiltak som omfatter alt arbeid ute på innsatsområdet, inkludert ledelse og organisering.	Innsats er på taktisk og teknisk nivå.
innsatsleder	Den som har overordnet ansvar for en innsats og beslutter målsetting og tildeling av ressurser innenfor hele innsatsområdet.	Skal normalt befinne seg ved innsatsområdet. Kan være person fra politi, brann- og redningsetat etc. avhengig av type hendelse. Kan omfatte ledelse av innsatsstyrker fra en eller flere etater. Ved redningsinnsatser er innsatsleder vanligvis politi.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
innsatsleder brann	Den som har overordnet ansvar for brannvesenets innsats og beslutter målsetting og tildeling av ressurser til brannvesenet innenfor hele innsatsområdet.	Skal normalt befinne seg ved innsatsområdet. Ved redningstjeneste rapporterer vedkommende til innsatsleder. Tidligere kalt fagleder brann. Blir også benevnt 01.
innsatsleder helse	Den som har overordnet ansvar for helsevesenets innsats og beslutter målsetting og tildeling av ressurser til helsevesenet innenfor hele innsatsområdet.	Skal normalt befinne seg ved innsatsområdet. Ved redningstjeneste rapporterer vedkommende til innsatsleder. Tidligere kalt operativ leder helse.
innsatsleder industri	Den som på virksomhetens vegne har ansvaret for industrivernetts innsats på skadestedet.	
innsatslederbil	Brann- og redningskjøretøy som benyttes av innsatsleder som base for operativ ledelse, drift og innsats.	
innsatsområde	Definert område hvor innsatsen settes inn.	Det er innsatslederen som definerer dette geografiske området.
innsatsordre	Kortform for ordre fra innsatsleder.	
innsatsperson	Person i operativ innsats i et innsatsområde.	
innsatspersonell	Personell som er i operativ innsats i et innsatsområde.	
innsatsplan	Situasjonsbetinget plan som innsatsleder utarbeider for det aktuelle innsatsstedet, som iverksetter aksjonsplanens operative mål og setter rammer, føringer, begrensninger og oppgaver for det enkelte avsnitt, sektor, teig eller funksjon.	
	Merknad: Vanligvis der den operasjonelle og tekniske innsats pågår. Området avgrenses oftest med indre sperring.	
innsatsstyrke	Styrke som kalles ut til innsats ved brann eller ulykke.	
innsatsstyrke - redningstjeneste	Styrke som kalles ut til innsats ved redningsaksjoner.	
innsatstaktikk	Målrettet anvendelse av mannskap, kjøretøy og utstyr på et skadested.	
innsatstid	Tid fra innsatsstyrken er alarmert til den er i arbeid på skadestedet.	Denne termen forventes å bli endret i ny forskrift.
innsatsvei	Vei som velges av innsatsstyrken i en aktuell situasjon.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
integritet	Bygningsdels evne til å motstå brannpåkjenning på én av sidene, uten at brannen smitter igjennom som følge av gjennomtrengning av flammer eller varme gasser.	
intermitterende alarm	Bruk pulserende alarm.	
intern alarm	Alarm innenfor et begrenset område.	
internkontroll	Systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.	
intertrapp	Trappeløp som forbinder to eller flere plan innenfor en og samme branncelle.	Kan være fluktvei men ikke rømningsvei.
ionedetektor	Røykdetektor som påvirkes av forbrenningsgassers innvirkning på ionetilstand i røykdetektoren.	
irritant	Gass, aerosol eller støv som irriterer øyne og luftveier, og som fører til ubehag og smerte.	
ISDN	Forkortelse for: Integrated Services Digital Network.	
ISO	Forkortelse for: International Organization for Standardization.	Engelsk for: Den internasjonale standardiseringsorganisasjonen.
ISO-kurve	Forkortelse for: Tid-temperaturkurve i hht. ISO 834.	
ISSI	Forkortelse for: Individual Short Subscriber Identity.	Unikt nummer som identifiserer Nødnett-terminalen (TETRA-terminalen) og som brukes ved oppringt samtale.
ISSI - Nødnett	Forkortelse for: Individual Short Subscriber Identity.	Alle radioterminaler har et eget ISSI-nummer (identitet, tilsvarende et telefonnummer).
jekk	Hydraulisk eller mekanisk utstyr beregnet til å løfte objekter, eventuelt også til å skyve.	
jetbrann	Antent lekkasje av trykksatt, brennbar væske eller gass.	
jord	Det ledende jordsmonn hvis elektriske potensial pr. definisjon overalt blir betraktet lik null.	
jordfeil	Forekomst av en tilfeldig strømbane mellom en faseleder og jorden.	
		Merknad 2: En ledende del mellom leder som av driftsmessige hensyn ikke skal jordes og jorden er også betraktet som en jordfeil.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
jordfeilbryter	Se strømstyrt jordfeilvern.	
jordfeillysbue	Se lysbue.	
jordfeilstrøm	Feilstrøm som flyter til jord.	
jording	Alle metoder og tiltak som gir en god ledende forbindelse til jord.	
jordstreng	Del av en begrensingslinje som består av ubrennbar mineraljord i den hensikt å forhindre en skogbrann i å spre seg videre.	
K (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en klednings evne til å beskytte det bakenforliggende materialet mot antennelse, forkulling og annen skade i en spesifisert tid.	Det benyttes K 10, K 30 og K 60 hvor tallet angir den spesifiserte tiden i minutter.
K1 (klassifiseringsbetegnelse)	En kledning i klasse K1 som består av ett eller flere materialer som er homogene i brannteknisk henseende, og som hver for seg er svakt antennelig, svakt varmeavgivende og svakt røykutviklende.	
K1-A (klassifiseringsbetegnelse)	En kledning i klasse K1-A som består av ett eller flere materialer som er homogene i brannteknisk henseende, og som hver for seg er ubrennbart eller begrenset brennbart; svakt antennelig; svakt varmeavgivende og svakt røykutviklende.	
K2 (klassifiseringsbetegnelse)	En kledning i klasse K2 som består av ett eller flere materialer som er homogene i brannteknisk henseende, og som hver for seg er normalt antennelig, normalt varmeavgivende og normalt røykutviklende.	
kabel	Én isolert leder, eller flere fra hverandre isolerte ledere, omgitt av en eller flere felles beskyttende kapper.	
KAC-bryter	Se nødbryter.	
kallesignal	Unik id-kode som identifiserer Nødnett-terminalen.	Brukes for å identifisere avsender og mottaker.
kalorimeter	Varmemåler, f.eks. til å bestemme et stoffs smelte-, fordampnings- eller forbrenningsvarme eller varmekapasitet.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
karakteristisk brannareal	Arealet som for et lokale angir størrelsen på et horisontalt areal av en potensiell brann, og som bestemmes ut fra hva slags inventar/møblering lokalet har, hvor mye og hvordan det er plassert/lagret, samt hvor lenge det er ønskelig å opprettholde en røykfri sone.	Karakteristisk brannareal angis oftest som Ab.
karakteristisk verdi	Verdi for en materialegenskap eller produktegenskap som har en foreskrevet sannsynlighet for ikke å bli underskrevet i en hypotetisk ubegrenset prøvingsserie. Denne verdien tilsvarer generelt en fastsatt fraktil av den antatte statistiske fordelingen av materialegenskapen eller produktegenskapen.	I noen tilfeller brukes nominell verdi som karakteristisk verdi.
karbonisere	Bruk forkulle.	
kasernert vakt	Personell i kontinuerlig vakt på fast forlegning.	For eksempel på en brannstasjon.
kaskadeeffekt	En hendelseskjede som starter som en mindre hendelse og vokser seg til en større hendelse.	
kastelengde - slokkemiddel	Lengden en slokkeinnretning kaster slokkemiddelet.	
katalysator	Stoff som øker hastigheten i en kjemisk reaksjon, uten selv å bli varig kjemisk forandret.	Se også inhibitor.
katastrofe	Hendelse med meget store konsekvenser der det akutte hjelpebehov ikke kan dekkes av normalt tilgjengelige ressurser, og ordinære ansvarsforhold ikke strekker til.	
katastrofe - redningstjeneste	Hendelse som er så stor at den vil kreve ressurser og innsats i et nasjonalt perspektiv.	Hendelsesnivå 3 i redningstjenesten.
kjeleanlegg	En eller flere kjeler med tilhørende beholdere, rørledninger eller annet utstyr som er utsatt for vandamptrykk høyere enn atmosfæretrykket, eller som inneholder vann med temperatur over 100°C.	
kjemikaliedykker	Person som inngår i innsatsstyrke, og som har særskilt kompetanse og er helsemessig skikket for kjemikaliedykking.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
kjemikaliedykkerlag	Kjemikaliedykkerleder og to kjemikaliedykkere, eventuelt ytterligere to kjemikaliedykkere ved to nærliggende angrepssteder og/eller lange innsatsavstander.	
kjemikaliedykkerleder	Kjemikaliedykker som sikrer og leder kjemikaliedykkere under redningsarbeid der farlige kjemikalier er involvert. Kjemikaliedykkerleder har tilholdssted på basepunkt.	Fellesbetegnelse på kjemikaliedykkerleder og røykdykkerleder er dykkerleder.
kjemikaliedykking	Innsats i område med farlig forurensning eller oksygenmangel, for å redde liv eller bekjempe lekkasje av kjemikalier.	
kjemikalieverndrakt	Bekledning som gir beskyttelse mot kjemikalier i gassform, væskeform og fast form.	
kjølesone	Avstand mellom overkant vindu i en etasje og underkant vindu i etasjen over.	
klargjøringstid	Tiden det tar fra første mannskap har møtt på oppmøtested, til personell og utstyr er klare til avreise.	Se også forspenningstid.
kledning	Plateprodukt eller panel som utgjør ytterste del av vegg eller nederste del av etasjeskiller, unntatt nedforede himlinger.	
kombinasjonsstrålerør	Strålerør der vannføring, dråpestørrelse og strålevinkel kan endres mens strålerøret benyttes.	
komfyrvakt	Teknisk innretning som skal redusere risikoen for brann på platetopp.	En komfyrvakt består av en del som overvåker platetoppen og en del som kutter strømmen til platetoppen. Noen komfyrvakter kan også ha en slokkefunksjon.
kommando	Den myndighet en innsatsleder eller skadestedsleder har til å koordinere og lede innsatsstyrkene.	Kommando utøves over egne styrker, det vil si styrker og personell som man til daglig har ledelsesansvaret for.
kommandobil	Brannbil som inneholder en mobil kommandosentral.	
kommandoplass (KO)	Sted hvor innsatsleder og en eventuell stab er lokalisert.	
kommunikasjon for pusteluftapparat	Utstyr for kommunikasjon til bruk sammen med pusteluftapparat.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
kompakt stråle	Slokkestråle hvor vannet er samlet maksimalt for å gi størst mulig kastelengde og hastighet.	
kompenserende tiltak	Tiltak som iverksettes for å opprettholde brannsikkerhetsnivået ved fravik fra løsninger som er akseptert på forhånd.	Uttrykket brukes i forbindelse med tilsyn og byggesaker. Tidligere ble ofte uttrykket «teknisk bytte» benyttet.
kompresjonsvarme	Varme som er forårsaket av hurtig trykkøkning ved komprimering av gass.	
kondensering	Faseovergang fra gass til væske eller fast stoff.	
konduksjon	Bruk varmeledning.	
konduktivitet	Det samme som varmeledningsevne.	
konfigurasjonsfaktor	For varmestrålingsberegning: Se synsfaktor.	
konflagrasjon	Meget stor brann som har en flammefront bestående av flere bygninger eller bredt skogsområde, og som beveger seg fort og går over naturlige eller skapte branngater som veier o.l.	
konsekvens	Mulig følge av en uønsket hendelse.	Konsekvens kan uttrykkes med ord eller som en tallverdi. Konsekvens kan være knyttet til tap av eller skade på for eksempel liv/helse, miljø, materielle verdier, funksjoner, samfunnsverdier eller omdømme. Det kan oppstå mer enn én konsekvens fra én uønsket hendelse.
konsekvensanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å beskrive eller beregne konsekvens.	
konstruksjonsdelsanalyse (for brann)	Termisk og mekanisk analyse av en konstruksjonsdel som eksponeres for brann, der konstruksjonsdelen vurderes separat med passende grensebetingelser og opplagerbetingelser.	Det tas ikke hensyn til indirekte brannpåvirkninger, unntatt dem som følger av temperaturgradienter.
kontaktledningsanlegg	Komplette system som inngår i kraftmating til traksjonsmateriell som ledninger, kabler, master, utliggere, åk, fester, brytere, sugetransformatorer, impedansspoler, skinneforbindere, jordinger etc.	
kontinuerlig utslippssted	Sted eller punkt hvor utslipp av brennbar gass, damp eller væske kan skje kontinuerlig, i lange perioder eller i korte perioder med høy frekvens.	Fører vanligvis til sone 0 - gassutslipp.
kontroll	Undersøkelse av status i forhold til krav.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
kontroll - organisatorisk	Den myndighet en innsatsleder eller skadestedsleder utøver over deler av aktiviteten til underordnede innsatstyrker eller personell, som normalt ikke er under dennes kommando.	
kontrollag	Det laget som har til oppgave å overvåke avbrenningen slik at det ikke blir spredning utover planlagt område.	Overvåker også innsatsmannskapenes sikkerhet.
kontrollerbart alarmsystem	Alarmsystem hvor viktige funksjoner lett kan kontrolleres fra sentralapparatet og/eller alarmstasjon.	
kontrollerklæring for prosjektering	Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig kontrollerende har kontrollert prosjekteringen innenfor sitt ansvarsområde, og erklærer at den er i overensstemmelse med krav og tillatelse gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.	
kontrollerklæring for utførelse	Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig kontrollerende har kontrollert utførelsen innenfor sitt ansvarsområde, og erklærer at den er i overensstemmelse med produksjonsunderlaget, krav til utførelse og tillatelse gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.	
kontrollrom	Rom som er innredet og utstyrt for styring og overvåking av automatiske anlegg.	Gjelder også tilrettelegging og utførelse av arbeid i kontrollrom. Forskriften gjelder både konvensjonelle og skjermbaserte systemer.
kontrollspenn	Det antall personer som en leder har i direkte linje under seg.	
kontrolltemperatur (ADR/RID)	Den høyeste temperaturen som det organiske peroksidet eller det selvreaktive stoffet med sikkerhet kan transporteres ved.	
konveksjon	Bruk varmestrømning.	
konveksjonsfaktor	Bruk varmeovergangstall	
konveksjonskoeffisient	Bruk varmeovergangstall	
konvektiv varmefluks	Effekt per arealenheter, avgitt eller mottatt i form av konveksjon.	Enheten er watt per kvadratmeter (W/m ²).
konverterbart system - ventilasjon	Innluftssystem som er utført som røykavtrekkssystem og kan omkobles til dette ved brann.	
konvinkel	Vinkel som en slokkestråle har.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
koplingsnøkkel	Verktøy for å skru igjen eller åpne slangekoplinger.	
kortslutning	Tilfeldig eller tilsiktet strømbane mellom to eller flere ledende deler som tvinger spenningen mellom disse ledende delene til å være tilnærmet lik null.	Kan ligge i området 10A - 40000A. Vanligvis løser en sikring, sikringskurs eller jordforbindelse ut.
kortslutningslysbue	Se lysbue.	
krise	Akutt vanskelighet.	Begrepet er allment og må presiseres nærmere avhengig av i hvilken sammenheng begrepet skal benyttes.
krise - redningstjeneste	Uønsket situasjon med høy grad av usikkerhet og potensielt uakseptable konsekvenser for de enkeltpersoner, organisasjoner eller stater som rammes.	
kriseplan	Plan for hvordan den øverste ansvarlige ledelsen skal kunne håndtere de samfunnsmessige konsekvensene av kriser.	
Kriserådet	Det øverste administrative koordineringsorgan for krisehåndtering på departementsnivå. Fullform: Regjeringens kriseråd.	
Krisestøtteenheten	Permanent sekretariat for Kriserådet som skal støtte lederdepartementet.	
kritisk dråpestørrelse	Se nedre kritiske dråpestørrelse og øvre kritiske dråpestørrelse.	
kritisk forhold	Varmestråling, gasstemperatur eller innhold av gasser som overstiger tålegrensene til mennesker (eller dyr).	
kritisk materialtemperatur	Temperatur der materialets dimensjonerende fasthet er	
kritisk temperatur	Den høyeste temperatur der gassfasen og væskefasen av et stoff kan være i likevekt. Over den kritiske temperaturen er det ingen faseovergang mellom gass og væske.	
kritisk vannmengde	Minste vannmengde som er nødvendig for å kunne oppnå slokking.	
kritisk vannpåføringsrate	Den vannpåføringsraten som er akkurat tilstrekkelig til å kunne få slokket brannen.	Måles i volum per tidsenhet.
krypstrøm	En utilsiktet strøm mellom faser eller mellom faser og jord pga. nedsatt isolasjonsevne, tilsmussing, fuktighet eller lignende.	Kalles også for ufullstendig kortslutning.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
KSE	Forkortelse for: Krisestøtteenheten	
kullbuemeisling	Metode der en elektrode av karbon danner en lysbue mot arbeidsstykket hvor det smeltede materiale blir blåst bort med trykkluft.	
lagfører	Bruk lagleder.	
lagleder	Leder for et innsatslag.	Lagleder rapporterer til sektorleder.
laminær strømming	Bevegelse i væske eller gass slik at de enkelte partikler følger parallelle linjer uten virvler.	Det motsatte av turbulent strømming.
LARK	Forkortelse for: Landskapsarkitekt.	
lav løpebrann	Skogbrann som beveger seg i markvegetasjonen, hogstavfall og busker i skogbestandens laveste sjikt med normal spredningshastighet 9-10 meter per minutt.	
laveksplosiv	Stoff som kan deflagrere.	Eksempler kan være røyksvakt krutt og svartkrutt.
lavspenningsinstallasjon	Elektrisk anlegg for nominell spenning opp til og med 1000 V vekselspenning eller opp til og med 1500 V likespenning.	
LC ₅₀	Dødelig konsentrasjon 50. Konsentrasjon av en giftgass eller røykgass, som, ut fra statistiske beregninger på grunnlag av data over konsentrasjon og respons, forårsaker at 50 % av en populasjon av en gitt art dør i løpet av en gitt eksponeringstid og etter-eksponeringstid.	
LCt ₅₀	Dødelig eksponeringsdose 50. Produktet av LC ₅₀ og eksponeringstiden den er beregnet ut fra. jfr konsentrasjon, effektiv eksponeringsdose 50, eksponeringsdose og dødelig eksponeringstid 50.	
LD ₅₀	Bruk LCt ₅₀ .	
ledelys	Nødllys som tennes automatisk ved svikt i normalbelysningen og som gir tilstrekkelig lys til og i rømningsveien.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
ledesystem	Tiltak som bidrar til å lede personer trygt og raskt til sikkert sted.	Melding HO-3/2000 definerer begrepet slik: Lys og merking (markeringsskilt, henvisningsskilt, linjemerking) for å lede personer sikkert og raskt ut. Ledesystem kan også omfatte føling (taktil merking) ved berøring (håndlist), lyd eller tale.
ledning	En eller flere ledere; eller en eller flere isolerte ledere; eller en eller flere kabler; med felles anvendelse i en elektrisk installasjon, et apparat eller annen konstruksjon.	
lengde av forbrent materiale	Største lengde av den delen av et materiale som under angitte prøvingsbetingelser er skadet ved forbrenning. Deformasjonsskader medregnes ikke.	
lensepumpe	Pumpe til bruk i eller under vann, primært til fjerning av vann fra kjellere, og lignende.	
lettantennelig materiale	Brennbart materiale som kan antennes med en brennende fyrstikk, og som på grunn av sine egne egenskaper vil brenne videre i vanlig luft.	
lettskum	Slokkeskum med skumtall høyere enn 200.	
lettskumsaggregat	Utstyr som tilsetter så store mengder luft til skumvæske at det produseres ferdig lettskum.	
liaison	Organisering av person(er) som er bindeledd mellom ulike enheter, for eksempel staber.	
lighter	Manuelt betjent flammeproduserende innretning, med integrert beholder for flytende eller gassformig brensel, normalt for bruk til tenning av sigaretter, sigarer og piper, og som kan forventes brukt til tenning av papir, veker, lys og lignende, enten den kan påfylles eller ikke.	
lighter med forvekslingsfare	Lighter som ligner på annen gjenstand og som appellerer til eller brukes av barn, for eksempel figur, leketøy, våpen, telefon, med lyd, lys eller bevegelige deler. Lighter som er påtrykket eller på annen måte påført dekorasjon i form av figur, tegning etc. er ikke å anse som lighter med forvekslingsfare.	
likhetsprinsippet - redningstjeneste 1	Det skal være størst mulig likhet mellom organiseringen i fred, krise og krig.	Håndbok for redningstjenesten gir en annen forklaring. Se: likhetsprinsippet - redningstjeneste 2

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
likhetsprinsippet - redningstjeneste 2	Prinsippet om at innsats organiseres og gjennomføres så likt som mulig ved alle redningstilfeller.	Forklaringen hentet fra "Håndbok for redningstjenesten. Systembeskrivelse-prinsipper-verdier. Nivå 1. Hovedredningsentralen 2018.": Innsats bør gjennomføres så likt som mulig enten det er en vanlig dagligdags redningshendelse eller en stor ulykke.
lineær forbrenningshastighet	Lengde av materiale som har brent per tidsenhet under angitte prøvingsbetingelser.	
linjedetektor	Detektor som påvirkes av hendelser eller tilstandsendringer langs en linje.	
linjemerking	Sammenhengende synlig eller følbart merking i rømningsvei, for markering av retning til utgang.	
linjerøykdetektor	Linjedetektor som detekterer røyk.	
LOAEL	Forkortelse for: lowest observed adverse effect level.	Laveste eksponeringsdose av et kjemikalium der det er statistisk eller biologisk signifikante økninger i frekvens eller alvorlighetsgrad av skadelige effekter observert i den eksponerte populasjonen i forhold til en relevant kontrollgruppe.
lodding	Sammenføyningsmetode for metallisk materiale der grunnmaterialet varmes opp og tilsett materialet smelter.	
logistikk - organisering	Ledelsesfunksjon som sørger for anskaffelse og forvaltning av personell, materiell, forsyninger og tjenester ved uønskede hendelser.	Funksjonen kan ivaretas av en person som også har andre funksjoner eller av flere personer, avhengig av hendelsen.
LOI	Forkortelse for: limiting oxygen index. Bruk oksygenindeks.	Engelsk for: laveste oksygenindeks.
lokal alarm	Alarm innen sikret/overvåket område og i umiddelbart nærhet.	
lokal brann	Brann som berører bare en begrenset del av brenselet i branncellen.	
lokal redningsentral	Sentral som har det koordinerende ansvaret for redningsaksjoner i det enkelte politidistrikt eller på Svalbard.	
lokaliseringsfigur	Bygningsomriss med markering av rømningsplanens dekningsområde.	
lokalt alarmanlegg	Alarmanlegg med bare lokal alarmering.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
lokalt alarmsystem	Alarmsystem for et geografisk begrenset område, som består av ett eller flere alarmanlegg. Kan også omfatte lokale alarmeringsutstyr.	
LRS	Forkortelse for: lokal redningssentral.	
LST - Nødnett	Forkortelse for: Local Site Trunking	En funksjon som kan bli tilegnet en basestasjon. Alle radioterminaler som er tilknyttet en basestasjon i LST vil kunne operere som normalt, men kun med de andre radioterminalene eller kontrollrommene som er tilknyttet den samme basestasjonen.
luftlinje	Hele systemet av master, ledninger, isolatorer, barduner mv.	Synonymt med luftledning.
lukket, overbygd gårdsrom	Gate eller gård som er overbygd til et lukket rom. Rommet er vanligvis klimatisert.	
luktegrense	Se luktegrense	
luktegrense	Den laveste luftkonsentrasjon av en gitt gass som kan luktes av de fleste som utsettes for gassen.	
luminans	Mål for hvor lys en flate er. Måleenhet er candela per kvadratmeter (cd/m^2).	
luminanskontrast	Forskjell i luminans mellom tilliggende flater.	
lyddetektor	Lydfølsom enhet som brukes til å lokalisere innesperrede personer.	
lydlogg	Opptak av samtaler som lagres og som kan avspilles på et senere tidspunkt.	
lysbue	Lysende elektrisk utladning med høy temperatur over en spalte mellom elektrisk ledende materialer.	En lysbue kan enten være en serielysbue (på samme leder) eller parallelllysbue (mellom to ledere; kortslutningslysbue, eller mellom en leder og jord; jordfeillysbue). En serielysbue kan, i motsetning til parallelllysbue, ikke eksistere uten at det er strømbelastning. Serielysbuen vil opphøre dersom strømmen slås av. Temperaturen i parallelllysbuer kan være vesentlig høyere (flere 1000 grader C) enn i serielysbuer.
lysdempingsareal	produktet av volumet som er fylt av røyk og røykens lysdempingskoeffisient.	Kalles også ekstinksjonsareal.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
lysdempingskoeffisient	Naturlig logaritme til forholdet mellom innfallende lysintensitet og transmittert lysintensitet, per lengdeenhet av lysveien.	Kalles også ekstinksjonskoeffisient.
lysfluks	Total lysmengde fra en lyskilde. Måleenhet er lumen (lm) (lysstrøm).	
lyskaster	Sterkt lys, som enten kan være bærbart eller fast montert på brannbil beregnet til å lyse opp på et innsatssted.	
lyssignalanlegg	Optisk signalanlegg som anvendes for varsling og alarmering.	
lysstyrke	Mål for hvor mye lys en lyskilde sender i én retning. Måleenhet er candela (cd).	
løpsk varmeutvikling	Bruk: termisk runaway	
løssot	Sot i støv- eller pulverform.	
M (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en bygningsdels mekaniske motstandsevne etter brannpåkjenning i en gitt tid.	Dette er evnen til å motstå støt på grunn av sammenbrudd av andre bygningsdeler.
mager gassblanding	Blanding av brennbar gass og luft som er under nedre eksplosjonsgrense.	
mager overtenning	Ble feilaktig brukt tidligere for en antenning som skjer i nedre del av brannrøykens eksplosjonsområde.	
maksimal slokkeeffekt	Største teoretiske slokkeeffekt av en gitt mengde slokkemiddel.	
maksimalvarmedetektor	Eldre type varmedetektor som påvirkes ved en bestemt temperatur.	
mannskapsbil	Brann- og redningskjøretøy som benyttes av hovedstyrken for transport av mannskap, utstyr og verktøy ved innsats og er kjerneberedskapen i brann- og redningsvesen.	
mannskapstankbil	Brannbil som inneholder pumpe, vanntank og slokkeutstyr, og som er beregnet til å frakte personell.	
mannsvarsvarslingsanlegg	Alarmeringssystem for innkalling av mannskap ved alarm.	
manuelt alarmanlegg	Alarmanlegg uten detektorer, dvs. med bare alarmknapper.	
manuelt slokkeutstyr	Håndslommer eller fast montert brannslange.	Utstyr som kreves i forskrifter må tilfredsstillende bestemte ytelser.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
markeringslampe	Optisk indikeringslampe, brukes f.eks. på orienteringstablå og som parallelllampe for detektor.	
markeringslys	Lyskilde som ved behov belyser eller gjennomlyser markeringsskilt.	Der det er krevet, skal skiltet være synlig fra ethvert sted i lokalet, eller vist til med henvisningsskilt.
markeringsskilt	Belyst eller gjennomlyst skilt som er en del av et ledesystem.	
masseforbrenningshastighet	Masse av materiale som har brent per tidsenhet ved spesifiserte betingelser.	Typisk enhet er kilogram per sekund (kg/s)
massetapshastighet	Massetap fra et prøvestykke per tidsenhet ved spesifiserte betingelser.	Typisk enhet er gram per sekund (g/s).
massetetthet	Masse dividert med volum.	
mastergruppe - Nødnett	Bruk multigruppe.	
materialers egenskaper ved brannpåvirkning	Reaksjonen til et prøvestykke når det eksponeres for brann ved spesifiserte betingelser i en brannprøving.	
matesystem	Anlegg for tilførsel av fast, flytende eller gassformig brensel.	
MDL	Forkortelse for: minimum detection limit.	Engelsk for: Nedre deteksjonsgrense.
medisinsk leder helse	Øverste medisinske leder i et innsatsområde og innsatsleder helse sin medisinskfaglige rådgiver.	Roller skal bekles av en lege.
mekanisk røykventilasjon	Utlufting av røyk ved hjelp av vifter.	
mekanisk spenning	Kraft per flateenhet mellom et elastisk materiales enkelte deler når materialet belastes med ytre krefter.	
melding	Informasjon om en hendelse eller tilstandsending som ikke krever handling av mottaker.	Se også alarmering og varsling.
mellomskum	Slokkeskum med skumtall mellom 20 og 200.	
MEMU	Forkortelse for: Mobile explosives manufacturing unit	
MFE	Forkortelse for: mobil forsterkningsenhet.	Nasjonal ressurs i Sivilforsvaret for store og komplekse hendelser.
midlertidig sikkert sted	Sted eller område hvor brannen ikke utgjør en umiddelbar trussel for liv og helse.	
minste tid til antennelse	Minste tid et materiale eksponeres for en tennkilde for å oppnå vedvarende forbrenning under angitte prøvingsbetingelser.	
MLH	Forkortelse for: medisinsk leder helse.	Skal ha på seg hvit vest med funksjonstittel.
mobil brannbelastning	Se brannenergi.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
mobilisering	Samling av personell og materiell for å gjøre klar til innsats.	
mordbrann	Brannstiftelse som fører til planlagt tap av menneskeliv.	Uttrykket brukes ikke i gjeldende straffelov, der også faren for tap av menneskeliv rammes av straffebestemmelsen.
motbrann	Kontrollert brann som er startet, og som skal brenne imot en storbrann. Hensikten er å skape et ubrennbart område foran den opprinnelige brannen slik at dens spredning stopper. Brukes lite, og helst i forbindelse med skogbrann.	
motbrann	Kontrollert brann som er startet med hensikt, og som skal brenne imot en stor brann. Hensikten er å skape et ubrennbart område foran den opprinnelige brannen slik at dens spredning stopper.	Teknikken bør ikke benyttes i Norge, fordi den i praksis er uaktuell. Bruk avbrenning.
motorvinsj	Vinsj som drives av elektrisk kraft eller av et kjøretøys framdriftsmotor.	
motstrømningssjikt	Røysjikt fra en brann som beveger seg mot ventilasjonsretningen.	Termen benyttes først og fremst i forbindelse med brann i tunnel. Skjer når røyktrykket fra en brann overgår trykket som ventilasjon- og naturlig trekk skaper.
motstrømsspjeld - ventilasjon	Enveis røykspjeld i tilluftskanal.	Står normalt i åpen posisjon og hindrer røyk i å trenge inn i motsatt retning av tilluften.
MRE	Forkortelse for: mobil renseenhet i Sivilforsvaret.	
multigruppe - Nødnett	Forhåndsdefinert gruppe av talegrupper som mottar talemeldinger fra en av talegruppene.	Multigruppe kalles også mastergruppe.
narkotisk virkning	Påvirkning av sentralnervesystemet som forårsaker redusert bevissthet eller svekkete fysiske evner.	I ekstreme tilfeller kan bevisstløshet, og til slutt døden, inntreffe.
naturbrann	Bruk skog- og utmarksbrann.	
naturlig ventilasjon	Ventilasjon uten bruk av vifter.	
nedre brennbarhetsgrense	Se nedre eksplosjonsgrense.	
nedre eksplosjonsgrense	Laveste konsentrasjon av brennbar gass/damp i luft som er tilstrekkelig for antennelse med etterfølgende flammeutbredelse gjennom blandingen uten tilførsel av energi utenfra.	Grensen varierer med temperatur og trykk, og kalles også nedre brennbarhetsgrense.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
nedre kritiske dråpestørrelse	Minste diameter på vandråpene fra strålerøret som er nødvendig for at dråpene ikke føres bort av de termiske strømmene.	
nedre støvekspløsjongrense	Laveste konsentrasjon av brennbart støv i luft som er tilstrekkelig for antennelse med etterfølgende flammeutbredelse gjennom blandingen uten tilførsel av energi utenfra.	Grensen varierer med blant annet temperatur, trykk og støvkornenes størrelse.
nedstrøms	Ethvert punkt i vannets strømningsretning etter et referansepunkt.	
NEI	Forkortelse for: Netto eksplosivinnhold.	
netto lysåpning	Areal av vinduers gjennomlysningsåpning. I tillegg kan deler av veggen som ikke er utført i minst F 30 konstruksjon, regnes som netto lysåpning.	
nivådetektor	Detektor som påvirkes av nivåforandring, f.eks. i væske.	
no play	Bruk bulldog.	
NOAEL	Forkortelse for: no observed adverse effect level. Den eksponeringsdosen av et kjemikalium der det ikke er noen statistisk eller biologisk signifikante økninger i frekvens eller alvorlighetsgrad av skadelige effekter observert i den eksponerte populasjonen i forhold til en relevant kontrollgruppe.	Engelsk for: nivå for ingen observerte skadelige effekter. Effekter kan opptre ved denne eksponeringsdosen, men de er ikke ansett som skadelige.
normalt antennelig materiale	Relativt begrep for antennelighet knyttet til spesifikke branntekniske prøvingsmetoder og klassifiseringskriterier.	Et materiale klassifiseres som normalt antennelig når det er testet og klassifisert i henhold til norsk standard NS 3919.
normalutlegg	Slangeutlegg fra brannpumpe med tilførselslange(r) fram til grenrør og en angrepslange og en sikringslange på maks 50 meter.	
normativt ledelsesnivå	Ledelsesnivå som vurderer relasjonen mellom hendelsen og lovgivningen, og som beslutter organisasjonens rolle.	
nærhetsprinsippet - redningstjeneste	Ekstraordinære hendelser og kriser skal håndteres på lavest mulig nivå.	
nødalarmringssentral	Bruk nødmeldesentral.	
nødalarmsentral	Bruk nødmeldesentral.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
nødbelysning	Belysning for bruk når strømforsyningen til den normale belysningen svikter.	Behovene kan variere avhengig av som skal belyses. For eksempel lyse opp rømningsveier, førstehjelpsutstyr, steder med farlig arbeid mm
nødbryter	Bryter for å utføre en bestemt funksjon i en nødssituasjon.	Slike brytere kan være en KAC-bryter, en nøkkelbryter, en brannbryter eller en annen form for bryter.
nødetat	Offentlig instans med ansvar for å håndtere befolkningens og samfunnets behov for hjelp i nødsituasjoner.	Nødetatene er brannvesen, politi og ambulansetjeneste.
nødfrekvens	Internasjonalt avtalt radiofrekvens for nødsignaler, nødmeldinger og annen nødtrafikk.	Radiopliktige skip og kystradiostasjoner har lyttevakt på maritime nødfrekvenser. Luftfartøy og flyredningstjenesten har tilsvarende lyttevakt på nødfrekvensene for luftfarten.
nødllys	Fellesbetegnelse for alle typer lys med alternativ strømkilde som er installert til bruk i tilfelle svikt i normalbelysningen.	Eksempelvis markeringslys, ledelys, reservebelysning.
nødmeldesentral	Døgnbemannet kommunikasjonsentral som tar imot nødmeldinger fra publikum og som koordinerer operative ressurser.	Nødmeldesentralene i Norge har telefonnummer 110 (brannvesenet), 112 (politiet) og 113 (akuttmedisinsk kommunikasjonsentral).
nødmelding	Varsel om brann eller annen ulykke som er mottatt av en nødalarmsentral.	
nødmeldingsnummer	Et telefonnummer som skal brukes for å oppnå kontakt med en nødalarmsentral.	
Nødnett	Det norske digitale radiosambandet for nødetater og beredskapsaktører.	Nødnett benytter TETRA-standarden og gir avlyttingssikret og robust kommunikasjonssystem der folk bor og ferdes.
nødtelefon	Alminnelig tilgjengelig telefonapparat, spesielt oppsatt for alarmering av nødetatene.	
nødutgang	Utgang som normalt bare skal benyttes i en nødsituasjon (rømning).	
nødvendig avtrekksareal	Bruk nødvendig åpningsareal.	
nødvendig rømningstid	Tiden fra brannstart til sikkert sted er nådd.	Summen av varslingstid og evakueringstid.
nødvendig åpningsareal	Funksjon av brannarealet (Ab), lokalets høyde og ønsket høyde på røykfri sone.	Brukes i forbindelse med termisk røykventilasjon. Nødvendig åpningsareal for takluker angis oftest som Av.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
nøkkelbryter	Nøkkeloperert bryter for til- eller frakopling av ønskede funksjoner.	
nøytralakse	Bruk nøytralplan.	
nøytralgass	Bruk inert gass.	
nøytralplan	Plan der trykket inne i et rom eller bygning er lik trykket utenfor.	
OBBO	Forkortelse for: observere, bedømme, beslutte og gi ordre. Lederens oppgaver ved innsats.	O - observere og orientere seg om innsatsområdet. B - bedømme situasjonen på innsatsområdet. B - beslutte organisering av innsatsen. O - ordre til innsattspersonell.
objektplan	På forhånd utarbeidet informasjon om og beskrivelse av enkeltobjekt eller enkeltområde som skal kunne benyttes ved utarbeidelse av aksjonsplaner, innsatsplaner og taktiske planer.	
objektsikring	Sikringstiltak mot brann i forhold til enkeltobjekter.	
objektsprinkling	Bruk punktsprinkling.	
objektsyn	Brannteknisk gjennomgang av objekter utført av brannvesenet for å kunne utarbeide en objektplan.	
offensiv innsats	Tiltak rettet mot et brann- eller skadeområde som har til hensikt å stoppe videre utvikling innen området.	
offensiv slokking	Bruk direkte slokking.	
offentlig brannvesen	Brannvesen som ivaretar brannberedskapen og brannforebyggende virksomhet i samfunnet i henhold til lovgivningen.	
oksidasjon	Prosess der elektroner blir fjernet fra et stoff.	Forbrenning er en oksidasjonsprosess.
oksidasjonshindrende middel	Kjemikalie som skal hindre oksygen i smeltebadet under sveising eller fjerne oksidbelegg ved lodding (flusmiddel). Midlet kan være belegg på sveiseelektroden (fast form), pulver inni rørtråden, pulver over smeltebadet eller dekkgass.	
oksidasjonsmiddel	Stoff som kan føre til oksidasjon.	
oksidere	Se oksidasjon.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
oksiderende fast stoff	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
oksiderende fast stoff, kategori 1	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 1.	
oksiderende fast stoff, kategori 2	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 2.	
oksiderende fast stoff, kategori 3	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 3.	
oksiderende gass	Gass som, generelt ved avgivelse av oksygen, kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre materialer i større grad enn luft kan, tilsvarende GHS kategori 1.	
oksiderende væske	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som forårsake eller bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
oksiderende væske, kategori 1	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 1.	
oksiderende væske, kategori 2	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 2.	
oksiderende væske, kategori 3	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 3.	
oksygenapparat	Pusteluftapparat med oksygenbeholder hvor den brukte luften sirkulerer og lufttilførselen er konstant.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
oksygenindeks (OI)	Laveste volumfraksjon av oksygen i en blanding av oksygen og nitrogen, ved 23°C +/- 2°C som akkurat underholder flammebrann i et materiale ved spesifiserte prøvingsbetingelser.	Uttrykkes vanligvis i prosent.
oljeabsorberende matte	Matte av et vannavvisende materiale som er i stand til å suge opp oljeforurensninger.	
oljelense	Flytende innretning som skal hindre at forurensning på vannoverflate i å spre seg.	
omhyllingsflate	Summen av de innvendige arealene (m ²), inklusive åpninger, som omhyller branncellen.	Summen av overflatene av gulv, himling og vegger. Innhengte, partielle dekker, utstikkende bjelker o.l. øker ikke omhyllingsflaten hvis de ikke har stor varmekapasitet og varmeledningsevne.
omkommet i brann	Død som følge av branneksposering innen tre måneder etter eksponeringen.	Denne definisjonen ligger til grunn for den norske dødsbrannstatistikken fra DSB. Definisjonen er ulik fra land til land.
omluft	Inneluft som gjennom ventilasjonsaggregat føres tilbake til samme rom eller samme gruppe av rom.	
områdebrann	Brann der mer enn 20 hus kan gå tapt.	Brukes i forbindelse med kartlegging av brannsikkerhet i verneverdig tett trehusbebyggelse.
områdeklassifisering	Klassifisering og inndeling av anlegg i eksplosjonsfarlige og ikke-eksplosjonsfarlige områder.	
områdesprinkling	Sprinkling av én eller flere brannceller for å begrense brannutvikling.	Løsningen benyttes for å kontrollere eller slokke brann som måtte oppstå innenfor de beskyttede branncellene.
on-scene co-ordinator	Person som koordinerer søks- og redningsoperasjoner i et bestemt innsatsområde.	
operasjon - innsatsorganisering	Ledelsesfunksjon som sørger for at tiltak i henhold til planer og ordrer blir iverksatt og som har direkte kommandomyndighet over innsatsstyrkene.	Funksjonen kan ivaretas av en person som også har andre funksjoner eller av flere personer, avhengig av hendelsen.
operasjonelt nivå - redningstjeneste	Nivå for å lede, koordinere og støtte taktisk nivå med kompetanse, kapasitet og kommunikasjon, samt ivareta innsatsmannskaper og mennesker som er evakuert fra innsatsområdet.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
operativ ledelse - redningstjeneste	Planlegging og koordinering av politiinnsats for å oppnå de mål som den strategiske ledelsen har fastsatt.	Skal sikre sammenhengen mellom strategisk nivå og taktisk nivå. Dette nivået benyttes ikke i ELS.
oppblussing	Flammer som oppstår etter en slokkt flammebrann på grunn av ulming eller gløding.	
oppstrøms	Ethvert punkt i vannets strømningsretning før et referansepunkt.	
oppsummeringsmøte	Gjennomgang og evaluering av en hendelse med de som har vært involvert i håndteringen.	
opptenningslag	Det laget som har til oppgave å antenne en avbrenning.	
opptenningspunkt	Sted der avbrenning er startet.	
oppvarmet brannfarlig flytende stoff	Flytende stoff oppvarmet til en temperatur lik eller høyere enn flammepunktet.	
optimal blanding	Blandingsforhold [%] mellom en brennbar gass og luft hvor den raskeste forbrenningen av den aktuelle gassen vil kunne skje.	Kan bli angitt som: OB.
optimal dråpestørrelse	Størrelse på vandrdåpene som gir beste slokkeeffekt.	
optimal gassblanding	Den blandingen mellom brennbar gass og luft som gir den raskeste forbrenningen eller kraftigste eksplosjonen.	
optimal slokkeeffekt	Slokking som gir best mulig utnyttelse av slokkevannet.	
optisk detektor	Detektor som påvirkes av de lysendringer som røyken forårsaker i detektoren.	
optisk røyktetthet	Angivelse av hvor tett røyk er.	Bestemmes ved å måle hvor mye en lysstråle dempes av røyken under gitte prøvingsbetingelser.
organisatorisk brannsikringstiltak	Drifts-, vedlikeholds- og beredskapsmessige tiltak som iverksettes for å ivareta brannsikkerheten. Internt eller eksternt brannsikringstiltak som skal iverksettes av personer eller organisasjoner.	Er planlagte aktiviteter, interaksjon og ansvarsforhold mellom den enkelte i organisasjonen for å nå organisasjonens mål.
organisk peroksid	Organisk stoff med den bivalente -O-O-bindingen. Kan betraktes som avledet av hydrogenperoksid der ett eller begge hydrogenatomene er erstattet av organiske radikaler. Omfatter organiske peroksider som angitt i GHS av type C til F.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
orienteringsplan	Bruk orienteringsplan sammen med et spesifikt tema som f.eks. brannalarmanlegg, slokkeanlegg, rømning osv.	
orienteringsplan - brannvern	Plantegning(er) av en bygning og/eller et område med markering av viktige elementer for brannsikkerheten.	
orienteringstablå	Orienteringsplan med automatisk optisk markering av alarmsted.	
OSC	Forkortelse for: on-scene co-ordinator.	
OTIF	Forkortelse for: Intergovernmental Organization for International Carriage by Rail	
overbelastningsstrøm	Overstrøm som opptrer i en kurs og som ikke er forårsaket av en kortslutning eller jordfeil.	
overflate	Ytterste tynne sjikt av en bygningsdel, herunder overflatesjikt som maling, tapet, og tilsvarende.	
overflateblaff	Bevegelse av en flyktig flamme over overflaten av et materiale uten antennelse av materialet.	Hvis overflateforbrenningen opptrer samtidig eller like etter overflateblaffet, blir den ikke ansett som en del av overflateblaffet.
overflatebrann	Flammespredning på materialoverflate uten antennelse av grunnmaterialet.	
overflateredning	Redning av personer eller dyr i overflaten eller nær overflaten i elv, vann, sjø, myr eller lettflytende løsmasser.	
overfyllingsvarsel	En planlagt systematisk undersøkelse eller en automatisk kontinuerlig overvåkning av en innretning, for å finne ut om den er i forsvarlig stand for videre bruk.	
overfyllingsvern	System installert i eller på tank hvor en føler ved et bestemt nivå gir impuls som automatisk stopper væsketilførselen til tanken og gir alarm.	
overgangskopling	Armatyr som brukes til å kople sammen slanger med ulike koplinger.	
overledning	Se jordfeilstrøm.	
overmetting	Overgang fra begrenset flammebrann i rom til brannen har sloknet på grunn av mangel på oksygen.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
overordnet vakt	Særskilt kvalifisert personell i egen vaktordning som har brannsjefens myndighet.	Blir også benevnt 01-funksjon. Kommer egentlig fra kallesignalet til det kjøretøy overordnet vakt disponerer, og da sammen med bokstavkode for det aktuelle brannvesen. For eksempel N-01.
overrislingsanlegg	Felles betegnelse på vannings- eller nedkjølingsanlegg med vann som består av ventil eller sentral, røropplegg, dyser og automatisk eller manuell styringsanordning.	Vedrørende slokkeanlegg - bruk sprinkleranlegg.
overspenning	Enhver spenning mellom en faseleder og jord eller mellom faseledere som har en toppverdi som overstiger tilsvarende toppverdi for utstyrets høyeste spenning.	
overspenningsvern	Vern som skal beskytte den elektriske installasjonen og det elektriske utstyret mot overspenninger.	For eksempel lyn-/atmosfæriske overspenninger.
overstrøm	Elektrisk strøm som overstiger merkestrøm.	For ledere tilsvarer merkestrøm strømføringsevnen.
overstrømsventil - ventilasjon	Ventil eller spjeld uten kanaltilknytning.	Finnes med brannmotstand og monteres da i brannskille for å lede luft mellom rom.
overtenning	Overgang til en tilstand der alle overflater på brennbare materialer i et rom deltar i en brann.	
overtenningskriterier	Beskrivelse av hvilke fysiske tilstander som er nødvendige for at et rom skal kunne overtennes.	
overtent bygning	Bygning hvor det er fullt utviklet rombrann i det meste av bygningen innvendig og den er nærmest omspent av flammer.	
overtrykk/beskyttelsesart "p"	Teknikk for å beskytte mot inntrenging av en omliggende atmosfære inn i en kapsling som opprettholder en beskyttelsesgass med et trykk som er høyere enn atmosfæren utenfor.	
overtrykksapparat	Pressluftapparat som leverer et konstant og noe høyere luftrykk til masken enn atmosfærestrykket.	
overtrykksinnsats	Innsats i et objekt ved hjelp av overtrykk fra vifter for å skape gjennomlufting.	
overtrykksløgking	Se overtrykksinnsats.	
overtrykksutlufting	Utlufting av røyk ved hjelp av trykk fra vifter.	
overtrykksventilasjon	Ventilering med hjelp av trykk fra vifter.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
overvåket alarmsystem	Alarmsystem hvor viktige funksjoner automatisk kontrolleres kontinuerlig.	
PABX	Forkortelse for: Private Access Branch Exchange.	Benyttes om telefonsentral.
panikkbeslag	Åpningsmekanisme for dør langs hele dørbredden som utløses ved et trykk fra person(er).	
parallelltablå	Tilleggstablå for presentasjon av alarmsted og eventuell mulighet for betjening ved brannalarm.	
parallelllysue	Se lysbue.	
passiv brannbeskyttelse	Overflatebehandling, kledning eller frittstående system som ved brann vil gi termisk beskyttelse som reduserer hastigheten for varmeoverføring til det beskyttede objektet eller området.	Forkortes gjerne PBB (engelsk: PFP).
passiv røykkontroll	Røykkontroll som ikke krever automatisk eller manuell aktivering.	
passivt brannsikringstiltak	Teknisk tiltak som skal ha en dimensjonert funksjon for å bevare bæreevne, danne barriere eller hindre spredning av brann eller røyk.	
patching - Nødnett	Sammenkobling av talegrupper slik at de kan fungere som en multigruppe.	Patching må utføres fra et kontrollrom.
PBS	Forkortelse for: politiets beredskapssystem.	
personlig røykdykkerline	Kort tau eller line som røykdykkeren kan kople seg til røykdykkerlinen med.	
personlig verneutstyr	Bekledning eller annet utstyr som skal brukes til å beskytte en person mot uønskede påkjenninger.	
PI (klassifiseringsbetegnelse)	Angir egenskaper til rørisolasjon og mindre kanaler ved brannpåvirkning.	Varmeavgivelse, røykproduksjon og produksjon av brennende dråper og biter bestemmes ved brannteknisk prøving i henhold til NT FIRE 036. Kriteriene til klasse PI er strengere enn til PII og PIII.
PII (klassifiseringsbetegnelse)	Angir egenskaper til rørisolasjon og mindre kanaler ved brannpåvirkning.	Varmeavgivelse, røykproduksjon og produksjon av brennende dråper og biter bestemmes ved brannteknisk prøving i henhold til NT FIRE 036. Kriteriene til klasse PII er mildere enn til PI og strengere enn til klasse PIII.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
PIII (klassifiseringsbetegnelse)	Angir egenskaper til rørisolasjon og mindre kanaler ved brannpåvirkning.	Varmeavgivelse, røykproduksjon og produksjon av brennende dråper og biter bestemmes ved brannteknisk prøving i henhold til NT FIRE 036. Kriteriene til klasse PIII er mildere enn til PI og PII.
pikett	Vaktstyrke som er klar til hurtig utrykning i politiet, brannvesenet og lignende.	
pilotantennelse	Antennelse av brennbare gasser eller damper ved en sekundær energikilde, slik som en flamme, gnist, elektrisk lysbue eller glødende metalltråd.	
pipe	Bruk skorstein.	
pipebrann	Bruk sotbrann.	
plankart - redningstjeneste	Kart som brukes for å tegne inn søksområder, søksteiger og andre taktiske elementer.	Er en del av innsatsplanen.
planlegging - organisering	Ledelsesfunksjon som sørger for informasjonsinnhenting, kartlegging, vurderinger og utarbeiding av planer og ordrer ved uønskede hendelser.	Funksjonen kan ivaretas av en person som også har andre funksjoner eller av flere personer, avhengig av hendelsen.
pliktsubjekt	Den institusjon eller person som har ansvaret for at krav i lov eller forskrift blir oppfylt.	
PLIVO	Forkortelse for: pågående livstruende vold.	Blir benyttet som uttrykk på tvers av nødetatene. En PLIVO-aksjon defineres som en pågående situasjon hvor en eller flere gjerningspersoner utøver livstruende vold med våpen/farlige gjenstander mot flere uskyldige personer og hvor politiet skal gå i direkte innsats for å nøytralisere gjerningspersonen(e) for å redde liv.
poolbrann	Bruk væskedamsbrann.	
preakseptert ytelse	Ytelse angitt av myndighet som vil oppfylle, eller bidra til å oppfylle, ett eller flere funksjonskrav.	Preaksepterte ytelser angir minimum som er nødvendig for å oppfylle forskriftens krav.
pressluftapparat	Pusteluftapparat med beholder(e) som inneholder luft under høyt trykk.	
pre-wetting	Bruk forhåndsfukting.	
primæransvar - redningstjeneste	Ansvar en etat har for en sektor, funksjon eller tjeneste i normalsituasjon.	
primærbæresystem	Bruk bærende hovedsystem.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
primærskade	Skade som oppstår som direkte følge av en uønsket hendelse.	
primært utslippssted	Sted eller punkt hvor utslipp av brennbar gass, damp eller væske forventes å kunne skje periodisk eller tilfeldig under normal drift.	Fører vanligvis til sone 1 - gassutslipp.
privat brannvesen	Brannvesen som drives av en privat bedrift, innenfor begrensede områder og/eller for det offentlige.	
probabilistisk analyse	Analyse av sannsynlighet og konsekvens for et større antall brannscenarier som kan inntreffe.	For hvert senario som behandles tallfestes sannsynlighet og konsekvens. Risiko kan dermed beregnes.
probabilistisk beregningsmodell	Brannsimuleringsmodell som behandler fenomener som en serie av påfølgende hendelser eller tilstander, med matematiske regler som styrer overgang fra en hendelse til en annen, og med sannsynligheter knyttet til hver overgang.	
produksjonsunderlag	Arbeidstegninger, beskrivelsestekster, spesifikasjoner og annet underlagsmateriale som skal ligge til grunn for utførelsen.	
produktiv skog	Skog med tilvekst på mer enn 0,12 m ³ per dekar i året.	
propagerende varmeutvikling	Bruk: termisk runaway	
prosjekteringstetthet	Bruk vanntetthet.	Er tidligere brukt i forbindelse med vannmengder til sprinkleranlegg.
prøvebrenning	Avbrenning av et svært begrenset område for å finne ut hvordan forbrenningen i undervegetasjonen sprer seg.	Prøvebrenningen skal gjøres umiddelbart før avbrenningen starter, og resultatet av prøvebrenningen brukes for justering av planen for avbrenningen.
prøvestykke	Objekt som utsettes for en vurderings- eller målemetode.	I en brannprøving kan objektet være et materiale, produkt, en komponent, en bygningsdel, eller en kombinasjon av disse. Det kan også være en føler som blir brukt for å simulere oppførselen til et produkt.
prøveventil	Ventil i et sprinkleranlegg for vanntapping som forårsaker at vantturbomotor for alarmklokke eller andre tilkoplete elektriske alarmer blir testet.	
PTT - Nødnett	Forkortelse for: Push to talk	Dette er sendeknappen til en radioterminal.
pulverapparat	Håndslukker som inneholder slokkepulver.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
pulverbil	Brannbil med utstyr, materiell og pulvertank, spesielt beregnet til å slokke branner med pulver.	
pulverslokkeanlegg	Stasjonært slokkeanlegg med pulver som slokkemiddel.	
pumpekapasitet	Nominell vannmengde som en pumpe leverer, målt i volum per tidsenhet ved en bestemt sugedybde og med et bestemt utgangstrykk.	
punktbrann	Ny brann startet ved flyvebrann utenfor området til den opprinnelige brannen.	
punktdetektor	Detektor som påvirkes av hendelser eller tilstandsendringer i eller nær et punkt.	
punktkilde	Idealisert energikilde med en bestemt posisjon og uten noen utstrekning.	En brann kan forenklet framstilles som en punktkilde med konsentrert strålingsenergi.
punktsikring	Bruk objektsikring.	
punktsprinkling	Sprinklerbeskyttelse av en spesielt brannfarlig prosess e.l. som skal hindre brannen i å spre seg til øvrige områder.	
pusteluftapparat	Bærbart utstyr som tilfører en person pusteluft, og som gjør ham uavhengig av atmosfæren omkring.	
pyrofil	Brannstifter som blir seksuelt opphisset av å tenne på eller se på brann.	
pyrofil art	Organisme som er avhengig av eller har svært vanskelig for å overleve uten de høye temperaturene som skapes av skogbranner.	
pyrofort materiale	Materiale som kan selvantenne når det kommer i kontakt med luft.	F.eks. trevirke som gjennom oppvarming over lang tid er blitt tørt, sprøtt, porøst og fattig på oksygen.
pyrolyse	Irreversibel kjemisk spalting av et stoff under påvirkning av varme.	Dette skjer både før og under en brann.
pyrolysegass	Gass dannet ved pyrolyse.	Blanding av pyrolysegasser og luft kan bli brennbar.
pyroman	Person som lider av pyromani.	
pyromani	En brannstifter med sykelig tendens til ildspåsettelse, mest av lyst til å se varme, men også til å oppleve og ta del i det spennende slokningsarbeidet.	
pyrometer	Instrument som er beregnet til å måle høye temperaturer.	
pyroteknisk vare	Se eksplosiv vare.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
påfyllingstrykk	Det største trykk som faktisk oppstår i tanken når den fylles under trykk.	
påføringsrate	Mengde slökkemiddel påført brannen per tidsenhet [l/min].	
R (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en bygningsdels bæreevne ved brann.	Dette er evnen til å motstå brannpåkjenning på én eller flere sider i en gitt tid, uten at bygningsdelen mister nødvendig bæreevne og stabilitet, når den samtidig er påført gitt mekanisk last.
rabitiz	Mørtel bestående av gips, kalk, sand, nauthår og limvann, som pusses på et underlag av galvanisert netting med maskestørrelse 3/4" (ca. 19 mm).	
rabitz puss	Fritthengende murpusslag på gips-, kalk- eller sementbasis, armert med strukket netting eller ståltråd eller siv.	Eldre byggeteknikk som skulle fungere som tennvernende kledning.
radioterminal - Nødnett	Brukerutstyr for tale- og datatrafikk tilkoblet nødnettet.	Brukerutstyr kan være håndholdt radioterminal, bilmontert radioterminal og personsøker.
R-AMK	Forkortelse for: Regional AMK-sentral.	I henhold til akuttmedisinforskriften skal det regionale helseforetaket fastsette hvilken AMK-sentral som skal ha et overordnet koordineringsansvar i regionen. Koordineringsansvaret innebærer ingen endring av de ordinære ansvarslinjene, men de regionale AMK-sentralene (R-AMK) skal primært bistå og støtte lokale AMK-sentraler ved hendelser der slik bistand blir etterspurt.
rask overflatebrann	Hurtig flammespredning på en materialeoverflate uten antennelse av grunnmaterialet.	Hvis grunnmaterialet antennes samtidig med eller etter overflatebrannen, anses dette ikke som en del av overflatebrannen.
RDD - sprinkler	Forkortelse for: required delivered density.	Forkortelsen kommer fra NS-EN ISO 13943: 2010 Fire safety vocabulary. Bruk dimensjonerende vanntetthet.
reaksjonsfarlig stoff	Fast, flytende, eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som ved kontakt med vann, ved sitt trykk, temperatur eller andre kjemiske forhold, representerer en fare for farlig reaksjon, eksplosjon eller utslipp av farlig gass, damp, støv eller tåke.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
reaksjonskraft	Kraft som virker i motsatt retning av en kraftpåvirkning. For eksempel den kraften som er nødvendig for å holde strålerøret i ro når vannet presses ut.	
reaksjonstid	Summen av fortolkningstid og beslutningstid.	
realistisk øvelse	Øvelse som gjennomføres så virkelighetsnært som mulig.	
reantennelse	Bruk gjentening.	
reasonable worst case	Bruk verstefallsscenario.	
redning	Akutte tiltak som iverksettes ved et ulykkestilfelle for å hindre tap av, eller begrense skade på, liv og helse.	For miljø og materielle verdier: se berging.
redningsaksjon	Håndtering av en hendelse med fare for liv og helse som krever koordinert innsats fra flere etater eller organisasjoner.	
redningsalarm - redningstjeneste	Øyeblikkelig varsling av de ressursene som skal i innsats.	
redningsbil	Utrykningskjøretøy som inneholder redningsutstyr.	
redningsdykker	Person sertifisert for hurtig redningsinnsats i og under vann i den hensikt å redde liv.	Redningsdykking er underlagt særskilte bestemmelser og har normalt en dybdebegrensning på 30 meter.
redningsemballasje	Spesiell emballasje hvor kolli som er skadet eller defekt, eller som lekker, eller farlig gods som er sølt eller har lekket ut, kan anbringes for å kunne transporteres til gjenvinning eller fjerning.	
redningshendelse	En hendelse som krever redningstjeneste.	
redningsledelsen	Den kollektive redningsledelsen ved hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene.	Består av representanter for flere offentlige etater og den stedlige politimesteren, som leder og koordinerer søk og redningsaksjoner innen sine ansvarsområder.
redningsline	Spesielt utformet line beregnet til bruk ved redningsinnsats gjennom luftrom, f.eks. fra helikopter.	
redningsoppdrag - redningstjeneste	Et oppdrag som ikke kan håndteres av nødetatene som har ansvaret til daglig, uten bistand fra andre.	Hendelsesnivå 1 i redningstjenesten.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
redningstjeneste	Offentlig organisert øyeblikkelig innsats fra flere samvirkepartnere for å redde mennesker fra død eller skade som følge av akutte ulykkes- eller faresituasjoner, og som ikke blir ivaretatt av særskilt opprettede organer eller ved særskilte tiltak.	Redningstjenesten utøves som et samvirke mellom offentlige organer, frivillige organisasjoner og private virksomheter og personer, under ledelse og koordinering av to hovedredningssentraler og underordnede lokale redningssentraler.
redningsøks	Spesielt utformet verktøy som kan brukes til mange formål, som f.eks. å skjære i metall, å bryte opp eller fjerne glass.	
reell brannalarm	Alarm utløst ved brann eller branntilløp.	
referansescenario, brann	Brannscenario brukt som grunnlag for en brannprøving som er ment å skulle gjenspeile spesifikke forhold ved en brann i et objekt.	
regulerbart strålerør	Strålerør som manuelt kan åpnes og stenges for å endre strålens form, karakter og vannmengde.	
REI <i>tt</i>	Ytelse til bygningsdel som bevarer sin bæreevne (R), integritet (E) og isolasjonsevne (I) i <i>tt</i> minutter ved standardisert brannprøving.	<i>tt</i> står for antall minutter f.eks. REI 90 eller REI 120.
rekondensering	Kondensering av en gass etter at væsken har rent ut ved et uhell og deretter fordampet.	Benyttes i forbindelse med tiltak ved uhell med farlige væsker og gasser.
rensing	Fjerning eller reduksjon av forurensing.	
repeater - Nødnett	Radioterminal som tar imot og videresender automatisk DMO-trafikk mellom to eller flere radioterminaler.	
reservebelysning	Lys som skal muliggjøre fortsatt virksomhet ved svikt i hovedbelysningen.	
responstid	Tid fra publikum henvender seg til en nødmeldesentral, til første ressurs er fremme på stedet.	Nøyaktig forståelse av starttidspunkt kan variere fra etat til etat.
restrisiko	Den aksepterte risiko som gjenstår etter at risikoreduserende tiltak er gjennomført.	
restverrsnitt	Resterende tverrsnitt av den opprinnelige konstruksjonsdelen etter at de forkullede partiene er trukket fra.	Brukes om trekonstruksjoner utsatt for brann.
restverdiberging	Tiltak som iverksettes for å redusere de materielle konsekvensene av en skade.	
restverdiregning	Bruk restverdiberging.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
retenning	Bruk gjentening.	
retningsskilt	Skilt som angir rømningsretning.	Skiltet kan være enten belyst, gjennomlyst eller etterlysende.
retrettsignal	Bruk tilbaketogsignal.	
RIB	Forkortelse for: Bygningsteknisk rådgiver.	
RIBR	Forkortelse for: Bannsikkerhetsrådgiver.	
RID	Forkortelse for: Règlement concernant le Transport International ferroviaire des Marchandises Dangereuses.	Fransk for: Det internasjonale reglement for transport av farlig gods på jernbane. Finnes som bilag 1 til vedlegg B i konvensjonen om internasjonal jernbanetransport (COTIF).
RIE	Forkortelse for: Elektroteknisk rådgiver.	
riggetid	Tiden fra innsatsstyrken ankommer hendelsesstedet til den har påbegynt innsats på objekt.	
ringgeometri	Rørrangement der fordelerrøret er ringforbundet og leverer vann til grenrørene fra begge sider.	
risiko	Uttrykk for kombinasjon av sannsynlighet for og konsekvens av en uønsket hendelse.	
risikoakseptkriterium	Kriterium som legges til grunn for beslutning om akseptabel risiko.	Risikoakseptkriterier kan uttrykkes med ord eller være tallfestet, eller ved en kombinasjon av disse, for eksempel som ulike soner i en risikomatrise. Akseptabel risiko er risiko som aksepteres i en gitt sammenheng basert på gjeldende verdier i samfunnet og virksomheten. Risikoakseptkriterier kan være basert på myndighetskrav, standarder, erfaring, teoretisk kunnskap og normer.
risikoanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å beskrive eller beregne risiko. Risikoanalysen utføres ved kartlegging av uønskede hendelser, og årsaker til og konsekvenser av disse.	
risikoevaluering	Prosess for å sammenligne beskrevet eller beregnet risiko med gitte risikoakseptkriterier.	Proessen inkluderer også identifisering og dokumentasjon av risikoreducerende tiltak og anbefalinger.
risikoklasse - byggteknisk forskrift	Kategori av byggverk, eller ulike bruksområder i et byggverk, ut fra den trussel en brann kan innebære for skade på liv og helse.	Risikoklassene skal legges til grunn for prosjektering og utførelse for å sikre rømning og redning ved brann.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
risikoklasse - røykventilasjon	Inndeling av risikonivået i klassene "risikoklasse lav", "risikoklasse middels" og "risikoklasse høy".	Høy: Objekter hvor uønskede hendelser kan medføre katastrofale skader på mange mennesker, miljø eller materielle verdier. Middels: Objekter hvor uønskede hendelser kan medføre farlige/kritiske skader på mennesker og/eller miljø, og materielle verdier. Lav: Objekter hvor uønskede hendelser kan medføre en viss fare for begrensede skader på mennesker, miljø og materielle verdier.
risikomatrise	Grafisk fremstilling av størrelse på risiko som funksjon av sannsynlighet og konsekvens.	
risikovurdering	Samlet prosess som består av planlegging, risikoanalyse og risikoevaluering.	
RITS	Forkortelse for: redningsinnsats til sjøs.	RITS er en nasjonal ordning etablert av DSB og gjelder noen utvalgte brannvesen.
RIV	Forkortelse for: VVS-teknisk rådgiver.	
robottelefon	Ikke overvåket alarmoverføring som er avhengig av summetone og framkommelighet i telenettet.	
rom for kortvarig opphold	Rom for personlig hygiene (bad, dusj, WC), rom for vask, tørkerom, entré, gang, trapperom, boder m.v.	
rom for varig opphold	Oppholdsrom, soverom, arbeidsrom og kjøkken	
rombrann	Fullt utviklet brann i et rom.	Rombrann er resultatet av en overtenning.
ROS-analyse	Forkortelse for risiko- og sårbarhetsanalyse.	
RSET	Forkortelse for: Required Safe Escape Time.	Engelsk for: nødvendig rømningstid
rundpumping	Vann som pumpes rundt i en sløyfe for å varme opp vannet.	
rundpumping - ventilering	Innsuging av luft, røyk eller gass gjennom en vifte gjentatte ganger, på grunn av mangel på gjennomstrømning i rommet eller kanalen der vifta er plassert.	
RVR	Forkortelse for: restverdiredning.	Korrekt uttrykk er restverdiberging. Se også redning og berging.
ryddefasen	Oppgaver og arbeid etter at innsatsstedet er gjort tilgjengelig for andre enn innsatsmannskap og fram til det forlates.	
rød sektor	Politiets fargekode for høyre siden av en bygningen sett forfra (hvit sektor).	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
rød sone	Den innerste sonen i et innsatsområde som har meget stor grad av fare, og der det stilles strenge krav til bruk av personlig verneutstyr.	Se også grønn sone og gul sone.
rømning	Prosess der mennesker ved egen hjelp eller assistert av andre forflytter seg eller forflyttes til et sikkert sted.	Se også evakuering.
rømningsplan	Tegning som viser planlagte rømningsveier, fluktveier, og ofte også plassering av slokkeutstyr og manuelle meldere.	Er beregnet for personer som oppholder seg i bygget og inneholder ofte også en kort branninstruks, symbolliste og en markering for "Her står du".
rømningsrute	Vei fra oppholdssted til sikkert sted.	Omfatter både fluktvei og rømningsvei.
rømningszone	Brukes ikke. Se fluktvei og rømningsvei.	
rømningstid	Se nødvendig rømningstid og tilgjengelig rømningstid.	
rømningstrapp	Trapp som inngår i rømningsvei.	
rømningsvei	Én eller en rekke brannceller tilrettelagt for rømning mellom oppholdsrom/branncelle og sikkert sted.	
rømningsveilys	Del av nødlyset (lede- og markeringslys) som identifiserer rømningsveiene og letter rømning.	
røroppheng	Utstyr for bæring av sprinklerrør forankret til bygningskonstruksjon.	
rørsystem, ensidig - sprinkleranlegg	Fordelerrør med grenrør på én side.	
rørsystem, tosidig - sprinkleranlegg	Fordelerrør med grenrør på to sider.	
røyk	Blanding av gasser og aerosoler, inkludert partikler og innblandet luft, som dannes ved forbrenning eller pyrolyse i en brann.	
røyk-, vann- og kjemikaliedykkerbil	Brann- og redningskjøretøy som benyttes av innsatspersonell som spesialenhet som iverksetter og utfører innsats.	
røykavtrekkssystem	Det ordinære ventilasjonssystemet som ved brann kan kobles om til å redusere røykmengden.	Systemet kan bestå av røykavtrekkskanaler, røykkontrollspjeld, røykavtrekksvifte m.m.
røykdetektor	Detektor som påvirkes av forbrenningsprodukter og er en fellesbetegnelse for optisk og ioniserende detektor.	
røykdykker	Person som inngår i innsatsstyrke, og som har særskilt kompetanse og er helsemessig skikket for røykdykking.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
røykdykkerbefal	Person som utpekes for å koordinere og lede store røykdykkerinnsatser med flere basepunkter.	
røykdykkerdepot	Definert område nær brannstedet der røykdykkerbefal, reserverøykdykkere, materiell og utstyr befinner seg.	
røykdykkerlag	Røykdykkerleder og to til fire røykdykkere.	
røykdykkerleder	Røykdykker som sikrer og leder røykdykkere under røykdykkerinnsats, med tilholdssted på basepunkt.	Fellesbetegnelse på kjemikaliedykkerleder og røykdykkerleder er dykkerleder.
røykdykkerline	Line som legges ut ved inntrenging i røykfylte områder for å finne veien ut.	
røykdykkerlogg	Skriftlig eller elektronisk fortegnelse over røykdykkerinnsats.	Røykdykkerlogg skal minst inneholde hvem som er i innsats, hvor de er og hvor lenge de til enhver tid er i innsats.
røykdykking	Innsats i tett brannrøyk, vanligvis innendørs, for å redde liv, helse, miljø og materielle verdier.	
røykens spesifikke lysdempingsareal	Røykens lysdempingsareal som produseres av et prøvestykke i en gitt tidsperiode dividert på prøvestykkets massetap i den samme tidsperioden.	
røykforgiftning	Se narkotisk virkning.	
røykgass	Forbrenningsprodukt i gassform.	
røykgassantennelse	Bruk branngassantennelse.	
røykgassdetektor	Bruk røykdetektor.	
røykkanal	Kanal for transport av røykgasser fra varmeanleggets forbrenningsrom til fri luft, herunder røykrør, anbringer og skorstein.	
røykkontroll	Tiltak som vil hindre eller styre røykspredning i et byggverk.	
røykkontrollspjeld	Spjeld med brannmotstand som brukes for å styre røyken i ventilasjonssystemet. Spjeldet styres ved signaler fra styringsenheten til ventilasjonssystemet.	Klassifisering E tt S. tt angir tiden i minutter som klassifiseringskriteriet tilfredsstilles.
røyklekkasje	Angivelse av hvor utett en bygningsdel er mot gjennomtrengning av røyk fra én side av bygningsdelen til den andre.	
røykluke	Luke, panel, plate eller annen bygningsdel som skal kunne åpnes eller fjernes for å ventilere ut varme og røyk fra bygning i brann.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
røykmotstand	Spjeld eller annen konstruksjon eller trykkdifferanse som gir motstand mot røykspredning.	
røykpipe	Bruk skorstein.	
røykplume	Bruk røyksøyle.	
røykproduksjon	Mengde røyk som produseres i en brann eller en brannprøving.	Røykproduksjon angis i forskjellige enheter.
røykpunkt (matoljer og matfett)	Temperaturen der matfett eller -olje begynner å brytes ned og begynner å ryke.	
røykpunkt (petroleumsprodukter)	Den maksimale høyden av en røykfri flamme fra brensel i en spesifisert lampe med veke.	Engelsk: smoke point Måles vanligvis i millimeter.
røykrør	Rørforbindelse mellom ildsted og skorstein.	
røyksaks	Fenomen som oppstår mellom oppadstigende røyk og avkjølt nedadstigende røyk lenger unna. Røyken nær brannrommet er varm og holder seg oppunder taket, mens den lenger unna brannrommet er kaldere og fyller hele romvolumet.	
røykseksjon	Volum avgrenset av røykskjerm(er).	
røyksjikt	Del av et rom som inneholder så varm røyk at det blir et skarpt skille mellom røyken og lufta for øvrig.	
røykskjerm	Vertikal konstruksjon fra tak eller himling som skal forhindre eller forsinke røyk i å spre seg til andre røykseksjoner samt sikre at røyken samles opp og aktiverer røyklukene tidligst mulig.	Røykskjermene må være tette mot taket. Skjermene må ha en høyde som tilsvarer tykkelsen på det røyksjiktet som forventes slik at røykgassenes stabilitet ivaretas og røyknedfall unngås. Bjelker kan utnyttes som røykskjermer.
røykspjeld	Spjeld med brannmotstand som hindrer røykspredning i ventilasjonskanal. Spjeldet lukkes med signal fra røykdetektor.	Klassifiseres E tt S. tt angir tiden i minutter som klassifiseringskriteriet tilfredsstilles.
røyksøyle	Oppadstigende blanding av røyk og luft fra en brann.	
røyktetthet	I forbindelse med bygningsdeler: bruk røyklekkasje. Se også optisk røyktetthet.	
røykvarsler (1)	Ionisk eller optisk detektor som ved røykutvikling avgir lydsignal, og som er testet og sertifisert i samsvar med kravene i forskrift 26. mars 2010 nr. 489 om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift).	Detektor sammenbygd med alarminnretning som utløses av røyk, og gir alarm med minimum 85 dB(A) lydstyrke 3 m fra detektoren. Kilde: Byggeforskrift 1987 (1987-1997)

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
røykvarsler (2)	Detektor sammenbygd med alarminnretning som utløses av røyk, og gir alarm med minimum 85 dB(A) lydstyrke 3 m fra detektoren.	
røykventilasjon	Tiltak for å fjerne røyk, mekanisk eller ved å utnytte røykens termiske drivkrefter.	
røykvifte	Mekanisk vifte som brukes til å fjerne røyk.	
S (klassifiseringsbetegnelse) (1)	Angir at en dør, port, luke e.l. er selvlukkende.	
S (klassifiseringsbetegnelse) (2)	Angivelse av røyklekkasje for bygningsdeler.	
s ₁ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av røykproduksjon ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
s ₂ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av røykproduksjon ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
s ₃ (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av røykproduksjon ved brannpåvirkning. Se Euroklasse.	
Sa (klassifiseringsbetegnelse)	Angir røyklekkasje i dører og luker bestemt ved brannteknisk prøving med røyk ved romtemperatur (a = ambient temperature).	
SADT	Forkortelse for: selvaksellerende dekomponeringstemperatur	
salveplan	Skriftlig plan som beskriver boring, lading, tenning og dekking av den enkelte salve for å ivareta sikkerheten i samsvar med sprengningsplanen.	
sambandsstruktur	Oppsett av talegrupper, nummerplaner og rettigheter for brukere av samband.	Organisasjonskart for kommunikasjonssystemer med oversikt over alle talegrupper og kallesignaler i Nødnett.
samfunnssikkerhet	Evnen samfunnet har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenninger.	
samlør	Se grenør.	
samsvarserklæring	Egenerklæring om at produktet eller tjenesten har vært gjennom en samsvarsvurdering og at produktet eller tjenesten oppfyller grunnleggende krav.	Utsteder av samsvarserklæringen kan bli bedt om dokumentasjon for å bevise at grunnleggende krav er oppfylt.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
samsvarserklæring for prosjektering	Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig prosjekterende har utført prosjekteringen innenfor sitt ansvarsområde i overensstemmelse med krav og tillatelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.	
samsvarserklæring for utførelse	Skriftlig bekreftelse på at ansvarlig utførende har utført tiltaket innenfor sitt ansvarsområde i overensstemmelse med produksjonsunderlaget, krav til utførelse og tillatelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.	
samsvarsvurdering	Påvisning av at spesifiserte krav knyttet til et produkt, en prosess, et system, en person eller et organ er oppfylt.	
samvirkepartner - redningstjeneste	Offentlige organer, frivillige organisasjoner og private virksomheter og personer som kan bidra med kompetanse, personell, materiell eller infrastruktur under redningsaksjoner.	
samvirkeprinsippet - redningstjeneste	Alle offentlige etater med egnede ressurser for søk og redning plikter å delta i redningstjenesten.	De skal ikke bare dekke utgifter til personell, materiell, planlegging og øvelser, men også stille rådgivningsfunksjoner og redningsrelevante data mv. kostnadsfritt til disposisjon for hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene.
sanering	Se rensing.	
sannsynlighet	I hvilken grad det er trolig at en hendelse vil kunne inntreffe.	Sannsynlighet kan uttrykkes med ord eller som en tallverdi. Frekvens kan brukes i stedet for sannsynlighet ved estimering av risiko.
SAR	Forkortelse for: Search and Rescue.	
SAR-varsling	Umiddelbar varsling av de to andre nødetatene og HRS, fra den nødmeldesentralen som mottar initial melding som tolkes som mulig redningshendelse.	
SCADA - Nødnett	Forkortelse for: Supervisory Control and Data Acquisition.	Sjekker og overvåker infrastrukturen.
SDS - Nødnett	Forkortelse for: Short Data Service.	Tekstmeldinger som kan sendes i TMO mellom radioterminaler, mellom radioterminaler og kontrollrom, og mellom kontrollrom.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
seksjoneringsvegg	Innvendig vegg mellom brannseksjoner med tilstrekkelig brannmotstand til å hindre at en brann kan spre seg.	Utforming og utførelse i fasade og over tak er avhengig av brannvesenets muligheter for å hindre brannsmitte.
seksjonert alarm	Alarm som gis i en del av en bygning samtidig som det gis avventende varsel i en annen del.	
sektor	Geografisk eller funksjonell del av innsatsområde eller avsnitt.	Arbeidet i en sektor ledes av en sektorleder. En sektor kan deles inn i teiger. Termen brukes ikke i forbindelse med innsats på sjø.
sekundær bærende konstruksjon	Konstruksjoner som sikrer stabilitet og bæreevne til deler av byggverket.	Betegner deler av konstruksjonen som kan miste sin bæreevne uten at konstruksjonens hovedbæresystem påvirkes i betydelig grad.
sekundærfunksjon - alarmanlegg	Et alarmanleggs funksjon ut over det å varsle/alarmere, f.eks. stenge dører, kople ut vifter o.l. i et brannalarmanlegg.	
sekundærskade	Skade som oppstår som følge av en bergings- eller redningsinnsats.	F. eks. vannskade i forbindelse med brannslukking.
sekundært utslippssted	Sted eller punkt hvor utslipp av brennbar gass, damp eller væske ikke forventes å skje under normal drift. Dersom det likevel skulle skje, vil det være av kort varighet og med lav frekvens.	Fører vanligvis til sone 2 - gassutslipp.
selvaksellererende dekomponeringstemperatur	Den laveste temperaturen hvor selvaksellererende dekomponering er mulig for et stoff i den emballasjen som benyttes under transporten.	Bestemmelsene for fastsettelse av SADT og følgene av opphetning i lukket beholder, finnes i del II i UN Testmanualen.
selvantennelse	Antennelse av et stoff uten tilførsel av varme utenfra (selvoppvarming).	
selvantennelsestemperatur	Temperaturen der et stoff i kontakt med luft antenner uten ytre varmepåvirkning.	
selvantennende fast stoff	Fast stoff som i kontakt med luft selventenner innen 5 minutter, tilsvarende GHS kategori 1.	
selvantennende væske	Væske som i kontakt med luft selventenner innen 5 minutter eller som antenner eller forkuller et filterpapir innen 5 minutter, tilsvarende GHS kategori 1.	
selvberging	Se selvredning.	
selvopphetende	Brukes om visse stoffer i farlig gods regelverket som varmes opp uten oksygentilførsel.	Se også selvoppvarming.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
selvopphetende stoff	Fast stoff som ved reaksjon med luft får en sterk temperaturøkning, men ikke antennelse i stoffet uten at det er tilført energi.	For evt. inndeling i kategorier og mer detaljert beskrivelse: Se vedlegg 1 i forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen - kriterier for klassifisering.
selvopphetende stoff, kategori 1	Fast stoff som ved reaksjon med luft får en sterk temperaturøkning, men ikke antennelse, i stoffet uten at det er tilført energi. Tilsvarende GHS kategori 1.	
selvopphetende stoff, kategori 2	Fast stoff som i stor mengde ved reaksjon med luft får en sterk temperaturøkning, men ikke antennelse, i stoffet uten at det er tilført energi. Tilsvarende GHS kategori 2.	
selvoppvarming	Temperaturøkning som skyldes eksoterme reaksjoner i selve materialet.	
selvreaktivt stoff	Termisk ustabil stoff som kan undergå en kraftig eksoterm dekomponering selv uten oksygentilførsel (lufttilførsel). Omfatter selvreaktive stoffer som angitt i GHS av type C til F.	
selvredning	Prinsipp om at den nødstilte redder seg selv uavhengig av hendelse og objekt.	
selvslokke	Avslutte forbrenning uten ytre påvirkning.	
selvslokkende	Dette er ikke en materialeegenskap og bør ikke brukes. Se selvslokke.	
semiduplex	Bruk halv duplex.	
sentralapparat	Apparat som mottar, kontrollerer, indikerer og videresender informasjon fra detektorer til alarmgiver eller alarmoverføringssystem.	
sentralvarmeanlegg	Varmeanlegg hvor varmen produseres sentralt og transporteres og fordeles ved hjelp av et varmebærende medium.	
serielysbue	Se lysbue.	
sikkerhetsalarm - Nødnett	Alarm utløst fra en radioterminal for å varsle om at brukeren er i fare.	Radioterminaler kan konfigureres til å sende sikkerhetsalarm til en forhåndsdefinert talegruppe som dedikerte kontrollrom eller radioterminaler monitorerer.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
sikkerhetsdatablad	Følgeskriv som inneholder informasjon om farlige egenskaper og anbefale vernetiltak ved bruk av farlige kjemikalier.	
sikkerhetsforskrift	Bruk sikkerhetsbestemmelse.	Uttrykket benyttes blant annet om sikkerhetsbestemmelser i forsikringsavtaler.
sikkerhetsfunksjoner (petroleumsvirksomhet)	Fysiske tiltak som reduserer sannsynligheten for at en fare- og ulykkessituasjon oppstår, eller som begrenser konsekvensene ved en ulykke.	
sikkerhetslys	Del av nødlys som er lovbestemt og normert for å ivareta sikkerheten ved svikt i normalbelysningen og ved rømning.	
sikkerhetssele	Sele med festeanordning som brukes for forhindre fall.	
sikkerhetssone	Bruk sikkert sted	
sikkerhetssystem (petroleumsvirksomhet)	System som realiserer én eller flere aktive sikkerhetsfunksjoner.	
sikkerhetsventil	Fjærbelastet innretning som automatisk trer i funksjon ved trykk og som har til formål å beskytte tanken mot uakseptabelt indre overtrykk.	
sikkert sted	Område hvor kritiske forhold ikke er eller vil kunne være en trussel for mennesker og dyr.	Dette er vanligvis på terreng i avstand fra brannobjektet eller i annen brannseksjon.
sikring - elektrisitet	Utstyr som ved å smelte en spesielt beregnet del av apparatet bryter strømmen i den kursen apparatet inngår, når strømmen overstiger en viss verdi i tilstrekkelig lang tid.	Strømmen kan også brytes på annen måte.
sikringsbelte	Belte med krok som brukes til å sikre en person mot å falle ned.	
sikringsmann	Person som er tilstede på innsatsområdet og sikrer andre innsatsmannskap.	Se også røykdykkerleder.
sikringslange	Slange med strålerør som er påsatt vanntrykk og som betjenes av røykdykkerleder for å sikre innsatsen.	
sikt	Lengste avstand der man kan se og gjenkjenne et objekt med definert størrelse, lysstyrke og kontrast.	
simplex	Radiosamband hvor det sendes og mottas på samme frekvens. Én kan snakke om gangen.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
sintring	Prosess der partikler av et materiale herder til fast stoff (sintrer) ved oppvarming til temperaturer (under smeltepunktet) hvor partiklene reagerer og binder seg sammen.	
sirene	Akustisk signalhorn.	
SITRAP	Forkortelse for: situasjonsrapport.	
situasjonen under kontroll	Det at innsatsleder har besluttet og erklært at det er stor sannsynlighet for at skadeomfanget er forutsigbart.	
situasjonsrapport	Melding fra skadested om hendelsesforløp og om situasjonen i øyeblikket og forventet utvikling.	
skadebegrensende tiltak	Tiltak som reduserer negative konsekvenser av en uønsket hendelse.	
skadeforebyggende tiltak	Tiltak som reduserer sannsynligheten for en uønsket hendelse.	
skadested	Sted der hendelse som forårsaker skade, har funnet sted.	Stedet kan avgrenses av en indre sperring.
skadestedsleder	Bruk innsatsleder.	
skarp øvelse	Bruk realistisk øvelse.	
skjærebrenner	Utstyr som bruker oksygen og acetylen for å skjære i metall.	
skjærsløkker	Slokkeredskap som bruker vann med meget høyt trykk for å lage hull og slokke.	Til det trykksatte vannet kan det tilsettes et skjæremiddel som gjør at det lettere kan lages hull gjennom stål, betong, laftevegger, o.l.
skog- og utmarksbrann	Brann i skog og annen utmark.	
skogbestand	Skogsareal med ensartede treslag, alder og bonitet.	
skogbrannbil	Brannbil med eller uten pumpe og vanntank som egner seg til kjøring i terreng og som har utstyr spesielt beregnet for slokking av skog- og utmarksbranner.	
skogbrannfareindeks	Mål for sannsynligheten for skogbrann. Angis ved WBKZ-tallet.	WBKZ er forkortelse for Waldbrandkennziffer.
skogbrannindeks	Bruk skogbrannfareindeks.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
skogbrannklasse	Klasse som angir hyppigheten av brann i ulike typer skog og mark.	Klassifiseringen er hentet fra Sverige og kalles ASIO-modellen. Brannfrekvensen relateres i modellen til fuktighets- og næringsforholdene og dermed også til ulike skogtyper. Den bygger på en inndeling av landskapet i fire klasser etter brannhyppighet. Kategoriene tilsvarer følgende brannfrekvenser: A: Brenner aldri. Brannfrekvens på mer enn 300 år. Representative skogtyper er for eksempel sumpgranskog, høgstaudegranskog eller lauvsumpskoger. S: Brenner sjelden. Brannfrekvens på 100-300 år, for eksempel blåbærgranskog, lavurtgranskog. I: Brenner i blant. Brannfrekvens på cirka 100 år, for eksempel bærlyng- og barblandingskoger, gjerne med noe lauvinnblanding. O: Brenner ofte. Brannfrekvens på 40-60 år, for eksempel lavfuruskog.
skogbrannreservestyrke	Frivillig, organisert personell som blir tilkalt for innsats i skog- og utmarksbranner, og som er etablert i henhold til ROS-analyse.	Se også frivillig brannmann.
skogbrannskog	Ungskog av furu som vokser på grunnlendt mark i hellende terreng.	Brann i skogbrannskog sprer seg raskere enn i annen skog og utmark.
skogmark	Grunn som er skogproduserende, eller som etter en samlet vurdering er best egnet for skogproduksjon, og som ikke er benyttet til andre formål.	
skorstein	Vertikal del av røykkanal. En skorstein kan omfatte flere vertikale røykkanaler.	
skorsteinsbrann	Bruk sotbrann.	
skorsteinseffekt	Termisk oppdrift av røyk og gasser i en vertikal kanal.	Opptrer også i f.eks trapperom, heissjakter og andre høye rom.
skumanlegg	Slokkeanlegg med skum som slokkemiddel.	
skumapparat	Håndslukker som inneholder slokkeskum.	
skumbil	Brannbil spesielt utstyrt for å slokke branner med skum.	
skumblander	Armatyr (ejektor) for å blande skumkonsentrat inn i vannet.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
skumforblander	Utstyr plassert i pumpe for å blande inn skumkonsentrat i vannet.	
skumkonsentrat	Væske som blandet med vann og tilsatt luft er beregnet til å danne skum for brannsløkking.	
skumrør	Strålerør utformet slik at luft tilsettes skumvæske og som leverer ferdig slokkeskum.	
skumslokker	Se skumapparat.	
skumtall	Antall ganger volumet øker fra skumvæske til ferdig slokkeskum.	
skumvæske	Homogen blanding av skumkonsentrat og vann i et bestemt blandingsforhold beregnet for å lage slokkeskum.	
skyvestige	Stige som består av flere deler, og som kan forlenges ved å skyve delene.	
slagkraft	Evne til sikker og effektiv innsats.	
slangebil	Brannbil beregnet for transport og utlegging av brannslanger.	
slangebro	Tosidig rampe med plass til slange, formet slik at biler kan kjøre over uten å skade slangen.	
slangekopling	Armaturløsning som brukes til å kople sammen slanger eller slanger og armaturer.	
slangetetter	Muffe som kan klemmes på en slange under trykk for midlertidig tetting av mindre lekkasjer.	
slangetrommel	Trommel til å rulle opp slange på.	
slangeutlegg	System av slanger og armaturer for å bringe vann mellom to punkter.	
slavedetektor	Detektor som er avhengig av en annen detektor (hoveddetektor) for å kunne funksjonere.	
sliping	Fjerning av materiale med et roterende slipeverktøy. Formålet kan være å bearbeide eller planere en overflate, lage fuge for sveising eller å fjerne feil i et metallisk materiale.	
slokke	Bekjempe brann.	
slokkedistrikt	Geografisk område hvor et brannvesen eller en brannstasjon har beredskaps- og utrykningsansvar.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
slokkekriterium	Beskrivelse av nødvendige tilstander eller vilkår for at en brann ikke lenger skal kunne opprettholdes.	
slokkelanse	Se slokkespiker.	
slokkemiddel	Gass, væske eller fast stoff som benyttes til å slokke eller hemme en brann.	Slokkemiddel fungerer enten nedkjølede, adskillende, kvelende eller ved å redusere brenselets brennbarhet.
slokkepulver	Pulver som brukes som slokkemiddel.	Vanlige bestanddeler i slokkpulver er: natriumbikarbonat (NaHCO ₃), kaliumbikarbonat (KHCO ₃), ammoniumfosfat ((NH ₄) ₃ PO ₄) og kaliumklorid (KCl).
slokkeskum	Skum som brukes som slokkemiddel.	Slokkeskum deles inn i tungtskum, mellomskum og lettskum.
slokkespiker	Strålerør som kan slåes eller stikkes gjennom en konstruksjon for å slokke eller begrense brann på den andre siden.	Det brukes også andre benevnelser som slokkespyd eller slokkelanse. Kan også benevnes som tåkespiker, tåkespyd eller tåkelanse. Kan også benyttes til å trenge inn i løse brennbare materialer.
slokkespray	Slokkemiddel i sprayform.	Ofte en engangsbeholder av metall eller plast som inneholder en slokkevæske sammen med en komprimert ikke-brennbar gass. Erstatte ikke påbudt manuelt slokkeutstyr.
slokkespyd	Se slokkespiker.	
slokkestråle	Slokkemiddel, vanligvis vann, som strømmer ut av et munnstykke.	
slokketid	Tiden fra slokking starter til brannen er slokket.	
slokkevannsforsyning	Vannforsyning beregnet for brannsløkking.	
slokkevannskapasitet	Vannmengde per tidsenhet som kan tas ut av en eller flere brannkummer eller ventiler til et objekt eller et område.	Det bør være minst 1,0 bars statisk resttrykk.
slukke	Se slokke.	
sluttmotstand	Bruk endeled.	
sløyfebalansering	Koplingsprinsipp for overvåking av detektor-sløyfe.	
sløyfebasert alarmanlegg	Automatisk brannalarmanlegg	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
sløyfediagram	Diagram som setter hendelsen i sentrum. Til venstre for hendelsen ser man på årsaker (trusler) til hendelsen, samt forebyggende barrierer/tiltak som allerede er på plass. Til høyre har man konsekvensene av hendelsen, dersom den inntreffer, samt de skadebegrensende barrierene/tiltakene.	
sløyfefeil	Feil på detektor-sløyfe i alarmanlegg.	
sløyfeoversikt	Fortegnelse over alarmanleggets sløyfer og deres dekningsområder.	
sløyfetest	Betjeningsfunksjon på sentralapparat for kontroll av detektor-sløyfe.	
Sm (klassifiseringsbetegnelse)	Angir røyklekkasje i dører og luker bestemt ved brannteknisk prøving med røyk ved romtemperatur og røyk ved 200°C (m = medium temperature).	
smelteenergi	Energimengde [J/g] som er nødvendig for at stoffet skal gå over fra fast fase til væskefase.	
smelteledd	Varmefølsomt element som utløser en tiltenkt funksjon ved en bestemt temperatur.	
smeltepunkt	Temperaturen der et rent stoff i fast form og i væskeform er i likevekt under et gitt trykk.	
SMOGRA	Forkortelse for: Smoke Growth Rate.	Indeks som angir hastighet for røykutvikling. Brukes til klassifiseringsformål.
snorkelbil	Brannbil utstyrt med heve- / teleskopbom, med plattform på toppen som er hydraulisk drevet og kan rotere 360°.	
sone 0 - gassutslipp	Område hvor en eksplosjonsfarlig atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke, er tilstede kontinuerlig eller i lange perioder eller med høy frekvens.	
sone 1 - gassutslipp	Område hvor en eksplosjonsfarlig atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke, kan forekomme ved normal drift.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
sone 2 - gassutslipp	Område hvor en eksplosjonsfarlig atmosfære som består av en blanding av luft og brennbare stoffer i form av gass, damp eller tåke, sannsynligvis ikke vil forekomme ved normal drift, men hvis det skulle inntreffe, vil det være av kort varighet og med lav frekvens.	
sonemodell	Brannteknisk beregningsmodell hvor rommet som modelleres, deles inn i to eller tre soner for å simulere røykspredning.	Se også CFD-modell.
sort sektor	Politiets fargekode for baksiden til en bygning.	
sot	Finfordelte partikler, hovedsakelig kull, produsert eller avgitt under ufullstendig forbrenning av organisk materiale.	
sotavsetning	Sot som har festet seg på overflater.	
sotbrann	Forbrenning av sotavsetninger på innsiden av en røykkanal.	
sotbrannmotstand	Evne hos skorstein til å motstå en angitt høy termisk påkjenning.	
sperrepost	Midlertidig sperring som opprettes av politiet for å hindre publikums adgang til innsatsområdet.	
spesifikk brannbelastning	Bruk spesifikk brannenergi.	
spesifikk brannenergi	Brannenergi per arealenhet.	Spesifikk brannenergi kan være relatert til gulvarealet eller til hele omhyllingsflaten, inklusive åpninger.
spesifikk optisk røyktetthet	Optisk røyktetthet multiplisert med en geometrisk faktor.	MERKNAD 1 Den geometriske faktoren er lik $V/(A \cdot L)$, der V er volumet av prøvingskammeret, A er arealet av den eksponerte overflaten til prøvestykket, og L er lysveien.
spesifikk vannpåføringsrate	Mengde vann påført per tidsenhet og areal.	Bruke ofte enheten $[l/min \cdot m^2]$.
spesifikk vanntilførsel	Vanntilførsel per areal.	Måles i volum per tidsenhet og dimensjonerende areal.
spesifikk varmekapasitet	Varmekapasitet per masseenheter.	Typisk enhet er joule per gram kelvin ($J/(g \cdot K)$)
spesifikk varmemerdi	Varmemengde [MJ] som frigjøres ved fullstendig forbrenning av 1 kg masse av stoffet.	Bruk forbrenningsvarme.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
spillolje	Olje med annen kvalitet enn fyringsolje som er på markedet. Vanligvis består spillolje av brukte motor- og industrioljer, og kan være oppblandet med bensin. Flammepunktet må ikke være lavere enn +50 °C.	
splashdrakt	Bruk sprutbeskyttelsesdrakt.	
spontan antennelsestemperatur	Laveste temperatur der det under angitte prøvebetingelser oppnås antennelse ved oppvarming uten annen tennkilde.	
spontanantennelse	Antennelse av et stoff med tilførsel av varme utenfra, men uten tennkilde.	
sporadisk personopphold	Opphold av personer i byggverk eller del av byggverk som skjer av og til og over kortere tid.	Byggverk beregnet for sporadisk personopphold kan f.eks. være lagerbygning, skur, garasje mv. uten fast arbeidsplass.
spredd stråle	Slokkestråle som sprer slokkemidlet for å gi strålen en tiltenkt funksjon. Dette kan være å øke slokkeeffekten, beskytte stråleførere, ventilere, o.a.	
sprengningsplan	Skriftlig plan for hvordan sikkerheten skal ivaretas i forbindelse med sprengning på et bestemt område.	
sprengstoff	Blanding av kjemiske komponenter karakterisert ved at blandingen på meget kort tid kan omsettes til gass under utvikling av meget høye trykk og temperaturer.	Stoff som detonerer.
sprinkler	Bruk sprinklerhode.	
sprinkleranlegg	Automatisk stasjonært slokkeanlegg med den hensikt å slukke eller kontrollere en brann. Består av bl.a. sprinklersentral, røropplegg og sprinklerhoder med vann som slokkemiddel.	
sprinkleranlegg, alternerende	Sprinkleranlegg der rørnett etter valg, fylles enten med vann, luft eller inertgass, avhengig av omgivelsestemperaturen.	Sprinkleranlegg som fungerer som tørt anlegg i vinterperioden og vått anlegg i sommerperioden. Sprinkleranlegget er forsynt med en tørrventil og en våtventil. Tørrventilen kobles inn i vinterperioden og våtventilen kobles inn i sommerperioden. Dette gjøres for å øke sikkerheten i sommerperioden.
sprinkleranlegg, fasade	Sprinkleranlegg som har til hensikt å hindre brannsmitte fra nærliggende bygning, eller å hindre at brann i et nivå sprer seg til et høyere nivå.	Må ikke forveksles med manuelt fasadeslokkesystem.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
sprinkleranlegg, preaction	Sprinkleranlegg der alarmventilen åpnes ved hjelp av et uavhengig deteksjonsanlegg.	Det er i hovedsak to typer. Den ene for å få vann raskt fram, den andre for å sikre mot uønsket utløsning.
sprinkleranlegg, stengeventil	Sluseventil med mekanisk indikator for åpen og stengt posisjon.	Monteres normalt umiddelbart foran alarmventilen, og skal sikres i åpen stilling med reim og lås.
sprinkleranlegg, tørrørsanlegg	Sprinkleranlegg eller deler av sprinkleranlegg der røرنettet er fylt med luft eller inertgass under trykk.	Tørrørsanlegg benyttes kun der temperaturene er slik at det ikke er forsvarlig å benytte vannfylte rør.
sprinkleranlegg, våtrørsanlegg	Sprinkleranlegg eller deler av sprinkleranlegg der røرنettet er fylt med væske.	
sprinklerhode	Dyse for å spre vann som en del av et sprinkleranlegg. Dysen kan være åpen eller utstyrt med en termisk følsom åpningsmekanisme.	Sprinklerhoder kan være tørre eller våte, kan monteres på ulike måter, og kan ha forskjellige spredemønstre.
sprinklerhode, extended coverage	Sprinklerhode som har større tillatt dekningsareal enn standard sprinklerhode.	
sprinklerhodesystem, sikksakk	Arrangement der sprinklerhodene på et grenrør er forskjøvet en halv avstand mellom hodene på samme grenrør i forhold til hodene på det nærmeste grenrør.	
sprinklerkontrollboks	Enhet som gir signal om utløsning av et sprinkleranlegg til et brannalarmanlegg eller brannvesen.	
sprinklerpumpe	Pumpeanlegg, inklusive automatisk startanordning, som utelukkende skal benyttes for å skaffe tilstrekkelig vann eller trykk til sprinkleranlegget.	
sprinklersentral	Samlet arrangement av ventiler, manometre og annet utstyr som er nødvendig for funksjonen til et sprinkleranlegg.	
sprinklerventil	Ventilsett som består av stengeventil og alarmventil med nødvendig tilkoplingsutstyr og manometre.	
sprutbeskyttelsesdrakt	Bekledning som gir sprutbeskyttelse mot kjemikalier i væskeform og fast form og som ikke er gasstett.	
stabilitet - brann	Den statiske bæreevnen av enkeltkomponenter eller system av komponenter som sikrer at bygget ikke mister sin opprinnelige form og i ytterste konsekvens raser sammen, til tross for den reduksjon i bæreevne som brannen forårsaker.	
Stamnett - Nødnett	Delen av nødnettet der hovedsentralene er koblet sammen via overføringssystemer med høy kapasitet.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
standard brannmotstand	Evnen som en konstruksjon eller en del av den (vanligvis bare konstruksjonsdeler) har til å oppfylle påkrevde funksjoner (lastbærende funksjon og/eller brannskillende funksjon) under varmeeeksponering etter standard tid-temperaturkurve for en angitt lastkombinasjon og en angitt tidsperiode.	
standard operasjonell rutine (SOR)	Framgangsmåte basert på konkrete forutsetninger for løsning av enkeltoppgaver under innsats for å optimalisere effektiviteten samtidig som sikkerheten til mannskapene er ivaretatt, og som skal anvendes dersom ingen andre ordre blir gitt.	
standard tid-temperaturkurve	Nominell kurve definert i standarder for å fremstille en modell for fullt utviklet brann i en branncelle.	
standardbrann	Brannutvikling som følger en definert temperaturutvikling over tid i henhold til en anerkjent standard.	
startbrann	Etablert flammebrann i begynnelsen av et brannforløp.	
startbrannrom	Det rommet i et byggverk der brannens arnested er.	
startlinje	Sted der avbrenning begynner.	Startlinjen begynner i et forankringspunkt for å etablere en begrensingslinje.
stasjonær sugeslange	Fast montert rør eller slange med sugesil som brannvesenet kan bruke for å hente vann fra en åpen vannkilde.	
stasjonær vannkilde	Vannreservoar tilrettelagt slik at brannvesenet kan hente slokkevann.	
stasjonært slokkeanlegg	Permanent anlegg for slokking av brann.	
statusmelding - Nødnett	SDS-melding som sendes enten manuelt eller automatisk fra radioterminaler til kontrollrom, og som gir melding om status av operativ betydning.	
steinsprekking	Bruk av teknisk innretning som ved hjelp av krutt eller pyroteknisk ladning sprekker og deler berg eller annet materiale.	
stender	Armaturne som koples til hakestykket i en brannkum og som brannslanger koples til.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
stigebil	Brannbil utstyrt med teleskopisk stige med eller uten kurv på toppen som er hydraulisk eller mekanisk drevet og kan rotere 360°.	
stigerør	Rør som forsyner vann til et høyere nivå.	
stigevange	Vertikal del til en stige hvor stigetrinnene er festet.	
stille alarm	Alarm som kun varsler forutbestemte steder eller personer.	
stillegruppe - Nødnett	En talegruppe hvor det ikke er radiotrafikk.	Hensikten er at man skal kunne motta personlige oppkall uten at man trenger å lytte på den løpende radiotrafikken i en vanlig talegruppe.
stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 1	Stoff som i kontakt med vann avgir gass som spontant antenner eller som utvikler 10 liter eller mer gass pr. kg av stoffet pr. minutt. Tilsvarende GHS kategori 1.	
stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 2	Stoff som i kontakt med vann utvikler 20 liter eller mer gass pr. kg av stoffet pr. time. Tilsvarende GHS kategori 2.	
stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 3	Stoff som i kontakt med vann utvikler 1 liter eller mer, men mindre enn 20 liter, gass pr. kg av stoffet pr. time. Tilsvarende GHS kategori 3.	
stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 1	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med gassutvikling ≥ 1 liter/kg/time.	
stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 2	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med gassutvikling ≤ 1 liter/kg/time men $\geq 0,1$ liter/kg/time, eller stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass kategori 3 med gassutvikling ≥ 1 liter/kg/time.	
stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 3.	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med gassutvikling $< 0,1$ liter/kg/time men $\geq 0,01$ liter/kg/time, eller stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass kategori 3 med gassutvikling < 1 liter/kg/time men $\geq 0,1$ liter/kg/time.	
stokkstige	Stige hvor trinnene er hengslet slik at den kan foldes sammen (og ligne en stokk).	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
storulykke	Hendelse som har en ukontrollert utvikling og som umiddelbart eller senere medfører alvorlig fare for mennesker, miljø eller materielle verdier.	Se også Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften).
strategisk ledelsesnivå	Ledelsesnivå som avgjør graden av beredskap og fastsetter de overordnede målene og rammebetingelsene for innsatsen.	
strategisk nivå - redningstjeneste	Nivå for å lede og koordinere en innsats for å ivareta en virksomhets overordnede interesser for å sikre videre drift og ivareta omdømme.	
strategisk plan	Situasjonsbetinget plan som angir mål og overordnede rammer. Planen utarbeides av den øverste ansvarlige ledelsen og ivaretar samfunnets behov og interesser, og overordnede faglige forhold.	
strømføringsevne (kontinuerlig)	Maksimal verdi av elektrisk strøm som, under bestemte forhold, kan føres kontinuerlig av en leder, et utstyr eller apparat, uten at lederens, utstyrets eller apparatets stasjonære temperatur overstiger en spesifisert verdi.	
strømningsvarme	Energi som transporteres når væsker og gasser beveger seg.	
strømstyrt jordfeilvern	Mekanisk koplingsapparat beregnet på å slutte, føre og bryte strømmer under normal drift samt å åpne kontaktene når reststrømmen (jordfeilstrømmen) når en gitt verdi.	
strømsvekking	Alarmanleggs virkemåte ved at strømstyrken i detektorsløyfen reduseres (fra normal hvilestrøm) når detektorer gir alarm.	
strømøking	Alarmanleggs virkemåte ved at strømstyrken i detektorsløyfen øker (fra normal hvilestrøm) når detektorer gir alarm.	
strålefører	Brannmann som betjener et strålerør.	
strålerør	Armaturløst montert på enden av slangen som reduserer slangens diameter og derigjennom øker vannets hastighet ut av strålerørsmunnstykket.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
strålerørsmunnstykke	Armaturløst montert på enden av strålerøret som reduserer vannføringens diameter og derigjennom øker vannets hastighet ut av munnstykket.	
strålerørstrykk	Vanntrykk ved munningen av strålerør.	
strålevarme	Energi som transporteres i form av elektromagnetiske bølger.	
styresone	Del av et område eller del av et byggverk hvor et automatisk brannalarmanlegg aktiverer branntekniske tiltak.	
styrt evakuering	Prosess der ulike deler av et byggverk blir evakuert i en kontrollert rekkefølge.	De deler der risikoen er forventet å være størst, blir evakuert først.
støkiometrisk blanding	Blanding av kjemiske reaktanter der blandingsforholdet er i overensstemmelse med den spesifikke kjemiske reaksjonsligningen.	
støkiometrisk forbrenning	Forbrenning der ekvivalensforholdet er lik 1.	Se også støkiometrisk blanding.
støtvis slokketeknikk	Teknikk der vannet i en spredt stråle slås raskt av og på for å kjøle ned branngassene i et rom med så lite vann som mulig.	
støveksplasjon	Eksplasjon som oppstår når små partikler av fast stoff, finfordelt i gass, reagerer med gassen under varmeavgivelse.	Som oftest vil gassen være luft og reaksjonen en forbrenning.
støveksplasjonsområde	Området mellom nedre og øvre støveksplasjonsgrense.	Området varierer med blant annet temperatur, trykk og støvkornenes størrelse.
stående styrke	Personell med vaktordning og umiddelbar utrykningsplikt.	
sublimasjon	Faseovergangen direkte fra fast form til gassform uten å gå via flytende form.	
sublimeringsvarme	Varmeenergi som kreves for å endre en masseenheter av et materiale fra fast fase til gassfase ved en gitt temperatur.	Typisk enhet er kilojoule per gram (kJ/g).
substrat	Bruk underlag.	
sugefilter	Filter som er montert på sugesiden på pumpen som en sikkerhet mot å få uønskede gjenstander inn i pumpen.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
sugekurv	Kurv som monteres utenfor sugesilen på en sugeslange som en ekstra sikkerhet mot uønskede gjenstander.	
sugesil	Innretning som er montert på enden av en sugeslange for å hindre uønskede gjenstander i å komme inn i den.	
sugeslange - vannlevering	Slange beregnet til bruk på pumpens sugeside, dvs. mellom en åpen vannkilde og pumpen.	
sugeslange - ventilering	Slange beregnet til bruk på en viftes sugeside.	Slangen må være formfast.
svakt antennelig materiale	Relativt begrep for antennelighet knyttet til spesifikke branntekniske prøvingsmetoder og klassifiseringskriterier.	Et materiale klassifiseres som svakt antennelig når det er testet og klassifisert i henhold til norsk standard NS 3919.
svart begrensingslinje	Avbrent område der vegetasjonen er brent bort slik at brannspredning med sikkerhet ikke kan skje.	
sveiseloppe	Glødende metallpartikkel oppstått ved sveising.	Slike glødende partikler kan inneholde nok energi og temperatur til å antenne lettantennelige materialer. Tilsvarende fenomen forekommer også ved andre former for varmt arbeid.
sveising	Sammenføyningsmetode der grunnmaterialet og/eller tilsettmaterialet smelter.	
svi	Forandre overflaten på et materiale ved begrenset forkulling på grunn av varme.	
synsfaktor	Den andelen av varmestrålingen som forlater ett objekt og som treffer ett annet objekt.	Dette begrepet brukes for eksempel ved beregning av strålevarmepåkjenning ved brann.
systemrevisjon	Systematisk gransking av virksomheten for å fastslå at internkontrollaktivitetene og resultatene av dem stemmer overens med internkontrollsystemet, og at internkontrollaktivitetene er hensiktsmessige for å oppnå virksomhetens mål for miljø og sikkerhet.	
særskilt brannobjekt - kategori a	Bygninger og områder hvor brann kan medføre tap av mange liv.	
særskilt brannobjekt - kategori b	Bygninger, anlegg, opplag, tunneler og lignende som ved sin beskaffenhet eller den virksomhet som foregår i dem, antas å medføre særlig brannfare eller fare for stor brann, eller hvor brann kan medføre store samfunnsmessige konsekvenser.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
særskilt brannobjekt - kategori c	Viktige kulturhistoriske bygninger og anlegg.	
særskilt brannobjekt - type a	Bygninger til opphold for et større antall mennesker hvor brann kan medføre mer enn alminnelig fare for tap av menneskeliv.	
særskilt brannobjekt - type b	Bygninger, anlegg, opplag o.l. som ved sin beskaffenhet eller den virksomhet som foregår i dem, antas å medføre særlig brannfare eller fare for stor brann, eller hvor brann kan medføre store konsekvenser.	
særskilt brannobjekt - type c	Større industrielle bedrifter.	
særskilt brannobjekt - type d	Bygninger som har kulturhistorisk eller lignende samfunnmessig verdi.	
særskilt brannobjekt - type e	Område som er særskilt anlagt til bruk for et større antall mennesker, og hvor brann lett kan få store konsekvenser, herunder campingplasser, lystbåthavner, idrettsanlegg, plasser for møtevirksomhet o.l.	
særskilt brannobjekt (1)	Alle typer brannobjekter som omfattes av brannvernloven § 22.	
særskilt brannobjekt (2)	Alle typer brannobjekter som omfattes av brann- og eksplosjonsvernloven §13.	
søksområde	Definert område hvor søk settes inn.	Se også: innsatsområde
søksteig	Begrenset del av søksområde.	Se også: teig
sårbarhet	Manglende evne hos et analyseobjekt til å motstå virkninger av en uønsket hendelse og til å gjenopprette sin opprinnelige tilstand eller funksjon etter en hendelse.	
t_{L50}	Dødelig eksponeringstid 50. Eksponeringstid for en konstant konsentrasjon av giftgass eller røykgass som forårsaker at 50 % av en populasjon av en gitt art dør.	
Ta (klassifiseringsbetegnelse)	Angivelse av en taktekkings evne til å beskytte underlaget mot antennelse utenfra og evnen til å begrense brannspredning.	
takstige	Stige av samme konstruksjon som hakestige, beregnet for å klatre på tak.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
taktekning	Øverste lag av takkonstruksjonen.	Det laget eller de lagene som inngår i værbeskyttelsen.
taktisk avbrenning	Planlagt og organisert avbrenning av vegetasjon under pågående skog- eller utmarksbrann.	Hensikten er å hindre eller forsinke brannspredning i forbindelse med pågående skog- eller utmarksbrann. Tiltaket skal inngå som del av innsatsplanen.
taktisk brannetterforskning	Innhenting av opplysninger fra brannlidt, vitner og annet som kan belyse forhold omkring brannen.	
taktisk ledelsesnivå	Ledelsesnivå som avgjør hvor innsatsen skal settes inn, og hvordan ressursene skal brukes for å nå målene for den gitte sektor.	
taktisk nivå - redningstjeneste	Nivå for å lede og koordinere bekjempelse og ivaretagelse på eller nær innsatsområdet for å forhindre eller redusere skade på eller tap av mennesker, ytre miljø og økonomiske konsekvenser.	
taktisk plan	Plan som taktiske ledere utarbeider for den pågående innsats innenfor sitt ansvarsområde, avsnitt, sektor eller teig.	
talegruppe	Definert gruppe med terminaler som brukes til kommunikasjon mellom flere brukere.	Virker som en kanal i et analogt samband.
tankbil	Bil som frakter slokkevann/skumkonsentrat.	
tankrom (1)	Branncelle som utelukkende brukes til lagring av flytende brensel for bygningens drift.	
tankrom (2)	Brannherdig eller branntrygt rom som utelukkende brukes til lagring av olje på tank.	
taus alarm	Bruk stille alarm.	
taustige	Stige med tau som vanger og med trinn av treverk eller lettmetall.	
TBS - Nødnett	Forkortelse for: transportabel basestasjon.	Benyttes for å etablere midlertidig dekning i områder hvor det er svak eller ingen dekning fra Nødnett, styrke dekning eller kapasitet ved planlagte hendelser, eller reetablere dekning fra basestasjoner som har lengre utfall.
teig	Geografisk eller funksjonelt område hvor ett klart definert innsatslag arbeider under én lagleder.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
teknisk brannetterforskning	Undersøkelse av brannsted, undersøkelse av sikret materiale og vurderinger som ved hjelp av tekniske og vitenskapelige metoder kan lede fram til en bestemmelse av arnested og brannårsak.	
teknisk brannsikringstiltak	Passivt eller aktivt brannsikringstiltak som er installert eller bygd inn i objektet.	
teknisk kontrollorgan	Foretak, offentlig organ el. som har rett til å drive samsvarsvurdering av produkt som andre har utviklet.	Myndighetene kan etter søknad peke ut et organ som teknisk kontrollorgan.
teknisk sprengning	Annen sprengning enn bergsprengning, slik som sprengning ved smelteverk, seismikksprengning, bruk av sprengstoff ved skjøting av linjer eller kutting av trær, undervannssprenging samt demolering av byggverk eller faste installasjoner som ikke kan medføre risiko for liv, helse eller materielle verdier.	
temperaturanalyse	Prosedyre som følges for å bestemme temperaturutviklingen i en bygningsdel på grunnlag av termiske påvirkninger (netto varmestrøm) og bygningsdelenes og eventuelle brannbeskyttende materials egenskaper.	
tenne	Se antenne.	
tennkilde	Bruk antenneskilde.	
tennpunkt	Bruk antennestemperatur.	
tenntemperatur	Bruk flammepunkt.	
tennvernende kledning	Kledning som praktisk talt helt består av ubrennbart materiale og som ved brannprøving etter fastsatt metode i minst 10 minutter hindrer antennelse av brennbart materiale bak kledningen.	
termisk barlast	Svensk uttrykk som benyttes i forbindelse med slokking av branner.	Stoff eller materiale som påføres en brann i store nok mengder og form slik at det tar opp større effekt enn det en brann produserer. Termen brukes ikke i Norge.
termisk dekomponering	Prosess der varmpåvirkning eller forhøyet temperatur i et objekt fører til endringer i kjemisk sammensetning.	Dette er ikke det samme som termisk nedbrytning.
termisk detektor	Bruk varmedetektor.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
termisk diffusivitet	Varmeledningsevne dividert på produktet av densitet og spesifikk varmekapasitet.	Beskriver hvor hurtig varmen sprer seg i et materiale (varmespredningshastighet). Størrelsen brukes i beregning av varmetransport gjennom faste stoffer. Typisk enhet er kvadratmeter per sekund (m^2/s).
termisk isolasjonsevne	Bruk varmeisolasjonsevne.	
termisk lagdeling	Det at væske eller gass med forskjellig temperatur danner sjikt over hverandre der det er høyest temperatur øverst.	
termisk nedbrytning	Prosess der varmepåvirkning eller forhøyet temperatur i et objekt fører til forringelse av en eller flere egenskaper.	Egenskapene kan for eksempel være fysiske, kjemiske eller elektriske. Dette er ikke det samme som termisk dekomponering.
termisk oppdrift	Drivkrefter i oppadstigende luft eller gasstrømmer som skyldes temperaturforskjeller.	
termisk påvirkning	Påvirkning på en konstruksjon beskrevet ved netto varmestrøm til bygningsdelene.	
termisk runaway	Ukontrollerbar varmeutvikling som endrer forholdene på en måte som forårsaker en ytterligere økning i temperatur og akselererende varmespredning.	Brukes ofte i forbindelse med batterier hvor prosessen starter i en celle og sprer seg til naboceller.
termisk rømling	Bruk: termisk runaway	
termisk sjiktning	Bruk termisk lagdeling.	
termisk skjæring	Metode der metall blir skåret under smelting eller forbrenning.	
termisk spenning	Mekanisk spenning som oppstår i fast materiale ved temperaturendring.	
termisk sprøyting	Overflatebehandling der et materiale smeltes og sprøytes på et annet grunnmateriale, eller hvor grunnmaterialet varmes opp og et pulver sprøytes på.	
termisk stråling	Bruk varmestråling.	
termisk treghet	Se varmeopptaksevne.	
termisk tykt materiale	Fast stoff der temperaturøkningen er neglisjerbar på den ene siden når materialet eksponeres for en varmefluks på den motsatte siden.	Denne oppførselen avhenger av eksponeringstiden, nivået til varmefluksen, og materialegenskapene til det faste stoffet. Se også termisk tynt materiale.
termisk tynt materiale	Fast stoff der temperaturgradienten inne i materialet er neglisjerbar ved eksponering for en varmefluks.	Denne oppførselen avhenger av eksponeringstiden, nivået til varmefluksen, og materialegenskapene til det faste stoffet. Se også termisk tykt materiale.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
termisk ventilering	Bruk av drivkreftene i oppadstigende luft- eller gasstrømmer til ventilering.	
termofil mikroorganisme	Mikroorganismer som har optimale leve- og vekstvilkår ved høye temperaturer, dvs. over 45 °C og typisk i området 50-65 °C.	
termokamera	Kamera som registrerer elektromagnetiske bølger i det infrarøde området.	
termokontakt	Bruk varmedetektor.	
TETRA - Nødnett	Forkortelse for: Terrestrial Trunked Radio	TETRA og er en åpen radioteknisk standard som har fokus på de kritiske kommunikasjonsbehovene til nød- og beredskapssetater. TETRA er spesifisert av den europeiske standardiseringsorganisasjonen European Telecommunications Standards Institute.
tettepute	Utstyr som brukes til å tette eller redusere lekkasjer fra rør, tanker eller annen beholder, som for eksempel oppblåsbare puter eller sylindere.	
tettsted	Tettbebyggd område med minst 200 bosatte der avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter.	Tettsted avgrenses uavhengig av administrative grenser. Statistisk sentralbyrå utgir oversikt over tettsteders størrelse.
thermal runaway	Bruk: termisk runaway	
tid til antennelse	Varigheten av eksponering av et prøvestykke for en definert tennkilde som er nødvendig for å starte vedvarende forbrenning ved spesifiserte betingelser.	
tid-temperaturkurve	Tidsavhengig variasjon i temperatur som angitt i en standard prøvingsmetode for brannmotstand.	
tilbaketogsignal	Signal som automatisk blir gitt av pusteluftapparatet for å varsle at tilbaketrekking til sikkert sted av røykdykkerlaget skal starte.	
tilbaketogsignalgiver	Del av et pusteluftapparat som gir tilbaketogsignal.	
tilfluktssted	Bruk midlertidig sikkert sted.	
tilførselsslange	Slange som er påsatt vanntrykk mellom brannpumpe og grenrør.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
tilgjengelig rømningstid	Tid fra brannstart til ett eller flere kritiske forhold inntreffer.	Nødvendig rømningstid er tiden det tar å rømme en bygning. Sikker rømning forutsetter at tilgjengelig rømningstid er vesentlig lengre enn nødvendig rømningstid. Differansen mellom tilgjengelig rømningstid og nødvendig rømningstid er et uttrykk for sikkerhetsnivået og benevnes sikkerhetsmargin.
tillatt maksimal-/minimaltemperatur (ts)	Produsentens angivelse av den maksimale/minimale temperatur som utstyret er konstruert for.	
tillatt maksimaltrykk (ps)	Produsentens angivelse av det maksimale trykk som utstyret er konstruert for.	Trykket er spesifisert på et sted som produsenten har fastsatt. Dette må være der hvor sikkerhetstilbehøret er montert, eller på den øverste del av utstyret, eller dersom disse stedene ikke er egnet til hvert annet spesifisert sted.
tilluftsantennelse	Fet gassblanding av branngasser som ved innblanding av luft inne i brannrommet antenner ved øvre eksplosjonsgrense.	
tilluftstenning	Bruk tilluftsantennelse.	
tilluftsåpning	Åpning for å sikre tilluft slik at termisk røykventilasjon gjennom røyklukene kan opprettholdes.	Åpningene kan være vinduer, dører eller luker som kan åpnes automatisk eller manuelt. Luke, panel, plate eller annen bygningsdel som skal kunne åpnes eller fjernes for å ventilere ut varme og røyk fra bygning i brann.
tilsett materiale	Sveiseelektroder, sveisetråd, materiale for termisk sprøyting og materiale for lodding.	
tilsiktet uønsket handling	Uønsket hendelse som forårsakes av en aktør som handler med hensikt.	
tilsyn	Det å påse at bestemmelser gitt i eller i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven følges (overvåkning/kontroll). Tilsynet omfatter også eventuell reaksjon etter tilsynet.	
tilsyn, anmerkning	Forhold som en tilsynsetat mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.	Virksomhetens manglende etterlevelse av egne regler som er strengere enn lovkravene, vil fra tilsynsetatenes side ikke betraktes som et avvik, men kan omtales som en anmerkning.
tilsyn, avvik	Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
tiltakshaver	Den tiltaket (i en byggesak) utføres på vegne av.	Tiltakshaver er ansvarlig for at tiltaket blir utført i samsvar med myndighetskrav. Begrepet erstatter tidligere «byggherre», men omfatter en videre krets.
tiltaksklasse - byggesak	Inndeling av oppgaver i tiltaket basert på vanskelighetsgrad, kompleksitet og konsekvenser av mangler og feil.	
tjæresot	Bruk beksot.	
TMO - Nødnett	Forkortelse for: Trunked Mode Operation.	Radiotrafikken skjer via TETRA-nettet. Kalles også Trunked modus. Når radioterminal er tilkoblet nødnettet, er den i TMO.
todetektoravhengighet	Prinsipp for et brannalarmanlegg der det kreves signal fra to detektorer i samme dekningsområde for å aktivisere ønsket funksjon.	
tonevarsler	Akustisk signalorgan.	
topografisk styrt brann	Brann hvor terrenget er bestemmende for brannens videre utvikling.	Brannen har tilstrekkelig tilgang på brensel og høy nok temperatur.
toppbrann	Skogbrann som beveger seg fra trekrone til trekrone, til dels uavhengig av skogbrannen nede på bakken, med normal spredningshastighet 30-40 meter per minutt.	
tosløyfeavhengighet	Koplingsprinsipp hvor signal fra to detektorer i samme dekningsområde kreves for å aktivisere ønsket funksjon.	
tosonemodell	Brannsimuleringsmodell som definerer forskjellige soner i en branncelle: øvre lag, nedre lag, brannen og dens røyksøyle, utvendig gass og yttervegger, og i det øvre laget forutsettes jevn gasstemperatur.	
total varmefluks	Summen av konvektiv varmefluks og varmestralingsfluks.	Enheten er watt per kvadratmeter (W/m ²).
totalbrann	Brann som omfatter et helt byggverk.	Ved totalbrann i en bygning er de fleste rom i fullt utviklet brann samtidig som bygningen er omspent av flammer utvendig.
totalvarmefluksmeter	Instrument som måler total varmefluks.	
transient flammelengde	Den lengden en flamme har i øyeblikket målt fra et fast punkt.	Det faste punktet kan være flammens rot, øvre vinduskarm når flammer kommer ut av vindu, takflate, osv.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
transmisjon - Nødnett	Overføring av data- og taletrafikk i nødnettet.	Dette inkluderer både radiolinjer og faste linjer.
transmittans	Forholdet mellom den lysintensiteten som slipper gjennom og innfallende lysintensitet.	Transmittans gjennom røyk er det inverse av optisk røyktetthet. Transmittansen er en dimensjonsløs størrelse, og blir vanligvis uttrykt i prosent.
trapperom - branntrygt	Lukket trapperom utført som branntrygt rom uten forbindelse til kjeller.	
trapperom - lukket	Trapperom som har forbindelse til bruksenhet bare gjennom korridor eller mellomliggende rom, og som er lukket med dør B 30 S eller F 30 S mot korridor.	
trapperom - røykfritt	Branntrygt trapperom med forbindelse til bruksenhet bare gjennom rom åpent mot det fri (f.eks. balkong).	
trapperom - åpent	Trapperom som har direkte forbindelse gjennom dør til bruksenhet.	
trapperom Tr 1	Trapperom som har direkte forbindelse gjennom dør til bruksenhet.	Tilsvare trapperom - åpent
trapperom Tr 2	Trapperom som har forbindelse til bruksenhet gjennom rom utført som egen branncelle. Slikt rom kan være korridor. Trapperom Tr 2 kan ha forbindelse til kjeller gjennom brannsluse.	Tilsvare trapperom - lukket
trapperom Tr 3	Trapperom som har forbindelse til bruksenhet gjennom mellomliggende rom utført som egen branncelle. Det mellomliggende rommet må være åpent mot det fri eller det må være andre anordninger som hindrer røykspredning til trapperommet. Trapperom Tr 3 kan ikke ha forbindelse til kjeller.	Se også trapperom - røykfritt og trapperom - branntrygt.
travelling fire	Engelsk uttrykk for brann som forflytter seg.	Begrepet benyttes på brann som forflytter seg eller sprer seg fra et begrenset område til annet begrenset område.
tredjegradsforbrenning	Brannskade i hud som oppstår ved ytre varmepåvirkning, og som gir fast, læraktig hud der følelsen er opphevet.	
trippelvarsling	Umiddelbar varsling av de to andre nødetatene fra den nødmeldesentralen som mottar første melding om en hendelse som krever innsats fra alle nødetatene.	
trykkavlastning	Ventilering ut fra lukkede rom via hull, åpninger eller ettergivende flater.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
trykkavlastningsflate	Areal i vegg som er svakere bygningsmessig enn resten av rommet/bygget, og som skal tjene som trykkavlastning dersom en eksplosjon inntreffer.	
trykkbeholder	Fellesbetegnelse på gassflasker, sylindre (tubes), trykkfat, lukkede beholdere for nedkjølt gass, metall hydrid lagringssystemer og gassflaskebatterier.	
trykkforsterkningspumpe - slangeutlegg	Pumpe som er satt inn i et slangeutlegg, og som sørger for at trykket i slangeutlegget økes.	
trykkforsterkningspumpe, sprinkleranlegg	Bruk trykkøkingspumpe.	
trykkholderpumpe, sprinkleranlegg	Pumpe for å sikre overtrykk oppstrøms kontrollventil, slik at sprinklerpumpene ikke startes unødvendig.	
trykkluftskum	Slokkeskum der både skumkonsentrat og luft tilsettes vannet før blandingen trykkes inn i brannslangen, slik at brannslangen transporterer ferdig blandet skum.	
trykkpåkjent utstyr	Beholdere, rørsystemer, sikkerhetstilbehør og annet trykkpåkjent tilbehør. Trykkpåkjent utstyr omfatter også eventuelle komponenter som er festet til trykkpåkjente deler, som flenser, stusser, koblinger, understøttelser, løfteører m.m.	
trykksatt stoff	Annet fast, flytende eller gassformig stoff eller stoffblanding enn brann- og eksplosjonsfarlig stoff, som er under trykk og som derved kan representere en fare ved ukontrollert utslipp.	
trykkslange	Slange til framføring av væske eller gass under trykk.	
trykkøkingspumpe, sprinkleranlegg	Automatisk Pumpe som leverer vann til et sprinkleranlegg fra en høydetank eller en vannverksledning.	
tungt antennelig materiale	Relativt begrep for antennelighet knyttet til spesifikke branntekniske prøvingsmetoder og klassifiseringskriterier.	Anvendt om bygningsdeler og kledninger i byggeforskrift 1949 og byggeforskrift 1969. Anvendt om materialer i ventilasjonskanaler i veiledning til byggeforskrift 1987 og veiledning til byggeforskrift 1997.
tungtskum	Slokkeskum med skumtall lavere enn 20.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
turbulens	Uregelmessig bevegelse i væske eller gass.	Innen fluiddynamikk er turbulens forbundet med et kaotisk strømningsregime hvor partiklenes hastighet eller retning endres tilfeldig. Se også turbulent strømning.
turbulent strømning	Om væske eller gass i bevegelse: voldsom, uregelmessig strømning.	Det motsatte av laminær strømning.
tverrgående ventilering	En termisk ventilering gjennom sammenhengende åpning i takflaten fra gesims til gesims.	Benyttes for utlufting av røyk og varme i forbindelse med innsats ved brann.
tyfon	Akustisk signalhorn drevet med trykkluft.	
typegodkjenning	Godkjenning av et produkt basert på grundige undersøkelser av ett eller få eksemplarer av produktet.	
tømmingstrykk	Det største trykk som faktisk oppstår i tanken når den tømmes under trykk.	
tørrdestillasjon	Oppvarming og destillasjon av fast stoff uten tilgang på luft.	
tørrkoking	Overoppheting av kokekar eller stekepanne med innhold.	
tørt stigerør	Stigerør uten vann.	
TØUT	Forkortelse for: taktisk øvelse uten tropper.	
tåkelanse	Se slokkespiker.	
tåkespiker	Se slokkespiker.	
tåkespyd	Se slokkespiker.	
tåkestråle	Vannstråle i form av vanntåke.	
tåkestrålerør	Strålerør som leverer vanntåke.	
ubemannet brannstasjon	Brannstasjon med kjøretøyer og utstyr og som er helt eller delvis uten fast bemanning.	
ubrennbar	Ikke i stand til å brenne under gitte betingelser.	I noen regelverk er et materiale klassifisert som ubrennbart, selv om det er i stand til å brenne, forutsatt at forbrenningsvarmen er under en definert verdi.
ubrennbart materiale (1)	Materiale som ikke er i stand til å brenne under gitte prøvebetingelser (ISO 1182).	
ubrennbart materiale (2)	Materiale som ved prøving fyller kravet til ubrennbarhet.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
udyktiggjøring	Tilstand der man er ute av stand til å gjennomføre en gitt handling.	Et eksempel på en gitt handling er å gjennomføre rømming fra en brann.
ufullstendig forbrenning	Forbrenning der det ikke er tilstrekkelig oksygen og/eller det ikke er høy nok temperatur til at alle kjemiske bindinger i brennstoffet kan brytes. Avgir CO (karbonmonoksid) og uforbrente hydrokarboner.	
uhell	Tilfeldig, uønsket hendelse med små konsekvenser.	
UIC	Forkortelse for: International Union of Railways.	
ukontrollerbar brann	Brann som ikke kan kontrolleres med tilgjengelige slokkeressurser.	
ulmebrann	Forbrenning i et fast materiale uten flamme og uten utsendelse av lys fra forbrenningssonen.	
ulming	Se ulmebrann.	
ulykke	Tilfeldig større skade eller alvorlig uhell.	
ulykkeslast	Last som en konstruksjon kan utsettes for ved uriktig bruk, teknisk svikt eller uønsket ytre påvirkning.	
underlag	Materiale under en overflate.	Eksempler på underlag: Gipsplater under tapet, og fibersementplater under et gulvbelegg. Brukes i prøvingsammenheng.
undersentralapparat	Sentralapparat som er tilknyttet et annet sentralapparat (hovedsentralapparat) i et lokalt alarmsystem som består av flere alarmanlegg.	
undertrykksutlufting	Utlufting av røyk ved hjelp av sug fra vifter.	
underventilert brann	Ventilasjonsstyrt brann der lufttilførselen er så liten at brannutviklingen avtar.	
universell utforming	Utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig.	
UN-nummer	Det firesifrede identifikasjonsnummeret som stoffet eller gjenstanden har i FNs regelverksmal.	
unødig alarm	Alarm i god tro, alarm som skyldes feil i utløsning, teknisk feil, osv (uten at brann har oppstått).	
uproduktiv skog	Skog med tilvekst mindre enn 0,12 m ³ per dekar i året.	
urban tauredning	Redning der det er nødvendig å benytte klatreutstyr i byggverk.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
USAR	Forkortelse for: Urban Search and Rescue	Søk og redning i sammenraste byggverk.
Ut1 (klassifiseringsbetegnelse)	Utvendig overflate som er svakt antennelig og svakt varmeavgivende.	
Ut2 (klassifiseringsbetegnelse)	Utvendig overflate som er normalt antennelig og normalt varmeavgivende.	
utalarmering	Utkalling av ressurser og mannskaper for innsats.	
utalarmeringsordning	Den rutine som nødalarmersentralen har fått fullmakt fra brannsjefen til å iverksette ved nødmelding.	
utelukkelsesmetode	Bruk eliminasjonsmetode.	
utlufting	Se ventilasjon av røyk og varme.	
utløsningsareal	Område som skal simuleres utløst i beregningsprogram for å bestemme sprinkleranleggets behov for vannmengde og trykk.	
UTM	Forkortelse for: Universal Transverse Mercator.	UTM er et todimensjonalt koordinatsystem for å angi posisjoner på jordoverflaten.
utmark	Udyrket mark som ikke regnes som innmark.	
utreder - forsikring	Person som arbeider for forsikringsselskap for å avsløre mulig forsikringsvindel.	
utrykning	Rask forflytning med utrykningskjøretøy der utrykningssignal benyttes.	Utrykningssignal er blått varsellys og eventuelt sirene.
utrykningsinstruks	Forhåndsbestemt bindende utrykningsrutine.	
utrykningskjøretøy	Spesialbygd kjøretøy beregnet for bruk hos nødetater, eller andre som er berettiget, for å bedre hurtighet og fremkommelighet i trafikken.	Utrykningskjøretøyer er utstyrt med sirene og blått varsellys.
utrykningsleder	Leder av egen innsatsstyrke fra alarm er mottatt til innsats iverksettes.	
utrykningsrutine	Plan for hvilket personell og materiell som skal inngå i førsteutrykning.	
utrykningstid	Tid fra innsatsstyrken har mottatt den første meldingen til den ankommer skadestedet. Utrykningstiden er summen av forspenningstiden og kjøretiden.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
utvendig brannkurve	Nominell tid-temperaturkurve beregnet for utsiden av skillende yttervegger som kan bli utsatt for brann fra forskjellige deler av fasaden, dvs. direkte fra innsiden av den aktuelle branncellen eller fra en branncelle under eller inntil den aktuelle ytterveggen.	
utvendig konstruksjonsdel	Konstruksjonsdel som er plassert utenfor bygningen, og som kan bli eksponert for brann gjennom åpninger i bygningens ytterflate.	
utviklingsfase	Stadium i brannutviklingen fra brannstart til overtenning eller overmetting.	
uønsket hendelse	Hendelse som kan medføre tap av verdier.	Tap av verdier kan gjelde for eksempel liv/helse, miljø, materielle verdier, funksjoner, samfunnsverdier eller omdømme. En uønsket hendelse kan være både tilsiktet (sikring/ Security) og utilsiktet (sikkerhet/ Safety)
vagabonderende strøm	Strøm som av ulike grunner, som for eksempel isolasjonssvikt, går fra faseleder via en ledende bygningsdel til en annen faseleder eller jord.	Populæruttrykk: Strøm på ville veger. Ledende bygningsdel kan være: vannledning, armering, ventilasjonsrør etc.
vaktlag	En innsatsstyrke som består av en leder og innsatspersonell og som er beskrevet i standard operasjonelle rutiner (SOR).	Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen av 2002 krever at et vaktlag består av en leder og minst tre brannkonstabler/røykdykkere.
vakuumentil	Fjærbelastet innretning som automatisk trer i funksjon ved trykk og som har til formål å beskytte tanken mot uakseptabelt indre undertrykk.	
vannforstøvende strålerør	Bruk tåkestrålerør.	
vannforsyning	Den vannmengde per tidsenhet som kan tas ut fra et vannledningsnett.	Måles i volum per tidsenhet og kan variere.
vannføring	Den vannmengden som strømmer gjennom et tverrsnitt per tidsenhet.	I kanal, rør, slanger, vassdrag, mm. Måles i volum per tidsenhet.
vannkanon	Fastmontert eller løst strålerør som kan levere minst 800 liter vann per minutt og har ekstra lang kastelengde.	
vannlevering	Vann som leveres, uavhengig av på hvilken måte.	
vannlevering med pumper	Transport av vann til eller innenfor brannstedet ved hjelp av slangeutlegg og én eller flere pumper.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
vannlevering med tankbil	Transport av vann til brannstedet ved hjelp av brannbiler eller vanntankbiler.	
vannpåføringsrate	Mengde vann påført per tidsenhet.	Brukes ofte enheten [l/min].
vanntetthet	Antall liter slokkevann som tilføres brannsonen per kvadratmeter og minutt.	Inngår som en parameter i beregningsgrunnlaget for sprinkleranlegg. Enheten er vanligvis mm/min.
vanntilførsel	Den mengden vann per tidsenhet som kan strømme frem til der det skal brukes.	Ved brann er dette den mengden vann som strømmer gjennom slangeutlegg.
vanntåke	Dråpedusj hvor 90 % av mengden av vannet har en diameter mindre enn 1000 mikrometer (1 mm), målt i den groveste delen av dråpedusjen, i et plan 1 m fra dysen.	Vanntåke er en oversettelse av det engelske begrepet watermist.
vannvegg	Vertikal barriere av vann som skal hindre brannspredning.	Kan dannes ved å bruke spesielt utstyr på brannslangen.
varme arbeider	Bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild eller oppvarming og sveise-, skjære-, lodde- eller slipeutstyr.	
varmeanlegg	Fast installert innretning (ildsted, kjel, apparat) for oppvarming av bygning, anlegg m.v.	
varmeavgivelse	Varmemengde et materiale avgir under forbrenning.	Typisk enhet er joule (J).
varmeavgivelseshastighet	Varmemengde som avgis per tidsenhet ved forbrenning av et materiale under angitte prøvingsbetingelser.	Typisk enhet er watt (W).
varmedetektor	Brannetektor som påvirkes av varme.	
varmeeffekt	Se varmeavgivelseshastighet.	
varmeflekk	Avgrenset område med gjenværende gløde- eller ulmebrann etter at slokking regnes som fullført.	
varmefluks	Mengde varmeenergi avgitt, transmittert eller mottatt per arealenhet og per tidsenhet.	Enheten er watt per kvadratmeter (W/m ²).
varmeisolasjonsevne	En skillende bygningsdels evne til å begrense gjennomgangen av varme når bygningsdelen er eksponert for brann på en side.	Se også brannmotstand.
varmekapasitet	Mengde varmeenergi som kreves for å øke temperaturen til et objekt med en kelvin.	Typisk enhet er joule per kelvin (kJ/K).
varmeledning	Transport av varmeenergi i stoffer.	
varmeledningsevne	Evnen et stoff har til å transportere varmeenergi.	Dette er det samme som konduktivitet.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
varmemotstand	Forholdet mellom et materiales tykkelse og varmeledningsevne.	
varmeopptaksevne	Produktet av overflatens eller gassens densitet, varmeledningsevne og varmekapasitet.	Typisk enhet er joule opphøyd i andre potens per sekund per meter opphøyd i fjerde potens per kelvin opphøyd i andre potens ($J^2/(s \cdot m^4 \cdot K^2)$).
varmeoverføring	Overføring av varme ved stråling, ledning eller strømning (konveksjon).	
varmeovergangskoeffisient	Bruk varmeovergangstall	
varmeovergangstall	Proporsjonalitetskonstant som angir hvor mye energi som transporteres fra en væske eller gass i bevegelse til en fast overflate.	Formel: $q=h(t_1-t_2)$. q er varmefluks, h er varmestrukningskoeffisient, t1 er veskens eller gassens temperatur og t2 er overflatens temperatur.
varmerespons	Konstruksjoners og objekters fysiske eller kjemiske forandringer som følge av varmeeeksponering.	
varmesjiktning	Bruk termisk lagdeling	
varmesjokk	Akutt tilstand som oppstår når kroppen produserer eller mottar mer varme enn det den kan lede vekk (hypertermi). Kan resultere i sterkt redusert blodomløp.	
varmeskade (brannetterforskning)	Overflateskade forårsaket av varme, men ikke direkte berøring av flammer.	Eks. smelting av plastmaterialer, brunfarging av overflater m.m.
varmespenning	Bruk termisk spenning.	
varmestruøm	Mengde varmeenergi overført per tidsenhet.	Typisk enhet er watt (W)
varmestruømning	Transport av varmeenergi når væsker eller gasser strømmes.	
varmestruømningskoeffisient	Bruk varmeovergangstall	
varmestruømstetthet	Det samme som varmefluks.	
varmestruåling	Overføring av varme ved elektromagnetisk stråling.	
varmestruålingsfluks	Effekt per arealenhet, avgitt eller mottatt i form av varmestruåling.	Enheden er watt per kvadratmeter (W/m^2).
varmesug	Undertrykk som skapes rundt en brann på grunn av at varm røyk og luft stiger opp.	
varmeverdi	Bruk forbrenningsvarme.	
varmgang	Se friksjonsvarme.	
varmgang (elektrisk)	Bruk elektrisk varmgang	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
varmluftovn	Apparat for oppvarming av luft ved forbrenning av fast, flytende eller gassformig brensel i eget innebygd forbrenningsrom.	
varmt arbeid	Sveising, termisk skjæring, termisk sprøyting, kullbuemeisling, lodding og sliping av metallisk materiale.	
varselfarge	Farge som har en bestemt betydning og som varsler om farlige forhold.	
varsling	Informasjon om hendelse eller tilstandsendring hvor handling er påkrevd.	Se også alarmering og melding.
varslingsanlegg	Anlegg for varsling av sivilbefolkningen.	
varslingssone	Del av et område eller del av et byggverk hvor et automatisk brannalarmanlegg gir varsling.	I ulike varslingssoner kan varslingen være tilpasset ulike formål (differensiert).
varslingstid	Summen av deteksjonstid og verifikasjonstid.	
vedlikehold	Reparasjoner, utskiftninger, utbedringer av avvik (feil og mangler) og service på aktive og passive brannsikringstiltak for at installasjonen eller konstruksjonen skal fungere som forutsatt.	
vedtak	En avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer (enkeltpersoner eller andre private rettssubjekter).	
vedtekt	Brukt som begrep for lokal forskrift.	Vil bli erstattet av lokal forskrift eller planbestemmelser (jfr. plan- og bygningsloven).
vedvarende flamme	Flamme over overflaten til et prøvestykke i mer enn et definert tidsintervall.	Det definerte tidsintervallet kan variere mellom ulike standarder.
vedvarende forbrenning	Forbrenning av et prøvestykke som pågår lenger enn et definert tidsintervall.	Det definerte tidsintervallet kan variere mellom ulike standarder.
veke-effekt	Utbredelse av en væske ved kapillærkrefter gjennom, eller over, et partikulært eller fibrøst materiale.	
venteplass	Sted der mannskap eller kjøretøy blir anvist til for å avvente nærmere ordre om hvor og når innsats skal iverksettes.	
ventilasjon av røyk og varme	Det å fjerne røyk og varme under en brann ved å lage åpninger, benytte vifter og/eller spredt stråle.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
ventilasjonskontrollert brann	Bruk ventilasjonsstyrt brann.	
ventilasjonsstyrt brann	Brann hvor tilgangen på luft er bestemmende for brannens videre utvikling.	Brannen har tilstrekkelig tilgang på brensel og høy nok temperatur.
verifikasjon	Bekreftelse ved å fremskaffe objektive bevis på at spesifiserte krav er oppfylt.	Objektivt bevis er data som understøtter at noe eksisterer eller er sant.
verifikasjonstid	Tid fra deteksjonen til kriteriene for varsling er oppfylt og varsling er gitt.	Verifikasjonen kan gjøres manuelt, automatisk eller ved en kombinasjon av disse.
vernebrenning	Planlagt og organisert avbrenning av vegetasjon før skog- eller utmarksbrann.	Hensikten er å hindre eller forsinke brannspredning i forbindelse med forventet skog- eller utmarksbrann. Termen brukes også når avbrenningen har som hensikt å fremme biologisk mangfold.
verste fallsscenario	Et tenkt og troverdig hendelsesforløp som medfører de mest omfattende konsekvensene.	Konsekvensene kan være tap av liv og helse, skader på miljø, tap av materielle eller økonomiske verdier etc. På engelsk kalles det "credible worst case" eller "reasonable worst case".
vibrasjonspute	Mekanisk alarmgiver.	
videre innsats	Innsats som utføres fra og med forsterkninger er satt i arbeid fram til etterarbeidsfasen.	
vilkårsdetektering	Detekteringsprinsipp der signal fra mer enn én detektor kreves for å aktivere ønsket funksjon.	
vindstyrt brann	Brann hvor vindkreftene er bestemmende for brannens videre utvikling.	Brannen har tilstrekkelig tilgang på brensel og høy nok temperatur.
vindusmelding	Bruk ankomstmelding.	
virkningsgrad - luker	Andel av strømmingen som dekker lukens lysåpning pga. luftens naturlige kontraksjon når den strømmer igjennom en åpning.	Gjelder luker generelt og angis som %. Forholdet mellom luftgjennomstrømmingen til den aktuelle luke og lukens areal som fritt aerodynamisk tverrsnitt. Benyttes i forbindelse med termisk brannventilasjon.
virvelbrann	Virvlende søyle av oppadstigende luft som transporterer røyk, brannrester og flammer oppover.	Størrelsen på virvelbranner kan variere fra noen få centimeter i diameter til små tornadoer.
visuell ledelinje - rømning	Lett synlige lineære markører som utgjør en del av det visuelle ledesystemet og som skal lede personer til sikkert sted.	
VPS - Nødnett	Forkortelse for: Valid Site Profile.	Et forhåndsdefinert geografisk område hvor en talegruppe virker.
væskedamsbrann	Forbrenning av væske som er samlet på en overflate.	

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
våtkjemikalie	Slokkemiddel spesielt egnet for brann i fett og matoljer.	
vått vann	Vann med tilsetningsstoff som reduserer overflatespenningen slik at slokkevann skal kunne trenge dypere inn i porøse materialer.	Populæruttrykk.
W (klassifiseringsbetegnelse)	Angir en bygningsdels evne til å motstå brannpåkjenning på én side på en slik måte at den reduserer muligheten for spredning av brannen som en følge av betydelig varmestråling enten gjennom bygningsdelen eller fra dens uekspnerte side til nærliggende materialer.	
warm sone	Bruk gul sone.	
WUI	Forkortelse for: Wildland-Urban Interface.	Brann i grenseområdet mellom by eller tettbygd strøk og skog eller utmark.
ytelse	Teknisk, bruks- eller miljømessig kvalitet, kapasitet eller egenskap hos byggverk, bygningsdel, installasjon eller utearealer.	Utledes av funksjonskrav. Ytelser kan være angitt kvantitativt (tallfestet) eller kvalitativt.
ytelseserklæring	Et dokument som gir informasjon om produsent, egenskaper og tilsiktet bruk mv av en byggevare.	Ytelseserklæring for byggevarer hører sammen med CE-merking som krevet i Byggevareforordningen.
ytte sperring	Sperring, vanligvis rundt et innsatsområde, som hindrer adgang for uvedkommende.	
ørebeskyttelse	Bruk hørselsvern.	
øvelsestårn	Tårn i tilknytning til brannstasjon som primært brukes til øvelser og til å tørke slanger.	
øvre brennbarhetsgrense	Se øvre eksplosjonsgrense.	
øvre eksplosjonsgrense	Den høyeste konsentrasjon av brennbar gass/damp i luft som er mulig for antennelse med etterfølgende flammeutbredelse gjennom blandingen uten tilførsel av energi utenfra.	Grensen varierer med temperatur og trykk, og kalles også øvre brennbarhetsgrense.
øvre kritiske dråpestørrelse	Største diameter på vanddråpene fra stålerøret som gjør at dråpene ikke faller til undelaget før de er fullstendig fordampet.	
øvre støveksplasjonsgrense	Den høyeste konsentrasjon av brennbart støv i luft som er mulig for antennelse med etterfølgende flammeutbredelse gjennom blandingen uten tilførsel av energi utenfra.	Grensen varierer med blant annet temperatur, trykk og støvkornenes størrelse.

Uttrykk	Definisjon	Kommentar
åpen garasje	Garasje med yttervegger i så begrenset omfang at særskilt ventilasjon ikke kreves.	
åpen ild	Flamme, glo eller gnist utenfor ildsted eller lukket forbrenningskammer.	
åpen vannkilde	Stasjonært vannreservoar, fortrinnsvis med store mengder vann, som brannvesenet kan hente slokkevann fra gjennom sugeslanger.	
åpningsfaktor	Forholdet mellom åpninger i et rom og rommets omhyllingsflate.	Beskriver ventilasjonsforholdet i rommet i forbindelse med brann. Formelen er: $A_o = A_v \times ((H_v)^{0.5} / A_t)$. Hvor: A_o er åpningsfaktoren [$m^{0.5}$], A_v er arealet åpningen [m^2], H_v er høyden til åpningen [m] og A_t er det totale arealet av omhyllingsflaten til brannrommet [m^2].
årsaksanalyse - risikoanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å kartlegge årsaker til og beskrive eller beregne sannsynlighet for en uønsket hendelse.	
åsted	Område eller rom hvor en straffbar handling, ulykke eller brann har funnet sted, eller område eller rom som i etterforskningsmessig sammenheng krever nærmere undersøkelse og dokumentasjon.	